

ÎN TEMNIȚĂ

CU RĂZBOINICI

ISIS

O MĂRTURIE
DESPRE PUTEREA CREDINȚEI

PETR JAŠEK

ȘI REBECCA GEORGE

ÎN TEMNITĂ
CU RĂZBOINICI
ISIS

O MĂRTURIE
DESPRE PUTEREA CREDINȚEI

PETR JAŠEK
ȘI REBECCA GEORGE

Originally published in English under the title
Imprisoned with ISIS by Petr Jašek
Copyright © 2020 by Voice of the Martyrs

© 2021 by Voice of the Martyrs for the Romanian edition.
Translated by permission. All rights reserved.
Contact us at: fieldresources@vm1.global

ISBN: 978-1684510092

Translators: Alex Rațiu, Biana Lile, Vladi Bojan
Editor: Dana Pop
Graphics & Layout: OM EAST

eBooks for download:
<https://voceamartirilor.org/materiale/>

Pentru a-i proteja pe creștinii pe care îi slujește Vocea Martirilor, în special pe cei care au servit alături de Petr, anumite nume sau detalii din această poveste, care ar putea servi la identificarea lor, au fost omise sau modificate.

Dacă doriți să primiți trimestrial, gratuit, scrisorile de rugăciune împreună cu alte materiale din partea Vocea Martirilor, vă rugăm să ne contactați la:

Email: info@voceamartirilor.org

Telefon: +0745977891

<https://voceamartirilor.org>

*„Cu privire la Cristos, vouă vi s-a dat
harul nu numai să credeți în El,
ci să și pătimiți pentru El...”*

Filipeni 1:29

SUDANUL ÎNTR-O PERIOADĂ DE ISLAMIZARE VIOLENTĂ

În timp ce milioane de oameni din Sudan supraviețuiau unei sărăcii extreme, foamete și instabilitate politică, cei care au decis să-l urmeze pe Isus Cristos într-o țară guvernată de legea Șariei și de conducători islamiști au avut parte de un trai mult mai aspru. Timp de trei decenii guvernul sudanez a avut ca țintă exterminarea creștinilor și a celor care nu erau de etnie arabă.

De când fostul președinte Omar Hassan al-Bashir a fost ridicat la putere printr-o lovitură de stat militară în anul 1989, acesta a implementat o formă strictă a legii islamice în Sudan. Sub regimul lui brutal creștinii erau intimidați, arestați, aruncați în închisori și torturați. A mai demolat și bombardat clădirile bisericilor din dorința de a continua islamizarea țării.

În anul 1993, Statele Unite ale Americii au declarat Sudanul stat care sponsorizează terorismul, din cauză că adăpostește membri ai unor grupări teroriste islamice, inclusiv pe Osama bin Laden. În 2005, războiul civil de lungă durată a luat sfârșit printr-un acord de pace, care în 2011 a avut ca rezultat autonomia Sudanului de Sud. Pentru a înăbuși protestele civile, Bashir a înrolat miliții arabe, cărora le-a revenit sarcina de a teroriza locuitorii din regiunea vestică a Darfurului. Ca urmare, aproximativ trei sute de mii de oameni au fost omorâți și alți patru milioane de oameni au fost strămutați.

Înainte ca țara să se împartă în două, Bashir a pus la cale moartea a aproape două milioane de creștini din sudul Sudanului, incluzând regiunea Nilului Albastru și Munții Nuba. În regiunea

Nuba, armata sudaneză a lansat mai mult de patru mii de bombe peste sate, biserici, școli și spitale, pentru a șterge orice urmă de creștinism. Credincioșii din partea locului erau tratați precum niște criminali, fiind deseori arestați, torturați, condamnați pe nedrept sau pedepsiți cu moartea.

În martie 2009, Curtea Penală Internațională de la Haga a emis un mandat de arestare pe numele lui Bashir, pe atunci în vârstă de șaiszeci și cinci de ani – primul mandat emis pentru un conducător de stat încă aflat la conducere – acuzându-l de comitere de crime de război și de crime împotriva umanității, inclusiv exterminare în masă, deportări, tortură și viol în vestul Sudanului. În următorul an a fost emis al doilea mandat, de data aceasta pentru plănuirea genocidului din provincia Darfur.

În ciuda mandatelor, Bashir a continuat să conducă Sudanul și să terorizeze creștinii până la data de 11 Aprilie 2019, când a fost destituit din postul de președinte de către armata sudaneză, după câteva luni de proteste.

Această poveste avea loc în Sudan, cu câțiva ani înainte ca tiranul să-și piardă controlul asupra națiunii.

PREFAȚĂ

Duminică, 19 mai 2013

Ușa grea din oțel se trântise în urma mea, închizându-mă în camera înăbușitoare. Ușa era vopsită neuniform cu un bej murdar, iar aproape de tavan era un gemuleț care nu avea mai mult de 20 de centimetri. Așezat pe gresia înghețată, m-am uitat la micul dreptunghi de lumină și m-am simțit ca și când toată lumea a uitat de mine.

Imediat mi-a venit în minte fiica mea Vanda – sau „Váva” cum îi spuneam noi. O tânără frumoasă și inteligentă, care urma să absolve facultatea de medicină chiar în acea săptămână. În loc să fiu cu ea, sărbătorind unul din cele mai importante momente din viața ei, eu eram închis în această celulă. Am simțit un sentiment profund de rușine, care mă lua cu amețală.

Deodată, pereții din jurul meu au început să-și piardă conturul, iar camera s-a topit în întuneric. Am simțit cum inima mi se zbatea în piept fără oprire. Picuri de transpirație se rostogoleau pe frunte și mi se adunau în ochi, înțepându-mă. Am încercat să-mi mișc membrele, dar fără nici un rezultat.

Am simțit apoi o senzație plăcută. Sub mine era un cearșaf, un pat, un loc familiar și reconfortant. Brațul a început să-mi amorțească așa că l-am întins peste pat unde am simțit-o pe soția mea, pe care o cheamă tot Vanda, dormind lângă mine. I-am văzut părul lung și blond strălucind în razele de răsărit. Era la fel de frumoasă ca-n ziua în care ne-am căsătorit, cu douăzeci și trei de ani în urmă.

Am răsufolat ușurat și mi-am lăsat capul să se scufunde înapoi în pernă. Fusese doar un coșmar îngrozitor. Însă apoi au urmat întrebările, asemeni unor valuri care se loveau de țărnul minții mele.

Să fi fost visul un mesaj de la Dumnezeu? Un avertisment? Ce-oi fi putut face pentru a ajunge să fiu arestat și aruncat în închisoare?

Ne-am ridicat alene din pat și ne-am îmbrăcat pentru a merge la biserică. În acea duminică, câțiva dintre membrii bisericii noastre din Kladno, Cehia, vizitau o congregație soră din Karlovy Vary – un oraș balnear pitoresc, situat lângă granița cu Germania.

Vanda și cu mine ne-am urcat în mașină și, împreună cu niște prieteni, ne-am început așadar călătoria spre vest, care avea să dureze o oră jumătate. N-am vorbit prea multe, străbătând drumul sinuos de țară. Eram plin de gânduri și întrebări legate de visul meu.

Cum să fi ajuns în închisoare? Să fi făcut vreo greșeală în plata taxelor?

Am ajuns mai devreme, așa că am ieșit din mașină să dau mâna cu unul dintre bătrânii bisericii care venise în parcare să ne salute. Acesta observase că eram puțin absent.

– Ești bine, Petr?

– Sunt bine, i-am spus. Dar în interior mă simțeam cu totul neliniștit. Orice spuneam sau făceam, nu puteam nicicum să-mi scot din minte sentimentul pe care l-am avut când m-am trezit. Nu-mi puteam scoate din minte zgomotul ascuțit pe care l-a făcut zăvorul la închiderea celulei.

Timp de aproape trei ani, acest vis, cel mai înfricoșător și real coșmar pe care l-am avut vreodată, avea să doarmă înăuntrul meu, așteptând să fie trezit din nou.

1

Doi ani și jumătate mai târziu

Era cu puțin înainte de două noaptea, în ziua de 10 decembrie 2015. Eram în Sudan de exact patru zile, dar abia așteptam să mă întorc acasă la familia mea. Eram cuprins de o familiară și neosită nerăbdare cu gândul la soția mea, la mâncărurile delicioase pe care le gătește și la patul meu moale. Într-o oră, avionul meu urma să decoleze din Khartoum, așa că, înainte de a părăsi camera de hotel, mi-am făcut timp s-o sun prin Skype pe Vanda, care mă aștepta acasă, în Praga. Am zâmbit când am văzut că răspunde. Convorbirea n-a durat mult, dar am închis cuprins de nerăbdarea de a-mi revedea soția și pregătit să-mi încep călătoria spre casă.

De mai bine de un deceniu coordonam lucrarea pe care Vocea Martirilor o desfășura în Africa. Pentru că munca mea presupunea să călătoresc în locuri periculoase, în țări ostile, unde creștinii sufereau persecuții cumplite, Vanda și cu mine stabilisem o metodă simplă de comunicare, o combinație de mesaje, convorbiri telefonice și discuții video pe Skype. Aveam chiar și un cod de cuvinte, în cazul în care era necesar să comunicăm în secret, prin scrisori. Atât ea cât și copiii știau că fiecare călătorie implica un anumit nivel de risc, precum și posibilitatea de a mă confrunta cu situații care m-ar putea pune în pericol, în locurile pe care le vizitam. Pe de altă parte am încercat și să nu-mi îngrijorez inutil familia. Nu voiam să se simtă neliniștiți de fiecare dată când plecam de acasă.

În acea zi, cum Vanda urma să doarmă în timp ce eu eram în avion, plănuiam să-i trimit un mesaj înainte ca zborul meu să plece din Sudan, când aterizam în Nairobi, când decolam spre Amsterdam, iar apoi când aterizam acolo. Dacă totul mergea bine, Vanda avea să primească ultimul mesaj imediat după ce aterizam pe pista aeroportului din Praga. Urma să mă ia cu mașina, sincronizându-și sosirea pentru a mă întâlni exact când pășeam afară cu bagajul.

De vreme ce în această călătorie circulam ca turist, purtam haine de zi cu zi: un tricou și o pereche de blugi. Aveam o curea recroită de soția mea pentru a-mi ascunde banii și al doilea pașaport. Cum avionul meu decola foarte devreme, am decis să nu mai dorm. Făcusem însă duș și eram proaspăt ras.

Mi-am împăturit hainele în bagajul de mână și mi-am deschis geanta de laptop. Înăuntru aveam pașaportul, carnetul de conducere, aparatul de fotografiat, ochelarii de soare, telefonul, stickul de memorie USB, hardul extern, și laptopul. Într-un buzunar interior al portofelului aveam ascuns un cip micro-SD cu date contabile criptate, în cazul în care laptopul mi-ar fi fost furat.

Aveam un laptop de ultimă generație, scos pe piață abia de o lună. Atât viața mea, cât și a creștinilor persecutați a căror poveste o cercetasem, depindeau de abilitatea mea de a-l proteja. Între ședințele petrecute pe internet, obișnuiam să șterg memoria cache a browserului și să dezactivez conexiunea WiFi pentru a-mi minimaliza șansele de a fi urmărit digital. Laptopul nu mi-a scăpat niciodată din priviri. Dacă cineva ar fi reușit să pună mâna pe el, ar fi găsit doar niște poze turistice din recenta mea excursie în Nigeria.

De fapt, pozele din Nigeria erau o diversiune. Informațiile de preț, pozele făcute cu o noapte în urmă, erau criptate pe hard diskul partiționat al laptopului, care ar fi aproape imposibil de accesat.

În ultimele patru zile am organizat întâlniri secrete în Ozone, o terasă plină de viață, chiar vizavi de Hotelul Paradise unde eram cazat. Cu umbrele mari, ce acopereau mesele și canapelele,

Ozone fusese locul perfect pentru a-mi desfășura întâlnirile – una la micul dejun, una la prânz și în final una la cină. Înconjurat de străini, studenți și profesori care predau la diverse școli internaționale din Sudan, prezența mea ca persoană de altă rasă nu era deloc ieșită din comun.

Înainte de a părăsi camera de hotel, am codificat fotografiile rămase, le-am șters din aparat, am transferat imaginile în partiția codificată a hard drive-ului și am aruncat o ultimă privire prin camera de hotel. Cu bagajul în mână și cu geanta de laptop pe umăr, am străbătut holul și recepția. Era doar o rutină ca oricare alta de părăsire a unei camere de hotel ca oricare altul, pentru a mă îmbarca pe un zbor ca oricare altul; cel puțin destinația finală a acestuia avea să fie casa mea din Praga...

Din fericire, fiind atât de devreme, drumurile aveau să fie relativ necirculate. Drumul de la hotel la aeroport nu avea să dureze mai mult de trei minute. Am stabilit ca șoferul hotelului să mă ia la două fix, așa încât să-mi rămână o oră pentru check-in și verificarea pașaportului înainte ca avionul meu să decoleze.

Era deja 2:05, eram afară în întuneric, dar nici urmă de șofer. Câteva minute mai târziu m-am întors la recepție să întreb despre întârziere.

– Vă va duce altcineva, mi-a răspuns recepționera. Așa că am ieșit să aștept afară. Fiecare minut care trecea părea o veșnicie. N-a apărut nici un alt oaspete al hotelului. *Oare recepționera încerca să tragă de timp?*

M-am reîntors înăuntru, unde în cele din urmă recepționera sună după șofer. Odată ajuns, acesta se oferi să-mi ia bagajele. I-am dat, însă, doar bagajul de mână. Ne-am urcat în vehicul, ușa se închise în urma mea. Mașina se zgâlțâi și se puse în mișcare..

După cum m-am așteptat, am ajuns la aeroport în câteva minute. Am intrat în terminalul neaglomerat către ghișeul Kenya Airways. Acolo mi-au fost înmânate trei bilete – unul pentru fiecare escală. Două dintre ele le-am pus în geanta de laptop și

m-am îndreptat către șirul de oameni care așteptau la controlul de pașapoarte. Mâine pe vremea asta aveam să fiu întors acasă din Africa, dormind în propriul meu pat.

Tocmai când începusem să înaintez, am simțit o bătaie pe umăr.

– Securitatea sudaneză, mi se adresă o voce severă de bărbat, într-o engleză aproximativă. Vă rugăm să ne urmați.

2

Nu mă îngrijora prea tare faptul că fusesem luat deoparte de către ofițeri. În anumite țări pe care le-am vizitat, securitatea aeroportului efectuează deseori percheziții rapide pentru a se asigura că pasagerii nu scot pe furis bani afară din țară.

E doar un control de rutină, îmi spuneam mie însumi. După câteva întrebări scurte și o privire aruncată prin bagaje, voi fi în drum spre Kenya.

Cei doi gardieni erau îmbrăcați în pantaloni negri și cămăși cu mânecă scurtă, de culori deschise. Le-am văzut pistoalele atașate de curele în timp ce mă conduceau către o cameră mică, improvizată pentru interogatorii, unde erau o masă și câteva scaune. Separatoarele care serveau drept pereți erau niște improvizatii cenușii, iar fără un tavan deasupra capului, camera se umplea de zumzetul din terminal.

Am aruncat o privire rapidă la ceas. Dacă era să prind avionul care pleca în patruzeci și cinci de minute, trebuia să grăbesc acest interogatoriu. Gardienii nu vorbeau engleză cursiv, așa că am încercat să le vorbesc în franceză. Mi-au aruncat priviri goale. Sudan are o relație strânsă cu Rusia, așa că am încercat să le adresez și câteva cuvinte în rusă. Nu am obținut nici așa vreo reacție. Am încercat apoi germană, iar în final în cehă, limba mea nativă. Indiferent ce spuneam, însă, cuvintelor mele li se răspundea cu tăcere.

– Laptop, îmi ordonă unul dintre ei într-o engleză stâlcită.

M-am întins către geantă, mi-am scos laptopul și l-am pus pe masă. Unul dintre ofițeri l-a pornit și a așteptat să se deschidă. A rotit apoi laptopul spre mine, cerându-mi parola.

– Nici vorbă, am spus. Imposibil. Nu aveam de gând să-mi fac informațiile atât de ușor accesibile, chiar dacă hardul era criptat.

În timp ce-mi analizau laptopul, mi-am desfăcut prudent telefonul de la curea. Era programat să se formateze după zece încercări nereușite de a introduce codul de acces. Am început să introduc coduri greșite, unul după altul, sperând să declanșez formatarea telefonului. La a cincea încercare însă, telefonul s-a blocat cerându-mi să aștept cinci minute înainte să pot continua. Am oprit rapid telefonul, pentru ca amprenta mea să nu funcționeze, în cazul în care m-ar fi forțat să pun degetul pe buton, iar codul meu PIN să fie absolut necesar în deschiderea telefonului.

Unul dintre ei observase că tastam telefonul. Suspectând că încercam să dau un apel, a întins mâna după el. Am aruncat o privire ca să fiu sigur că s-a oprit complet și i l-am întins. N-a încercat să-l repornească, cel puțin nu pe loc.

– Camera, îmi ordonă. I-am întins aparatul de fotografiat și a început să-l butoneze. Deasupra mea, la terminal, am auzit-o pe stewardesă strigându-mi numele prin difuzoarele aeroportului:

– ...*Petr Jašek*...

Nu dormisem de aproape două zile din cauza orei de decolare a acestui zbor și tot ce-mi doream era să fiu în avion. Începeam să fiu tot mai stresat.

– Îmi întârziați zborul, i-am spus unuia dintre ei pe un ton tot mai iritat.

– Nici o problemă, nici o problemă, spuse în arabă răsfoind printr-un mic teanc de hârtii. Scop? mă întrebă.

– Turist, am spus.

Gardianul îmi verifica atent pașaportul, viza și declarația de la poliție.

– Nu turist, răspunse el... nu turist.

Mi-am verificat din nou ceasul. Era ora trei noaptea, iar porțile zborului meu erau deja cu siguranță închise. Avionul urma să decoleze fără mine, iar eu trebuia să prind un alt zbor.

Mă gândeam la soția mea care se va îngriji dimineața fără nici un mesaj de la mine. Știam că în acea zi fiica mea, Váva, urma să aibă examenul final de medicină internă, așa că am spus o rugăciune pentru ea. În tot acest timp, agentul, complet dezinteresat de bagajul meu de mână, îmi cerea geanta laptopului întrebându-mă cu niște expresii agitate dacă mai aveam alte dispozitive de stocare digitală precum hard-diskuri sau USB-uri.

După ce mi-a cotrobăit geanta, a scos hard-diskurile externe și alte dispozitive digitale. Când mi-a descoperit al doilea pașaport, i s-au luminat ochii.

Cum călătoream internațional atât de des, guvernul ceh mi-a eliberat trei pașapoarte. În cazul în care unul dintre ele trebuia trimis pentru a primi viză pentru următoarea călătorie, puteam circula cu celelalte două – unul pentru a-l prezenta la control, iar celălalt de rezervă.

Agentii s-au uitat unul la altul și-au schimbat o privire. *Credeau că sunt spion.* Mi-au luat pașapoartele, au părăsit camera și s-au întors cu un telefon mare și alb.

– Uite, uite, spuse unul dintre ei, apăsând pe ecranul telefonului. Poză.

Nu îmi venea să cred ceea ce aveam înaintea ochilor. Era o poză care surprindea prima mea întâlnire din cafeneaua Ozone, cu un pastor sudanez. Am încercat din răsuputeri să nu par surprins, să-mi maschez expresiile faciale.

– Aș putea fi eu, am spus. Dar poate că nu.

– Nume, spuse arătând spre celălalt om din imagine. Nu am răspuns. Îmi arată apoi altă poză, insistând: Nume!

– Care este problema? am întrebat, ridicând din umeri. M-am întâlnit cu niște oameni.

– Ce oameni?

– Niște prieteni pe care-i cunoșteam de dinainte. A trecut din nou degetul peste ecran, repetând întrebările. Nu le-am oferit însă nici o informație.

După ce-au schimbat câteva cuvinte pline de frustrare în arabă, au părăsit camera. Câteva minute mai târziu, intră un ofițer bine îmbrăcat cu pantaloni maro și o jachetă galbenă în carouri. În mod clar, avea un grad mai mare decât ceilalți doi. Cu toate acestea n-a spus nimic, rămânând tăcut în colțul camerei mici, în timp ce gardienii mă bombardau cu întrebările lor fragmentate. Refuzul meu de a coopera i-a obligat să-și cheme ofițerul cu cel mai înalt grad la aeroport. Pentru că le ocoleam în permanență întrebările, frustrarea lor s-a transformat în furie.

Era 3:45 dimineața când ofițerul principal a realizat că interogatoriul nu ducea nicăieri. A aruncat apoi un amalgam de cuvinte în arabă și, în câteva secunde, gardienii și-au adunat hârtiile, confiscându-mi bagajul de mână, geanta de laptop și portofelul.

– N-ai vrut să cooperezi cu ei, spuse ofițerul făcându-mi semn. Așa că acum, vei veni cu noi.

3

Situația în care mă aflam acum începuse de fapt în urmă cu două luni, când vizitasem Etiopia pentru a lua parte la o conferință locală din orașul Addis Abeba. Evenimentul dura o săptămână și era o oportunitate pentru conducătorii creștini din țara vecină, care era Sudanul, să se consulte între ei, să se învețe reciproc și să se încurajeze unii pe alții.

La conferință, am întâlnit aproximativ cincisprezece cetățeni sudanezi, mulți străini și misionari, precum și alți oameni care fuseseră expulzați din Sudan cu ani în urmă. Scopul călătoriei mele era de a lega noi parteneriate, de a evalua persecuția vădită a creștinilor și de a le oferi o prezentare de zece minute pastorilor și conducătorilor spirituali din zonă.

La întrunire, un pastor pe nume Hassan mi-a povestit despre un tânăr creștin din Darfur ce fusese oribil desfigurat în Khartoum, capitala Sudanului, din cauza credinței sale creștine. Aproape o treime din suprafața corpului, inclusiv fața, pieptul și mâinile, îi fuseseră afectate.

Suferința atât de cumplită a acestui tânăr pentru convingerea lui, mi-a întristat sufletul. Am întâlnit mulți bărbați, femei și copii din întreaga lume care suferiseră greutăți de neînchipuit din cauza devotamentului lor față de Isus Cristos. De fiecare dată când întâlnesc oameni ce poartă pe trupurile lor semnele credinței lui Cristos, mulțumesc Domnului că mi-a îngăduit să lucrez cu organizații care ajută la împlinirea atât a nevoilor spirituale, cât și fizice ale fraților și surorilor persecutați de pe întregul glob.

– Are nevoie de îngrijiri medicale? am întrebat.

– Da, răspuse Hassan. Dacă ți se ivește ocazia, ai putea veni în Sudan să vorbești cu el?

Câteva zile mai târziu, zburam înapoi spre Praga în speranța de a planifica o întoarcere rapidă în Africa, pentru a-l întâlni pe acest creștin rănit. Călătorisem în Sudan de multe ori între 2002 și 2011, de cele mai multe ori în partea de sud a țării, însă nu mai fusesem acolo în ultima vreme. De la secesiunea Sudanului de Sud din 2011, ostilitatea față de creștini a crescut în toată țara.

În ianuarie 2005, Mișcarea de Eliberare a Poporului Sudanez și guvernul au semnat Acordul Global de Pace. Acesta era menit să încheie războiul civil aflat în desfășurare, să dezvolte democrația în țară și să ajute la împărțirea echitabilă a profitului de pe urma vânzării de petrol. Acordul prevăzuse de asemenea, un program de șase ani care să stabilească detaliile secesiunii Sudanului de Sud de restul țării. La sfârșitul anului 2011, cele două regiuni ale Sudanului au devenit două țări autonome – dând naștere Sudanului și Sudanului de Sud, separate geografic de către Munții Nuba. Aproape întregul Sudan este de religie musulmană, în timp ce Sudanul de Sud și Munții Nuba, au o mare populație de creștini.

În întreaga lume, la ora actuală, se află în jur de cinci milioane de oameni din Nuba, din care aproximativ 1.5 milioane locuiesc în Munții Nuba. Restul au fost izgoniți, marea majoritate în părți diferite ale Sudanului. Din cauză că aproape jumătate din populația Nubei se consideră creștini, aceștia au fost considerați ca o mare amenințare la adresa președintelui Omar al-Bashir și regimului său totalitar. Obiectivul lui Bashir era islamizarea și arabizarea totală a Sudanului. În speranța de a elimina locuitorii din Nuba și deci amenințarea pe care o prezentau la adresa legii Islamice, guvernul Islamic din Khartoum, a atacat populația, interzicând ajutorul umanitar pe o suprafață de 145 de kilometri, cât cuprinde regiunea munților Nuba. Până și vizitarea zonei era ilegală sub regimul său.

Bashir se simțea amenințat de această regiune datorită creștinilor de acolo. Prin simpla lor existență, oamenii din Nuba sunt considerați trădători. În viziunea guvernului înființat de Bashir, oricine încerca să arunce lumină peste cruzimile comise împotriva locuitorilor din Munții Nuba se făcea vinovat de spionaj.

* * *

Obținerea vizei pentru călătorie a fost mai ușoară decât mă așteptam. Pentru a-mi depune cererea, nu am avut nevoie decât de o rezervare la un hotel din Sudan, așa că am rezervat o cameră în hotelul Paradise din Khartoum și am cerut personalului să-mi înregistreze vizita la poliția locală, așa cum mi se ceruse.

Având rezervarea făcută, am pornit spre Viena, unde se afla cea mai apropiată ambasadă sudaneză, ca să aplic pentru viza de turist, conștient fiind că cererea mi-ar putea fi respinsă. Nu aveam nici o altă opțiune: în timp ce solicitam viza, habar n-aveam dacă voi putea întâlni pe vreunul dintre conducătorii bisericii, anunțând cu atât de puțin timp înainte. Nu am avut suficient timp pentru a solicita o scrisoare de invitație din partea unei biserici partenere, ca să aplic pentru o viză de activitate religioasă. Pe lângă constrângerile impuse de timp, mai era și foarte puțin probabil ca guvernul islamist din Sudan să-mi acorde o viză de acest gen. De fiecare dată când vizitez o țară pentru prima dată, pe lângă întâlnirile destinate lucrului, încerc să văd câteva dintre atracțiile cele mai cunoscute, pentru a afla mai multe despre țara respectivă, așa încât nu am avut vreo muștrare de conștiință pentru a solicita o viză – parțial, aș fi turist oricum. Atunci când oameni ca mine intră într-o țară în care creștinii sunt persecutați, nu există garanții. Fiecare întâlnire planificată poate avea loc fără incidente; pe de altă parte însă, din motive de securitate sau circumstanțe neprevăzute, s-ar putea să nu se ivească șansa de a întâlni nici măcar un creștin.

La ambasada sudaneză, am prezentat rezervarea camerei de hotel împreună cu biletul de avion, am completat formularele necesare și în decursul a două ore aveam deja viza de turist.

Odată ce am reușit să programez călătoria, am început să contactez rețeaua secretă de pastori și creștini misionari pe care îi cunoscusem la conferința din octombrie. Unii n-au răspuns deloc. Alții au spus că vor fi plecați din oraș. Printr-un proces de comunicare atent, însă, folosind adrese de email sigure și evitând cuvinte cheie, care ar putea trezi suspiciuni în cazul când mesajele noastre ar fi fost interceptate de către oficialii guvernamentali, am reușit să organizez itinerariul vizitei mele în Khartoum. Câțiva pastori m-au ajutat în mod special, mai ales pastorul Hassan din Munții Nuba.

Odată ajuns în Khartoum, am avut ocazia să vizitez ruinele unor biserici recent demolate. Priveliștea unei biserici distruse, arse din temelii, șterse de pe fața pământului este întotdeauna ceva dureros de văzut. Pe de-o parte, sunt trist pentru oamenii acelei biserici și pe de altă parte recunoscător pentru biserica mea de acasă. Nu eram însă chiar atât de șocat. De-a lungul anilor am coordonat multe proiecte menite să răspundă nevoilor creștinilor persecutați în multe țări în care bisericile creștine erau transformate în moloz. În Khartoum, majoritatea acestor lăcașuri de cult profanate erau pline de congregații de credincioși din Munții Nuba, ce fuseseră vizați și persecutați cu asprime de către regimul sudanez. Guvernul pretindea că bisericile fuseseră demolate deoarece încălcau legile din domeniul zonării, însă aceasta nu era decât o scuză pentru persecutarea creștinilor; toate clădirile erau vechi de zeci de ani. Oamenii din Nuba deveniseră inamici oficiali al regimului sudanez, așa că au fost persecutați din punct de vedere politic, cultural și spiritual. Din punctul meu de vedere, adevăratul motiv al acestor puternice persecuții era evident: acești creștini urmau marea chemare a lui Isus de a-și crea ucenici din toate națiunile, inclusiv din cele aflate sub conducere islamică. Aceasta era marea lor „crimă”.

Faptul că am fost martorul suferințelor pe care acești creștini curajoși le îndură pentru credința lor a întărit propria mea credință și mi-a consolidat hotărârea de a veni în ajutorul lor. Tratamentul crud aplicat de guvern m-a frustrat și întristat fără măsură, dar mă simțeam pregătit, datorită anilor mei de experiență și a contactelor din rețeaua *Vocii Martirilor*, să găsesc modalități de a-i ajuta.

Efectul produs de imaginea unor clădiri în ruine s-a estompat în comparație cu imaginile traumelor cauzate creștinilor în persoană. În ultima zi a călătoriei mele, am reușit, în sfârșit, să-l întâlnesc pe tânărul care avea nevoie de îngrijiri medicale, cel despre care îmi povestise pastorul Hassan în Addis Abeba. Știam că întâlnirea în sine ar putea pune în pericol atât siguranța lui cât și a mea, așa că nu am riscat să-l invit în Ozone. În schimb, am stabilit să ne întâlnim noaptea târziu, într-un loc neutru, aproape de unde locuia.

Omul care avea să fie interpretul meu era un creștin convertit din religia islamică, pe nume Monim. Nici el nu era străin de persecuție: după ce s-a convertit, a fost arestat și torturat cu șocuri electrice. Securitatea l-a arestat intenționat pe vremea când își făcea masteratul, forțându-l astfel să renunțe. Îi admiram curajul și eram recunoscător pentru competențele sale lingvistice.

Monim și cu mine l-am întâlnit pe tânărul Ali Umar Musa, care fusese ars grav într-un atac condus de guvern. L-am întrebat despre îngrijirile medicale ce îi fuseseră acordate până la momentul respectiv și despre alți medici care plănuseră să-l ajute să se vindece. Cu ajutorul lui Monim care traducea, i-am cerut tânărului să-și dea jos cămașa, pentru a putea face niște fotografii detaliate ale rănilor sale. Aceste fotografii urmau să-i ajute pe medicii care lucrează cu *Vocea Martirilor* să ofere sfaturi despre cel mai bun mod în care îl putem ajuta din punct de vedere medical.

De asemenea, l-am întrebat pe Ali despre credința lui. Ori nu mi-a înțeles întrebarea, ori a evitat să-mi răspundă. Monim s-a aplecat atunci spre mine și mi-a șoptit că prietenii și colegii studentului, care stăteau în cameră cu noi, habar nu aveau des-

pre noua lui credință. Nu-i de mirare de ce n-a vrut să vorbească deschis despre părăsirea religiei islamice pentru a-l urma pe Isus!

După ce-am părăsit casa în care l-am întâlnit pe Ali, Monim și cu mine am organizat o altă întâlnire în cadrul căreia am putut să aud întreaga mărturie despre cum a ajuns să creadă că Isus e Fiul lui Dumnezeu, precum și întreaga poveste a credinței sale. Mi-a amintit de persecuția pe care creștinii din Cehoslovacia au suferit-o sub regimul comunist, pe vremea când eram tânăr.

După aceste întâlniri – plănuiam ca această conversație delicată să fie ultima. Am transferat pozele cu arsurile lui Ali în partiția criptată a laptopului meu. Acel laptop se afla acum pe birou și era examinat de cei doi agenți de securitate.

4

Cei doi m-au escortat afară din camera de interogatoriu a aeroportului, unde mă aștepta un Land Cruiser alb. Era una din numeroasele mașini de acest fel care aglomerau străzile prăfoase ale Khartoumului. Am stat pe bancheta din spate pe parcursul celor cinci minute până la Sediul Serviciului Național de Securitate și Informații sudanez (SNSI). Gardienii m-au dus într-o sală de așteptare de lângă biroul oficial al generalului și m-am așezat pe o canapea din piele maro. Nu era aer condiționat sau căldură, dar chiar și la 4:30 dimineața, temperatura din clădire se simțea confortabil în hainele pe care le purtam.

Am așteptat timp de ore întregi. Un bărbat cu un AK-47 stătea pe un scaun, chiar în fața camerei, păzind ieșirea. Ațipise, bărbia căzându-i în piept, și m-am întrebat dacă aș fi putut evada, dar știam că s-ar fi putut trezi în orice moment.

După aproape trei ore, cei doi ofițeri s-au întors și m-au luat din sala de așteptare.

– Vreau să contactez ambasada, le-am spus. Vreau să-mi sun familia.

Mi-au ignorat cerințele și m-au dus în camera de interogatoriu.

– Așadar lucrezi pentru Vocea Martirilor, nu-i așa? întrebă interogatorul.

Nu puteam pune în pericol munca pe care o fac, așa că am găsit metode de a răspunde întrebărilor fără a divulga informații vătămătoare. Prea mulți creștini, din prea multe țări, depindeau de abilitatea mea de a dirija înțelept acest interogatoriu. Tehnic,

nu eram angajat al organizației Vocii Martirilor, lucram independent, așa că nu am avut probleme cu a le spune încrezător că nu lucram pentru ei.

A repetat întrebarea.

– Sunt consilier pentru oamenii care vor să ajute pe cei aflați în suferință, am insistat, detaliind experiența mea profesională din domeniul administrării de spitale. Interogatorul a scos o foaie de hârtie din dosar începând să-mi citească o listă de nume, făcând pauză după fiecare.

Numele aparțineau, bineînțeles, unor pastori, pe care-i cunoscusem în octombrie în Etiopia. Îmi trecuse atunci prin minte un moment din cadrul conferinței, când văzusem niște bărbați sudanezi plimbându-se prin hol. Chiar și atunci îmi păruseră suspecti. Acum totul devenea limpede. Erau agenți guvernamentali, trimiși să adune cât mai multe informații despre creștinii care participau la conferință.

Sincer nu îmi aminteam numele tuturor oamenilor pe care-i cunoscusem în Addis Abeba, dar am refuzat să menționez chiar și acele nume care îmi rămăseseră în minte.

După câteva minute, interogatorul a închis dosarul spunându-mi:

– Știi... dacă nu cooperezi, va trebui să te reținem mai mult. M-a dus apoi din nou în sala de așteptare, unde timp de ore întregi am așteptat pe canapea.

Când în sfârșit ofițerul de securitate sudanez m-a condus înapoi în camera de interogare, mi-am văzut laptopul deschis pe masă, lângă hard disk-urile externe și camera foto. Înainte de-a veni în Sudan, transferasem fotografiile de pe vechiul meu laptop pe cel nou. Eram 100% sigur că am șters toate pozele de pe hardul extern, așa că, în timpul interogatoriilor, nu eram îngrijorat de siguranța conținutului din partiția criptată a computerului. Eram convins că dispozitivele erau formate.

Următorul lucru pe care l-am auzit însă, m-a făcut să mă cutremur.

Interogatorul a apăsat un buton de pe laptopul meu și am auzit sunetul unei voci familiare răsunând prin difuzor.

– *Acum suntem în Munții Nuba...*, vocea aparținea unui coleg din lucrare.

De ce aveam un videoclip din 2011 pe hardul extern?

În 2012, la începutul celui de-al doilea război din regiunea intens disputată din Munții Nuba, am călătorit împreună cu alți conducători spirituali creștini acolo pentru a oferi alinare și a documenta povestea creștinilor persecutați. La fel ca mine, aceștia conduceau de ani de zile lucrări creștine în regiunea montană care separă Sudanul de Sudanul de Sud – lucrări pe care administrația Bashir le considera ilegale.

Unul dintre zborurile noastre care furnizau ajutor umanitar în Munții Nuba a fost ultimul care a avut permisiunea de a ateriza înainte ca spațiul aerian să fie închis și pista de aterizare să fie bombardată. În anii de după 2011, guvernul sudanez a continuat să restricționeze acest tip de activități de ajutorare, urmărind penal cu vehemență pe cei ce se făceau responsabili de asta. Timp de mai bine de 15 ani, la ordinele președintelui Bashir, Munții Nuba au fost încontinuu bombardați, însă abia recent Organizația Națiunilor Unite a luat în seamă oamenii care raportau aceste bombardamente – oameni ca prietenul meu din videoclipul pe care-l urmăream chiar acum.

Dar, totuși, cum o fi ajuns această filmare în laptopul meu?

Apoi, procurorul a pus pe masă o fotografie cu doi bărbați ce stăteau dezinvolti în fuselajul unui avion. Am recunoscut-o imediat. Uitându-mă mai atent, am observat descrierea din partea de jos a pozei: „În drum spre zona de război”.

Brusc, totul devenise teribil de clar. Cei de la SNSI reușiseră să recupereze pozele și videoclipurile șterse de pe hardurile mele

externe – cele pe care le folosisem să transfer datele pe partiția criptată a noului meu laptop. Totodată, reușiseră să găsească o metodă de a recupera pozele făcute trupului lui Ali, chiar în ultima noapte, înainte de a fi arestat.

– Care este numele acestui bărbat? întrebă interogatorul, arătând spre o fotografie a tânărului student creștin. Am refuzat să răspund, întrebându-mă cum au putut accesa pozele șterse. Am simțit un fior rece cum urcă prin spinare până la ceafă și un gol teribil căscându-mi-se în stomac în momentul în care am realizat ce se întâmplase. *Am șters fotografiile, dar am uitat să suprascriu cardul de memorie SD al camerei cu un program special, care ar fi împiedicat restaurarea fișierelor.*

Bărbatul a scos o foaie de hârtie și-a început să citească o listă de nume, pe care am recunoscut-o imediat ca fiind contactele mele din contul de Skype. SNSI îmi accesase contul și-mi folosea contactele pentru a intra în legătură cu alți membri din Vocea Martirilor și alte lucrări creștine.

Înțelegeam, în sfârșit, că mă aflu într-un mare pericol. Guvernul Sudanese putea foarte bine să deschidă un caz împotriva mea, deoarece, în conformitate cu legile lor abuzive, cei care fac acest tip de lucrare creștină erau văzuți nu doar ca spioni, ci și ca dușmani ai statului.

5

Câteva ore mai târziu am fost adus înapoi în camera de interogatoriu, unde pe toată masa se aflau împrăștiate fotografiile. Erau o mulțime – fotografiile cu mine intrând în Hotelul Paradise, ieșind din hotel, traversând holul, mâncând la Ozone, vizitând o biserică demolată. Pe parcursul celor patru zile, agenții sudanezi mă urmăriseră, documentând fiecare dintre activitățile mele în Khartoum. Interogatorul mi-a atras atenția asupra câtorva fotografii cu tentă verzuie ce fuseseră făcute cu un aparat de fotografiat cu vedere nocturnă. *Mă urmăriseră zi și noapte.* Am început să fiu alarmat și destul de îngrijorat, dar înceram să păstrez, cel puțin în aparență, o atitudine calmă.

În cele din urmă, cel care mă interoga a scos un card de memorie SD și l-a așezat triumfător pe masă. Cardul conținea o copie a documentelor mele contabile, protejate de o parolă. Călătoream cu el în portofel pentru a mă asigura că datele mele fiscale erau actualizate. Pentru interogatorul SNSI însă, cardul era doar o dovadă în plus că eram spion.

– Vă rog lăsați-mă să contactez ambasada, le-am cerut din nou. Dați-mi voie să-mi sun familia.

Fără să răspundă, m-au dus înapoi în sala de așteptare, de unde am fost luat câteva ore mai târziu pentru alte câteva minute de interogatoriu. Această rutină a continuat tot restul zilei, până noaptea târziu. Am așteptat în tăcere, plin de frustrare, știind cât de îngrijorată va fi Vanda și cum se va întreba cât de gravă era, de fapt, situația în care mă aflam. Pentru a întrerupe monotonia

și pentru a-mi întinde picioarele, interogatorul mi-a permis să mă deplasez până la podiumul unor scări. Se apropia miezul nopții, dar sediul SNSI era încă plin de activitate, iar eu priveam angajații cum urcă și coboară pe scări.

În timp ce așteptam, mi-am amintit de părinții mei, care suferiseră ani grei de persecuție din pricina credinței lor, în timpul regimului comunist din Cehoslovacia. M-am născut într-o familie creștină în anii 1960, când țara mea făcea încă parte din așa numitul „Bloc Estic” al Uniunii Sovietice. În deceniul de dinaintea nașterii mele, pe întreg teritoriul Europei ocupate de comuniști, creștinii sufereau torturi îngrozitoare, pedepse cu închisoarea, ba chiar de multe ori capitale. A fost o perioadă în care guvernul ne-a persecutat excesiv, interzicându-ne să ne practicăm credința în afara bisericilor aprobate și controlate de guvern.

Datorită faptului că tatăl meu era pastor, trebuia să ne mutăm destul de des. Când eram în clasa a patra ne-am mutat din nou într-un oraș nou. Era dificil să mă mut la o altă școală în timpul anului școlar pentru că toți colegii mă întrebau:

– Tatăl tău ce lucrează?

Era o întrebare foarte firească, dar îmi era frică să spun adevărul. Mi-era teamă că vor râde de mine dacă știau că tatăl meu era pastor, așa că le spuneam că era apicultor. Răspunsul meu nu era în întregime o minciună pentru că tata chiar avea acest hobby. Însă în adâncul inimii mele știam că acesta nu era adevărul și îmi venea în minte mereu acea poveste din Biblie când un alt Petru – Simon Petru discipolul lui Isus – se lepădase de El spunându-le, celor ce întrebau, că nu-l cunoaște. (Luca 22:54-62)

Gândul că îl negasem pe Cristos m-a urmărit toată copilăria. Mă simțeam rușinat. La vârsta de 15 ani însă, când am devenit creștin și am început să-l urmez pe Cristos, am luat decizia conștientă de a nu-l mai nega niciodată pe Mântuitorul meu.

Când eram în liceu, biserica tatălui meu era adesea vizitată de poliția secretă. Era urmărit și monitorizat, iar toate activitățile sale

creștine erau raportate guvernului. Pe lângă munca în biserică, părinții mei coordonau și un program „underground” de formare pentru ucenicie a tinerilor din toată țara. Într-o zi, când m-am întors de la școală, am realizat că ambii mei părinți fuseseră arestați. Poliția secretă i-a interogat temeinic înainte să-i elibereze.

În urma tuturor experiențelor de acest fel, tatăl meu mă învățase cum să mă port în cazul unui interogatoriu. M-a învățat care este importanța răspunsurilor oneste și textuale. De cele mai multe ori interogatorii puneau aceleași întrebări mai târziu, pentru a detecta orice diferențe între răspunsuri. M-a învățat să disting cu atenție între informațiile pe care interogatorul *le știe*, de cele pe care *vea să le afle*.

Nu știam ce urma să-mi aducă următoarea zi și mă simțeam nepregătit pentru ce avea să se întâmple, dar am prins curaj prin promisiunea pe care Domnul i-o făcuse lui David, relatată în Cartea Psalmilor. „Domnul păzește pe cei fără răutate: eram nenorocit de tot, dar El m-a mântuit.” (Psalm 116:6)

Meditând asupra psalmului, am observat un om venind spre mine pe scări. Avea părul cenușiu și o barbă lungă, cenușie și o piele deschisă la culoare, arătând mai degrabă a arab decât a sudanez. Îl mai văzusem în trecut în holul hotelului Churchill din Addis Abeba cu două luni în urmă. Un gând cutremurător mă străbătu imediat:

Securitatea sudaneză știa totul despre mine încă dinainte de a fi pus piciorul în țară.

6

În timp ce eram interogat în aeroportul din Khartoum, soția mea, Vanda, se afla în Praga, la patru mii de kilometri nord-vest, așteptând nerăbdătoare o veste de la mine.

După 7:30 dimineța, Vanda începu să-și facă griji. Ar fi trebuit să primească un mesaj de la mine înainte de a decola din Sudan la 2 noaptea, ora ei. În cel mai rău caz, ar fi trebuit să aflu ceva despre mine printr-un mesaj, sau prin Skype până la 7:30, când avionul meu avea să decoleze din Nairobi cu destinația Amsterdam. *Oare Petr a pierdut zborul?* s-a întrebat. Vanda știa că trebuia să aterizez în Praga la 17:30, dar pe măsură ce se lăsa seara, tot nu primea nicio veste. A verificat atunci programul companiilor aeriene și a văzut că mai erau încă două zboruri din Amsterdam în acea noapte, ultimul aterizând la 22:30.

Vanda a crescut într-o familie de confesiune catolică, fiind nepoată a unui fermier ce fusese închis pentru că se opusese confiscării pământurilor de către comuniști. În perioada tinurii a vieții nu fusese interesată în a-l cunoaște sau urma pe Dumnezeu. Când avea aproximativ 20 de ani însă, Vanda începu să lucreze într-un spital – în același departament în care lucram și eu.

Într-una din zile, am lăsat în mod intenționat o Biblie într-una din camerele de gardă, ca s-o pot citi în timpul schimburilor. De-a lungul săptămânilor începusem să suspectez că nu eram singurul care o citea. Când șeful de secție a cerut ca Biblia să dispară, Vanda m-a abordat cerându-mi un exemplar anume pentru ea.

În noiembrie 1989, în timp ce zidurile regimului comunist din Cehoslovacia se prăbușeau datorită Revoluției de Catifea, se prăbușeau și zidurile care împresurau inima Vandei. Cu timpul, se converti la creștinism. Când am devenit eu creștin, în timpul unei tabere creștine de vară din estul Germaniei, la vârsta de 15 ani, am știut încă de pe atunci că nu voi dori niciodată să mă căsătoresc sau să cresc copii în regimul comunist. Toate acestea s-au schimbat însă, pentru că începeam să mă simt tot mai captivat de această femeie îndrăzneată, frumoasă și de credința ei care tocmai dădea în floare.

De-a lungul timpului, Vanda și cu mine am clădit o legătură profundă, petrecând ore în șir în discuții despre Evanghelia și despre angajamentul pe care ni l-am luat amândoi față de Isus Cristos. Prietenia noastră se transformă în curând într-o relație de iubire, iar pe data de 6 aprilie 1990, ne-am căsătorit. Conform obiceiului din țara noastră, după nuntă, Vanda a devenit Vanda „Jašková” – un nume de familie cu un sufix care în cehă înseamnă „aparține lui”.

Vanda mi se încredințase mie și împreună ne-am încredințat viitorul lui Isus Cristos, indiferent cât de mult urma să ne coste acest fapt.

* * *

În ziua interogatoriului meu, Váva dădea examenul final la medicină internă, urmând apoi ca seara să sărbătorească împreună cu prietenii ei. Puțin după 22:30 însă, primi un mesaj îngrijorător de la mama ei. Tatăl ei fusese dat dispărut. Váva se grăbi să se întoarcă acasă.

Împreună cu fratele ei, încercau s-o liniștească pe Vanda:

– Poate n-a apucat să mai sune, spuneau aceștia. Poate a avut prea puțin timp între zboruri.

Pentru că vorbește fluent limba engleză, Văvei îi reveni sarcina de a da telefoane, însă nu avea nici un protocol specific de urmat în cazul în care eram dat dispărut. Oricând călătoream undeva, o informam mereu pe Vanda cu privire la hotelul unde urma să fiu cazat și la zborurile pe care urma să le iau. Primul telefon pe care soția mea l-a dat a fost către pastorul nostru. Imediat, biserica începu un lanț de rugăciuni. Diverși membri din congregație s-au angajat să se roage special pentru mine, așa încât la Dumnezeu să ajungă rugăciuni în numele meu la orice oră din zi și din noapte. Văva i-a anunțat pe membrii Vocii Martirilor că tatăl său nu se întorsese acasă, iar mai apoi a anunțat poliția cehă.

– Tată meu se întorcea din Sudan, a spus aceasta, și n-a ajuns la aeroport. Nu știm ce s-a întâmplat.

Văva și Vanda au depus apoi o declarație la secție. Polițistul a cerut detalii despre finanțele familiei, datele mele de contact, povestea familiei și a rudelor noastre, căutând orice informație care ar putea ajuta la localizarea mea. În cele din urmă, poliția mi-a trecut numele pe lista persoanelor dispărute a Interpolului.

De-a lungul întregii nopți, ai mei căutară pe internet sfaturi despre ce ar putea face în continuare. În dimineața următoare, Văva sună la Ambasada Sudaneză din Viena, dar fără prea mare succes. A închis telefonul și a sunat apoi la Ambasada Cehiei de la Cairo, care protejează interesele Cehiei și în zona Sudanului. Pentru că era vineri însă, zi de odihnă pentru birourile guvernamentale egiptene, la telefon nu răspunse nimeni, Vava lăsa un mesaj vocal, sunând apoi la Ministerul Ceh al Afacerilor Externe din Praga.

– Tatăl nostru a fost dat dispărut, spuse. Avem nevoie de ajutor.

Surprinzător, ambasadoarea Cehiei de la Cairo a sunat-o înapoi pe Văva vineri după-masa și i-a cerut detalii cu privire la călătoria mea.

– Ce făcea în Sudan? a întrebat-o. Văva i-a spus că tatăl său mersese ca turist.

– Știați de vreun conflict care i-ar fi putut determina arestarea?

– Suntem o familie de creștini, spuse Váva, menționând numele bisericii noastre din Praga. Ambasadoarea a închis telefonul cu promisiunea de a încerca să afle ceva despre mine.

La scurt timp după aceea, Váva abandonează povestea de fațadă cum că eram turist, și asta pentru că Sudanul nu era tocmai țara tipică pe care oamenii ar vizita-o ca turiști. Pe lângă asta, era ciudat ca un tată să meargă singur în vacanță, fără soție sau copii.

Pe parcursul zilei, printre nenumăratele telefoane, Váva și fiul meu, Petr, se rugau împreună cu Vanda. Directorul adjunct de la Vocea Martirilor cu care țineam eu legătura ajunsese la mine acasă și se puse imediat pe treabă, dând telefoane împreună cu Váva.

Au sunat la Hotelul Paradise din Khartoum și au aflat că pornisem spre aeroport puțin după 2 noaptea. L-au sunat apoi pe șoferul hotelului, dar din moment ce omul vorbea doar arabă, n-au putut obține nicio informație. Reprezentantul companiei aeriene Kenya Airways declară că mă înregistrasem pentru zbor, dar că nu mă urcasem în avion.

Ultima dată reușiseră să mă localizeze la aeroportul din Khartoum, deci familia mea știa că cel mai probabil nu fusesem răpit. Vanda se temea acum de o realitate la fel de alarmantă: că mă aflam în custodia Guvernului sudanez.

7

Puțin după miezul nopții, un gardian mă trezi din somnul superficial în care mă adâncisem pe canapeaua din biroul generalului și mă duse încă o dată în sala de interogatoriu. Mă chinuiam să-mi activez rapid mintea și corpul. Un ofițer intră în sală cu un dosar în mână. Chemă încă trei gardieni, prezentându-le conținutul dosarului, după care semnă o bucată de hârtie. Când am văzut că închide dosarul și-l întinde unuia dintre ei, am înțeles ce urma să se întâmple.

Voi fi trimis la închisoare. Dosarul plin de formulare și de fotografiile oamenilor cu care m-am întâlnit în Khartoum m-a făcut să înțeleg că nu o să fiu doar interogat până la următorul zbor. Au depus prea mult efort ca să fie vorba de o simplă întârziere de zbor. Eram reținut, iar șederea mea, cel mai probabil, nu avea să fie una scurtă.

Bagajul de mână și hainele îmi fură înapoiate, însă cele două pașapoarte, cărțile de identitate, permisul de conducere și geanta laptopului cu tot ce aveam în ea au rămas la anchetatori.

Doi gardieni bine înarmați m-au aruncat pe bancheta din spate a unei Kia mici și albe. Unul s-a așezat în față, lângă șofer, iar celălalt lângă mine, cu o mitralieră în mână.

După o călătorie de 20 de minute, mașina se opri lângă o clădire oarecare de dimensiuni relativ reduse, cu patru etaje – sediul SNSI destinat deținuților politici. Paznicii m-au escortat înăuntru și au așezat dosarul meu pe biroul superiorului oficial al închisorii. Acesta demară procesul lent al încarcerării mele.

– Când ai fost în școala primară? mă întrebă acesta. Era o întrebare ciudată, dar nu m-a surprins deloc. Știam că ofițerul Securității Sudaneze va încerca să obțină cât mai multe informații cu putință despre mine, familia mea și toți oamenii pe care-i cunoșteam. Eram familiarizat cu acest tip de întrebări – semănau cu cele pe care le puneau oficialii comuniști când făceau arestări în Cehoslovacia. Am inspirat adânc, încercând să mă liniștesc.

Nu avem de gând să ofer nicio informație care putea fi folosită împotriva mea, așa că nu am scos nicio vorbă. Când văzu că refuz să răspund, mă privi îndelung, în tăcere. În acel moment eram nedormit de 48 de ore deja și mă simțeam complet epuizat. Am înțeles că oficialul intenționa să aștepte până aveam să răspund, așa că i-am spus câteva date aleatorii, pe care le-a notat.

– Numele mamei tale? continuă el.

– Mama mea a murit acum 18 ani, i-am spus, dar acesta insistă să afle oricum numele ei de dinaintea căsătoriei. Constatasem că există puține șanse ca informațiile să fie incriminatorii, așa că am răspuns.

Oficialul citi hârtia din fața lui, căutând următoarea întrebare.

– Cine sunt părinții a trei dintre rudele tale?

A continuat cu acest gen de întrebări ceva vreme, iar eu am căutat să ofer, fără prea mult chef, răspunsuri deseori vagi pentru a accelera procesul. Cum ceasul îmi fusese confiscat, nu puteam ști cu exactitate cât era ora. Trebuia să fi fost însă cel puțin 1 noaptea.

După ce oficialul epuiză lista de întrebări, am fost predat fotografului închisorii. În timp ce mă fotografia din față și din profil, am avut din nou senzația că șederea mea avea să fie mult mai lungă de o noapte.

Înainte să predau bagajul de mână, un paznic al închisorii mi-a permis să păstrez câteva articole de îmbrăcăminte: o pereche de pantaloni, două tricouri, câteva perechi de lenjerie intimă și o pereche de șosete. Mi-am luat săpunul, periuța și pasta de dinți, însă mi-au interzis să iau cu mine cureaua și geaca de vară. De

obicei aveam un prosop cu mine de fiecare dată când călătoream în Africa, însă de această dată, din moment ce rezervasem o cameră la hotelul Paradise, nu crezusem că era necesar să aduc unul. Începeam să regret această decizie.

Paznicii m-au condus, pe mine și pe un alt prizonier proaspăt adus, într-un lift care ne-a dus până la etajul trei. Coridorul pătruns de liniște era în mare parte întunecat. Privind în sus, am văzut că majoritatea becurilor erau sparte. Pe măsură ce înaintam, vedeam dreptunghiuri de lumină ce se reflectau din celule pe hol. Menținerea holului întunecat și a celulelor perfect luminate îi ajuta pe gardieni să vadă ce se întâmplă înăuntru, împiedicându-i însă pe prizonieri să vadă în afară.

Se opriră în dreptul unei uși. Unul dintre cei doi o deschise, împingându-l pe prizonierul de lângă mine în camera supraaglomerată. Am pornit să-l urmez, dar mi s-a spus să aștept.

Mai jos pe hol, ne-am oprit în fața altei celule. Gardianul deschise ușa, cerându-mi să intru. O lumină fosforescentă cădea peste cinci oameni așezați pe jos. Un al șaselea era întins pe patul de metal. Când am intrat, prizonierii au început să se foiască. Aceste celule erau concepute să găzduiască un singur prizonier, arhitecții nu prevăzuseră vreodată că șapte oameni aveau să împartă un spațiu atât de mic.

În timp ce îi priveam pe paznici întorcându-se pentru a ieși din celulă, ochii mi-au rămas fixați asupra vopselei de un bej murdar cu care era pătată ușa metalică. Am auzit sunetul sec al închizătorii automate și am văzut ușa închizându-se în urma lor.

Sunetul nu-mi era străin. Cunoșteam și celula. Mai fusesem aici. De această dată însă, nu mai era un vis.

M-am uitat împrejurul meu, întrebându-mă cum aveau să împartă șapte oameni o celulă lată de doi metri jumătate și lungă de patru. Pereții erau murdari, iar încăperea era infestată de insecte precum țânțari, furnici sau muște. O ușă scurtă, din lemn, care se balansa, delimita toaleta și zona de duș și puteam să simt miros de mucegai lângă acea baie primitivă. Dușul era complet stricat, iar toaleta metalică în stil occidental era acoperită de rugină. Din perete ieșea un furtun, dar am înțeles rapid că aveam apă o singură dată, cel mult de două ori pe zi. Uneori apa era oprită câte o săptămână întreagă, astfel că învățasem să păstrez sticle și să le umplu de fiecare dată când curgea apa.

Spațiul din încăpere era aglomerat de un birou, un scaun și de singurul pat din cameră, un pat cu cadru metalic ruginit. O duhoare puternică de sudoare umplea celula. Am simțit cum mi se strânge stomacul, pe măsură ce înțelegeam realitatea noii mele situații. *Oare pentru cât timp va trebui să suport așa ceva?*

Bărbații de pe jos, înghesuiți pe saltele și păături, mi-au făcut puțin loc lângă intrarea în baie. Neavând o saltea, simțeam sub mine, prin tricoul subțire, podeaua rece și murdară pavată cu gresie. Am improvizat o pătură din cele două tricouri pe care le aveam, unul îmi acoperea corpul, iar celălalt îmi înfășura picioarele. Acestea însă nu au fost foarte eficiente împotriva frigului din decembrie. Mă întrebam dacă urma să mă îmbolnăvesc. Lumina orbitoare care venea de sus umplea camera, iar eu începusem să mă gândesc la soția și la copiii mei. *Cât de*

îngrijorați trebuie să fi fost. Îmi simțeam tulburarea ca pe un bolovan în stomac.

Acolo, încolăcit pe betonul înghețat din acea celulă supraaglomerată și murdară, am încercat să dorm pentru câteva ore.

* * *

La aproximativ 4:30 dimineața, am fost zguduit de *azaan*, incantația puternică ce chema la rugăciunea de dimineață. Sunetul venea de undeva din pușcărie, înainte ca primele raze ale soarelui să pătrundă prin celule, deșteptând fiecare musulman. M-am trezit foarte speriat.

Cei din jurul meu s-au ridicat în picioare, începând să-și facă ritualurile spălării de dimineață. Bărbații aveau bărbi lungi și mustați rase scurt. Era o înfățișare pe care o mai văzusem în rândul extremiștilor din alte țări musulmane. Majoritatea purtau veșminte tradiționale lungi, portul comun în rândul bărbaților arabi, și le-am făcut loc să poată ajunge la *ibrig*-ul de apă din baie. Sticlele lor de apă nu arătau deloc curate, dar știam că fără ritualul de spălare tovarășii mei de temniță musulmani nu și-ar fi putut face rugăciunea de dimineață.

– Când ne rugăm, îmi spuse unul dintre ei în engleză, trebuie să te trezești și să stai acolo. Indică spre colțul din spate al celulei. Nu putem sta cu fața către tine atunci când ne rugăm.

Din colțul camerei priveam cum fiecare se apleca în fața unei sticle umplute pe jumătate. De fiecare dată își aplecau trunchiurile către pământ, lovind ceva ce eu nu reușeam să văd. Au repetat mișcarea de mai bine de zece ori, timp în care rugăciunile lor melodioase umpleau celula.

Când au terminat, neavând loc să umble, s-a întors fiecare la saltea lui. Cei care vorbeau engleză au început să-mi pună întrebări.

– Din ce țară ești? Și de ce ești aici?

– Sunt din Cehia, plecăm din Sudan după o vizită de patru zile, când Securitatea Sudaneză m-a arestat, confiscându-mi laptopul, camera și telefonul.

– Cu ce fel de afaceri te ocupi?

Deoarece eram european, știam că cel mai probabil se gândiseră că eram creștin, însă nu le-am spus motivul meu real – anume că venisem în această călătorie cu scopul de a întâlni pastori sudanezi. În schimb, le-am povestit despre compania mea de consultanță privată în domeniul medicinei și le-am explicat că venisem în Sudan ca turist.

– Aici la noi nu ajung ziarele... ce mai e nou prin lume? întrebă unul dintre ei.

Primul lucru care mi-a venit în minte a fost atacul terorist din 13 noiembrie, de la Paris, care se întâmplase cu mai puțin de o lună în urmă.

– Prin intermediul unor atacuri concomitente în diferite părți ale orașului, le-am explicat eu, 129 de oameni au fost uciși.

Am adăugat și că ISIS a revendicat atentatele sinucigașe și împușcăturile în masă.

O tăcere bruscă se așternu în încăpere. Liniștea fu apoi întreruptă de frenetice urlete de laudă:

– *Allahu Akbar!*

Am înghițit în sec, respirând întrerupt. Ochii mi s-au făcut mari. Oamenii au sărit de pe podea, îmbrățișându-se de bucurie. Au ridicat mâinile în sus triumfător, începând să danseze prin celula îngrămădită, bătându-se pe spate în semn de susținere și zâmbindu-și unii altora. M-am rezemat de cel mai apropiat perete, mâinile devenindu-mi dintr-o dată umede; broboane de sudoare îmi răsăriseră pe frunte și pe buza de sus și încercam să nu tremur.

Timp de câteva minute tovarășii mei de închisoare au sărbătorit succesul atacului terorist din Franța. Mai văzusem acest tip de

bucurie frenetică în rândul musulmanilor extremiști la televizor, dar să asist pe viu la așa ceva era de-a dreptul șocant.

În acele momente terifiante înțelesesem că eram încarcerat alături de extremiști islamiști. Următoarele zile aveam să aflu că, de fapt, tovarășii mei de celulă erau membri ISIS.

9

Unul dintre tovarășii mei de celulă era de profesie farmacist. Vorbind o engleză excelentă, mi-a explicat cum fusese arestat în Turcia, la granița cu Siria, unde plănuia să-și pună experiența medicală în serviciul „Califatului”. Ulterior am aflat că nu era singurul din celulă care manifesta un astfel de devotament. Foloseau acronimul arabic „*Daesh*” pentru a se referi la Statul Islamic.

Cu toate că Guvernul sudanez este unul islamic sunnit, totuși, nu voia să permită grupării ISIS (tot musulmani sunniți) să se răspândească în interiorul țării. Guvernul lui Bashir se temea că o grupare lăsată să se dezvolte necontrolat ar putea într-o bună zi să rivalizeze cu puterea pe care statul o avea asupra poporului. Guvernul încerca totodată să îmbunătățească relațiile cu anumite guverne din Vest și faptul că-și doreau să fie percepuți de comunitatea internațională ca niște „aliați” în acest „război al terorii” era un motiv cheie care anima aceste eforturi.

De cinci ori pe zi, stăteam în colțul încăperii, privind cum tovarășii mei de celulă – toți membri ISIS sau simpatizanți ai grupării – se închinau în rugăciune. O sticlă de apă umplută pe jumătate era poziționată pe podea, indicând direcția către Mecca, așa încât bărbații să-și poată „îndrepta” corect rugăciunile. Extremiștii erau primii care se trezeau în fiecare dimineață, trăgând păturile de pe musulmanii mai moderați, pe care îi trezeau cu strigăte de „*Salah! Salah!*” În timpul rugăciunilor, stăteau în spatele celorlalți, corectându-le poziția, arătându-le unde să-și pună picioarele

și învățându-i să se închine corect. Pe măsură ce îi priveam cum dau indicații despre interpretarea corectă a Coranului, devenise tot mai clar că tovarășii mei de celulă, devotați islamiști, erau ocupați cu recrutarea și radicalizarea celorlalți, pentru a-i convinge să se alăture cauzei lor. Oscilam între sentimente de tristețe pentru sufletele lor și de îngrijorare pentru ura pe care o alimentau, chiar și în mica noastră celulă încuiată pe dinafară. Cum în încăpere erau trei sau patru exemplare ale Coranului, le ceream mereu gardienilor o Biblie. De cele mai multe ori, însă, îmi răspundeau doar prin râsete.

Religia islamică interzice lucrările de artă care înfățișează fețe ale oamenilor sau ale animalelor, așa încât colegii de celulă mânjiseră pereții cu pastă de dinți roz pentru a acoperi desenele prizonierilor care trecuseră înainte pe aici.

Nu primeam niciodată suficient de multă mâncare pentru a ne sătura. Luam masa împreună, apucând mâncarea din același bol cu mâinile goale. Cum mulți sudanezi nu folosesc hârtie igienică și cum tovarășii mei de celulă obișnuiau să se spele rareori foarte bine pe mâini cu săpun după ce mergeau la toaletă – în parte datorită faptului că apă curentă aveam doar o dată sau de două ori pe zi – îmi cam pierdusem pofta de mâncare. Încercam să nu-i jignesc, mâncând câte puțin, dar cu fiecare zi care trecea mă simțeam tot mai slab și mai firav.

Pentru a mă proteja de contaminări, mă spălam cu doi litri de apă și cu săpunul carbolic de culoare roșie primit din închisoare. Pe lângă asta, încercam să mă spăl pe mâini cât mai des. Mirosul îmi aducea aminte de dezinfectantul folosit în spitalele din Cehoslovacia în anii 1960.

Farmacistul nu era singurul loial grupării ISIS; câțiva dintre ei călătoriseră în Siria să lupte ca jihadiști radicali. Alții își doreau să meargă, dar nu reușiseră încă. Erau închiși aici, la sediul SNSI, pentru radicalism și pentru săvârșirea altor infracțiuni precum schimb valutar ilegal, comerț ilegal de arme sau aur, vânzare de benzină fără bon fiscal.

În zilele însorite mă simțeam plin de speranță, alinat de razele de soare care pătrundeau prin gemulețul neclar de sticlă de lângă tavanul unuia dintre pereți. Chiar dacă nu puteam vedea curtea care se întindea dincolo de celula mea, fereastra îmi oferea o priveliște frumoasă spre exterior. În zilele senine, puteam vedea soarele vreo 15 minute dimineața, ceea ce îmi înviora sufletul. Cu toate acestea însă, când soarele se muta pe cer, celula era învăluită din nou în umbre. Îmi era frig tot timpul.

Într-o zi, mă uitam prin gemulețul mic din ușă și am văzut trecând un paznic.

– Pot primi o pătură? am întrebat bătând în ușă pentru a-i atrage atenția. S-a oprit, rânjind, și mi-a spus:

– Ești din Cehia, sigur ești obișnuit cu vremea rece, tu n-ai nevoie de pătură.

Singura speranță care-mi rămăsese era ca unul dintre prizonieri să fie eliberat și să-mi lase ca moștenire pătura lui murdară și urât mirositoare.

La o săptămână de la încarcerarea mea, bărbatul care dormea în pat a venit la mine. Familia lui tocmai ce-i dăruise o nouă pătură de flanelă, moale, cu flori galbene și portocalii, pe care s-a decis să mi-o dăruiască.

– Asta e pentru tine, spuse el cu lacrimi în ochi. Eram de-a dreptul mișcat de cadoul lui și simțeam cum mi se umezesc și mie ochii de emoție. Pentru prima dată de când eram închis urma să simt căldură. Am fost copleșit de gestul lui amabil. Chiar și în mijlocul acestei situații cumplite, mi s-a amintit de preocuparea și grija lui Dumnezeu, care îmi ascultase rugăciunile.

– Nu am nimic să-ți ofer în schimb, ce pot face pentru tine? L-am întrebat. Răspunsul lui m-a luat prin surprindere:

– Roagă-te pentru mine, mi-a spus.

– Pot să mă rog să găsești calea cea dreaptă către Dumnezeu?

– Da, spuse el, roagă-te să găsești calea corectă către Dumnezeu.

Patru zile mai târziu, a fost eliberat din închisoare și nu l-am mai văzut niciodată.

* * *

În anul 2012, Salah Abdallah Gosh, directorul SNSI, a fost responsabil de construirea închisorii cu patru etaje care-mi servea acum drept casă. Cele două etaje de sus găzduiau aproximativ 40 de celule. Mai jos cu un etaj se aflau birouri, iar parterul era rezervat pentru interogatorii și torturi. Clădirea pătrată era relativ modernă, însă pe când am ajuns eu se afla deja într-o stare degradată. În noiembrie 2012, în același an cu finalizarea construcției, Gosh a fost acuzat de complot în vederea unei lovituri de stat cu scopul destituirii lui Omar al-Bashir. Astfel că, timp de șase luni, a fost încarcerat în instituția pe care el însuși o construise.

Închisoarea SNSI a fost concepută după model britanic și mi s-a spus că elementele metalice precum patul, mesele, toaletele și alte materiale au fost importate chiar din Anglia. În orice caz, construcția era dezolantă. Izolația nu reușea să protejeze de umiditate, iar apă curentă aveam rar. Aveam și aer condiționat, dar din câte mi s-a spus, în lunile de vară nu reușea să mențină o temperatură constantă suportabilă. Musulmanii reușeau să-și păstreze apă pentru abluțiune, însă nu era aproape niciodată suficientă pentru un duș.

Cu toate că britanicii proiectaseră fiecare celulă pentru câte un prizonier, autoritățile sudaneze responsabile cu gestiunea închisorilor le „adaptaseră” pentru găzduirea mai multor oameni, de obicei șapte. Dacă deținuții proveneau din regiunea Darfur și Munții Nuba – presupușii inamici al regimului condus de Bashir – gardienii înghesuiau până la 15 oameni într-o singură celulă. Când tovarășii mei de celulă mi-au spus că recent un val de prizonieri au fost aduși în această închisoare, am fost mulțumit că suntem „doar” șapte în celulă.

Ori de câte ori călătoream, luam cu mine o cutie de medicamente pentru ameliorarea durerilor de cap – o combinație de aspirină, acetaminofen și cofeină. În mod evident, paznicii o găsiseră în ge-

anta mea și au decis că ar trebui să primesc în mod regulat doze din medicamentul respectiv. Dedicarea cu care gardienii urmăreau acest demers mi se părea oarecum amuzantă – în situația mea, acest medicament putea să-mi provoace mai mult rău decât bine. Însă în fiecare zi, pentru că dimineața sufeream de dureri de cap provocate de deshidratare, ei îmi aduceau o tabletă din medicamentul respectiv, iar eu o înghițeam cu conștiinciozitate. Dozele de Imodium și Malarone (medicamente contra malariei) pe care le găsiseră tot scotocindu-mi în geantă, le păstram cu grijă pentru viitor, în cazul în care voi avea cu adevărat nevoie de ele.

Legile sudaneze permiteau sediului SNSI să încarcereze prizonieri pe perioade diferite, fără vreun verdict sau proces de tribunal. Schimbul valutar sau contrabanda cu aur puteau însemna patru luni de detenție. Simpatizanții ISIS, însă, ca de exemplu tovarășii mei de celulă, puteau rămâne în închisoare chiar și un an.

Cu fiecare zi care trecea, le ascultam poveștile și căutam moduri de a împărtăși cu ei dragostea lui Isus. Într-o după-masă, câțiva dintre bărbați se lăudau cum niște pastori din America fuseseră convinși de musulmani să se convertească la Islam. Acest hibrid eronat și sincretist dintre creștinism și islamism, denumit uneori și *Chrislam*, se răspândise în unele țări din Europa și Orientul Mijlociu.

– Aceasta este religia cea adevărată, afirmă el.

Bineînțeles că există unii creștini – deseori creștini nominali, pentru care creștinismul este o apartenență culturală mai degrabă decât o credință devotată în Isus Cristos – care au decis să urmeze principiile Islamului. Cu toate acestea, știam că există mult mai mulți oameni – sute de mii, în națiuni din întreaga lume – care l-au părăsit pe Mohamed pentru a-l urma pe Isus Cristos. Nu voiam să încep o ceartă, dar speram să plantez măcar o sămânță, care să-i pună pe gânduri pe tovarășii mei de celulă.

– Am cunoscut și alți oameni, am răspuns. Creștini curajoși din Nigeria. Mă gândeam la povestea unei tinere femei pe nume Monica.

În iulie 2009, Monica și soțul ei traversau cu motocicletă orașul Maiduguri din nordul Nigeriei. Era o zi de joi și se îndreptau spre biserică pentru a participa la un studiu biblic. În timp ce călătoreau, însă, militanți islamiști îmbrăcați în uniforme de camuflaj și cu măști au inundat drumul, blocându-le calea. Bărbații erau înarmați cu macete lungi și ascuțite și mitraliere. Monica și soțul ei știau că aceștia erau membri ai Boko Haram, grupare teroristă jihadistă care făcea ravagii în nordul Nigeriei.

– Ce religie aveți? întrebă unul dintre militanți, pășind amenințător către ei, cu o macetă în mână.

– Suntem creștini, au răspuns cei doi cu îndrăzneală.

– Vă puteți salva viețile devenind musulmani. Rostiți Shahađa, insistă el, referindu-se la crezul musulman. Însă cei doi creștini refuzară.

– Suntem creștini, răspunseră ei și așa vom rămâne.

Militantul Boko Haram ridică maceta și, din trei mișcări rapide, tăie capul soțului. Știind că e mort și că nu mai poate face nimic să-l ajute, Monica fugi. Bărbații o urmăreau, brăzdându-i spatele cu tăieturi de macetă. În scurt timp, simți o mână grea pe umăr. Fusese prinsă.

Militarul furios o întoarse și îi tăie gâtul cu maceta. Tânăra căzu la pământ, în timp ce sângele îi țâșnea din gât, val după val, pierzându-și cunoștința în câteva secunde. Atacatorii, presupunând că era moartă la rândul ei, îi aruncară trupul într-o canalizare, unde zăcu timp de două ore și jumătate. În timp ce zăcea inconștientă în șanț, văzu în jurul ei ființe cerești îmbrăcate în alb.

În cele din urmă, polițiști din sat veniseră să identifice victimele celui mai recent atac Boko Haram și să îngroape cadavrele. Au văzut-o pe Monica și au ridicat-o din șanț, însă spre surprinderea lor, femeia începu să se miște. Folosind limbajul semnelor, ceru apă. Unul dintre polițiști îi dădu să bea, însă lichidul îi curse prin tăietura din gât.

Polițiștii au dus-o la spitalul local, unde a trecut printr-o serie de operații chirurgicale. Medicii i-au implantat un dispozitiv în gât prin intermediul unei traheotomii, astfel încât să poată respira; când acoperea gaura cu degetul, putea chiar vorbi în șoaptă

Îmi amintesc perfect prima oară când am întâlnit-o pe Monica. Cei de la Vocea Martirilor mă trimiseseră să văd cum i-am putea oferi ajutor medical. Eram profund emoționat de povestea uciderii soțului său, de atacul sângeros asupra ei înseși, de îndrăzneala cu care și-au declarat amândoi credința în Cristos. Colegul meu de la Clinica Mayo din America îi revizua istoricul medical, în timp ce eu îmi pregăteam întrebările pentru interviu, fotografiindu-i rănile cu aparatul meu foto. Simțeam o povară extraordinară pentru ea și mă chinuiam să găsesc o cale potrivită de a începe interviul.

În cele din urmă, am îndrăznit să-i pun o întrebare simplă:

– Cum ai caracteriza relația ta cu Dumnezeu acum? Cum s-a schimbat relația ta cu El în urma acestei experiențe îngrozitoare?

Nu o să uit niciodată răspunsul ei. Înainte să poată vorbi, Monica a inspirat adânc, apoi a astupat orificiul cu degetul arătător, astfel încât aerul să poată trece prin corzile vocale distruse. În cele din urmă, o voce răgușită, puțin modificată de dispozitiv, șopti:

– Îmi concentrez privirea către viața veșnică. Își scoase degetul, inspiră din nou adânc și apoi continuă: Mă concentrez să privesc către Isus.

Printre șoapte dureroase, Monica mi-a spus că, înainte de atac, se considerase pe sine și pe soțul ei „buni” creștini, dar povestea cum era preocupată să-și cumpere o rochie nouă sau să lucreze din greu ca să economisească bani pentru o mașină sau o casă frumoasă. Acum, după moartea soțului și după salvarea ei miraculoasă, voia să-și dedice întreaga viață slujirii lui Isus. De fapt, la scurt timp după ultima operație, Monica începu munca periculoasă, dar curajoasă, de a-i ajuta pe cei din Vocea Martirilor. Asista alte văduve care-și pierduseră soții în atacuri precum cele comise de militanții Boko Haram. De două ori, cei de la Vocea

Martirilor au fost nevoiți să-i schimbe reședința atunci când viața i-a fost pusă în pericol.

Voiam ca bărbații din celula mea să știe povestea Monicăi, deoarece era o mărturisire puternică a credinței în Isus Cristos, așa că am început să le-o spun. Imediat ce ajunsesem în punctul la care soțul fusese decapitat, însă, membrii ISIS din celula mea m-au oprit. Farmacistul – un bărbat inteligent, care avea o fiică – începu să râdă. Era un răs neliniștitor, malefic și voios pe care nu l-aș putea imita niciodată, nici nu aș fi dispus s-o fac, și m-am învățat minte să nu le mai împărtășesc militanților ISIS din celulă întâmplări cu creștini persecutați. Într-o situație în care mă așteptam la un minim de empatie pentru o femeie care-și pierduse soțul într-un mod atât de cumplit și care la rândul ei fusese grav rănită, acești tineri educați, membri ISIS, nu făceau decât să râdă și să exclame: „Allahu Akbar”.

* * *

Noaptea târziu, i-am auzit pe tovarășii mei de celulă rugându-se pentru luptătorii de gherilă mujahedini din Libia, Irak și Siria. Vorbeau în arabă, dar am reușit să descifrez destule cuvinte și fraze pentru a pricepe cerințele. Se rugau pentru succes și susținere din partea lui Allah, aceste rugăciuni, însă, se deosebeau de cele standard, scrise, pe care îi auzeam recitându-le pe parcursul zilei. Erau rugăciunile lor private, exprimate cu propriile lor cuvinte.

Cu altă ocazie, am fost trezit de strănaturile puternice ale farmacistului, care, din cauza nasului înfundat și inflammat, nu putea dormi. În schimb, se hotărâse să se roage. L-am văzut în genunchi, cu lacrimi pe față și brațele înălțate spre cer, rugându-se în șoaptă să fie eliberat și reunit cu tânăra lui familie. În diferite nopți, alți membri ISIS se trezeau, rugându-se într-un mod similar, cu propriile lor cuvinte și înălțând cu înflăcărare dorințe către Allah.

Mă simțeam încurajat de aceste semne de sensibilitate în rândul tovarășilor mei de celulă, dorind din inimă ca ei să-l cunoască pe Dumnezeu. În alte țări, precum Egipt, întâlnisem foști extremiști musulmani care deveniseră creștini. Vulnerabilitatea pe care o arătau în rugăciunile lor și umanitatea de care dădeau dovadă atunci când se rugau mi-au dat speranță, așa că am decis să închin multe dintre rugăciunile mele către Isus Cristos astfel încât să li se arate ca Împărat, Mântuitor și Dumnezeu.

Pe măsură ce zilele treceau, una mai mizerabilă ca alta, mă întrebam dacă Domnul va schimba inimile tovarășilor mei de închisoare care erau membri ISIS sau dacă va trebui să îndur suferințele pe care mi le provocau, în această închisoare sudaneză.

10

Trecuse deja o săptămână de la arestarea mea și încă nu mi se permise să contactez Ambasada Cehă din Cairo sau familia. Tot ce puteam face era să aștept și să mă rog. Așteptarea era o componentă crucială din strategiile de interogatoriu ale celor de la SNSI. Cu cât trebuia să aștepți mai mult, presupuneau ei, cu atât creșteau șansele să le răspunzi la întrebări. Pentru un prizonier novice ca mine, așteptarea era o tortură îngrozitoare. Zece zile treceau ca o eternitate agonizantă. Gândurile la Vanda îmi umpluseră fiecare cotlon din minte, știind cât de îngrijorată trebuie să fie. *Știa oare măcar unde mă aflu?* Am reușit să fac față îndreptându-mi gândurile către Dumnezeu prin rugăciune și așteptând cu nerăbdare momentul întoarcerii acasă.

Următorul interogatoriu a avut în sfârșit loc pe data de 20 decembrie. Am fost scos din celulă și dus la etajul întâi, unde am întâlnit un om pe care îl recunoscu – era ofițerul de la aeroport cu cel mai înalt grad, cel care vorbea engleza și care fusese chemat să ia decizia finală cu privire la arestarea mea. Mă așteptam să mă întrebe despre pastorul Hassan, fratele Monim, sau despre musulmanul convertit la creștinism pe care-l interviewasem. Însă cu toate probele adunate de cei de la SNSI prin supravegherea la care fusese supus, precum și cu pozele și clipurile șterse din cardul de memorie SD al camerei, bărbatul nu a mai considerat că este necesar să mai pună astfel de întrebări.

În loc să mă interogheze, mi-a întins o foaie de hârtie. Am fost surprins să văd ceea ce părea a fi un scurt scenariu scris

în engleză. Când am aruncat o privire, nu mi-a venit să cred ce citeam – în sfârșit puteam să sun acasă! Din momentul în care am fost tras deoparte în aeroportul din Khartoum, implorasem să fiu lăsat să-mi contactez familia. Copiii și soția mea nu aveau nici o veste de la mine. În sfârșit îi puteam anunța că sunt bine. Inima-mi bătea cu repeziciune, iar foaia din mâna mea începuse să tremure pe măsură ce eram cuprins de sentimente de exaltare și de liniște deopotrivă.

Ofițerul mi-a întins telefonul și am format singurul număr pe care mi-l puteam aminti, numărul soției mele. Aveam 30 de secunde să recit scenariul scris pe foaie și nimic mai mult.

– Numai și numai în engleză! insistă omul.

Apelul se formă și am auzit cum telefonul sună.

– Acesta e numărul soției mele, dar ea nu vorbește engleză. S-ar putea să-i dea telefonul fiicei mele, i-am spus. Când apelul s-a conectat, am auzit vocea Vandei:

– Sunt eu, dar nu pot vorbi decât în engleză, i-am spus repede în cehă.

– Petr, tu ești? strigă ea, dându-i telefonul Văvei.

– Sunt bine, am spus, citind mesajul. Știam că aveam vocea tremurată, așa că am încercat să mă liniștesc. A fost o mică neînțelegere și am fost arestat, dar o să încerc să păstrez legătura cu voi.

– Am contactat Ambasada din Cairo, spuse fiica mea, și toată lumea se roagă pentru tine!

– Sunt bine, am repetat. Voi încerca să vă contactez în scurt timp.

La sfârșitul convorbirii de 30 de secunde, am improvisat:

– Te iubesc! i-am spus.

O auzeam pe Văva plângând și mi se rupea sufletul. Procurorul mi-a făcut semn și am închis telefonul fără nici o tragere de inimă. Convorbirea n-a fost nici pe departe suficientă pentru a-mi satisface dorul profund pe care îl simțeam față de familia mea, dar măcar știau că sunt în viață. În timp ce gardianul m-a condus înapoi în celulă, îmi simțeam pieptul încordat și ochii plini de lacrimi.

* * *

Următoarea zi, 21 decembrie, un gardian a venit la celula mea și mi-a spus că aveam un vizitator. Vestea a fost un șoc. Acestuia nu îi era permis să mă întâlnească în incinta închisorii, ca urmare, gardienii se pregăteau să mă transfere. Mă simțeam încrezător și optimist, în timp ce eram încătușat cu lanțuri groase de mâini și de picioare. M-au condus apoi afară, la un microbuz, și m-am urcat cu greu în vehicul, împreună cu alți șase gardieni – doi înarmați cu arme AK-47, iar ceilalți patru purtând arme mai mici – care aveau să mă însoțească pe drumul lung de 45 de minute până la clădirea numită Clubul Național. Era un sediu SNSI special din Khartoum înconjurat de grădini frumos amenajate. Părea că Securitatea Sudaneză mă privea ca pe un prizonier important. Cătușele îmi tăiau adânc încheieturile.

Cei de la SNSI cu siguranță știau de această vizită la biroul consulului general al Ambasadei Cehe. Asta explica faptul că ieri mi se permise acel apel telefonic. Eram obligați să raporteze ofițerului consular că am avut dreptul de a-mi contacta familia. Când în sfârșit mașina opri, gardianul de lângă mine mă conduse în clădire. Îmi dădu jos cătușele, dar urmele dureroase de pe mâini rămaseră.

Ofițerul consular era un bărbat alb, îmbrăcat în costum și cravată, numit Štěpán Sláma, un oficial desemnat de Guvernul ceh să locuiască în Cairo și să protejeze interesele cetățenilor cehi aflați în zonă. Călătorise din Egipt pentru a se întâlni cu mine. Când mi-am dat seama cine era, am fost atât de ușurat, încât îmi venea să plâng, iar când am înțeles că vom putea purta întreaga conversație în cehă, am fost și mai încântat.

– Familia dumneavoastră știe că ați fost reținut, spuse domnul Sláma, liniștitor. Familia dumneavoastră e bine.

Am inspirat adânc, spunându-i de pozele și filmulețele recuperate de Securitatea Sudaneză de pe hard drive-ul extern, în special de filmulețul din Munții Nuba. Mă întrebam cât de tare va complica

asta cazul, așa că am pronunțat cuvântul „Nuba” folosind alfabetul ceh. Îmi explică că în decurs de o lună SNSI îmi va transfera cazul într-un tribunal și că rapoartele preliminare spuneau că eram acuzat de contrabandă cu piei de tigru.

Când am auzit acuzațiile absurde am început să râd, nevenindu-mi să-mi cred urechilor. *Existau măcar tigri în Sudan?*

Sudanezii acuzaseră de curând un misionar elvețian, câțiva americani și un pastor coreean – alți oameni care fuseseră arestați recent în Sudan, pentru diferite lucrări creștine. Acele acuzații, îmi explica domnul Sláma, se rezolvau de obicei în aproximativ trei sau patru luni. Am fost fericit să aud veștile, dar în același timp, mă gândeam că probabil nu voi petrece Crăciunul acasă, cu familia.

De când ajunsesem la închisoarea SNSI, cu zece zile în urmă, sistemul meu digestiv era parcă înnodat. De când fusesem închis cu membrii ISIS, nu reușisem să folosesc pe deplin toaleta și aveam dureri de stomac. Însă odată ce întâlnirea s-a încheiat și am părăsit Clubul Național, m-am simțit încurajat de întâlnirea pe care am avut-o cu ofițerul consular. Fusese o prezență caldă și prietenoasă, care a încercat să mă liniștească, oferindu-mi în același timp așteptări realiste cu privire la cazul meu, astfel că am rămas cu un sentiment puternic de ușurare. A fost extrem de liniștitor să-mi dau seama că nu eram singur. *Gubernul Ceh știa despre arestarea mea și lupta pentru mine.*

M-am întors în celula mea și, pentru prima oară în 11 zile, mintea și corpul meu s-au putut în sfârșit relaxa.

* * *

Domnul Sláma mă avertizase că procesul meu de eliberare va dura cel mai probabil trei luni, dar cum se apropia Anul Nou, se auzeau zvonuri prin închisoare că cei de la SNSI vor elibera prizonieri în onoarea viitoarei sărbători care celebra 60 de ani de in-

dependență a Sudanului. Conform zvonurilor, străinii urmau să fie primii eliberați, după care urmau cei acuzați de infracțiuni minore.

În seara de 23 decembrie am auzit un gardian descuind ușa celei. Un val de adrenalină mi-a cuprins corpul și n-am putut să nu mă simt încrezător.

Oare asta se întâmplă? Urmează să mă duc acasă?

Am așteptat ca ușa să se deschidă și spre imensa mea dezamăgire am văzut un nou prizonier pe coridor. Am fost consternat și descurajat când mi-am dat seama că nu aveam să fiu eliberat. Bărbatul scanase camera și-și fixase ochii asupra mea. Brusc am realizat că dinamica din celulă avea să se schimbe.

Abd al Bari nu era mai înalt de un metru cincizeci, dar părea că are cel puțin 180 de kilograme. Avea privirea rece, părul brunet și barbă; vorbea perfect limba engleză, cu un accent britanic desăvârșit. Stând cu el în celulă, am aflat despre trecutul lui. Fusesse traficant de arme, crescut în Arabia Saudită, înainte de-a merge la facultate în Anglia. Fusesse arestat în Khartoum datorită suspiciunilor că era conducătorul unui grup care se ocupa cu contrabanda de arme. Se mândrea că distribuia arme luptătorilor ISIS din Europa, cumpărând mitraliere cu 200 de dolari din Sudanul de Sud, pentru a le vinde apoi mai departe în Anglia cu cinci mii de lire. Munca profitabilă îl făcuse să renunțe la afacerea de succes din domeniul IT din Anglia și să-și dedice total viața distribuirii de arme către luptătorii ISIS din Europa.

La început a fost prietenos cu mine, întrebându-mă cum mă cheamă și care au fost circumstanțele arestării mele. Expresiile lui faciale însă, prietenia exagerată și în general prețiozitatea de care dădea dovadă îmi dădeau motive să cred că avea o agendă mai sinistă.

Curând auzisem de la un alt tovarăș din celulă că Abd al Bari ceruse permisiune specială pentru a fi transferat la noi.

În 24 decembrie, la 3 dimineața, m-am trezit într-o baltă de apă. Pătura și hainele îmi erau ude. Știind că nu aveam apă în celulă, am realizat că la un moment dat în timpul nopții trebuie că se spărsese o țevă. Privind în jur, am văzut toată podeaua acoperită de apă.

Fusesem atât de entuziasmat de perspectiva unei eliberări iminente din închisoare încât, acum, cu speranțele spulberate și departe de familia mea, am început să plâng și să mă vaiet în tăcere Domnului.

Exact în acel moment, pe care nu-l voi uita niciodată, am văzut clar fața lui Danjuma.

În data de 28 ianuarie 2015, extremiștii islamici atacară micul sat creștin din Nunkwo, situat în regiunea devastată de război a nordului Nigeriei. Un băiat de 13 ani, pe care-l chema Danjuma Shakara, se afla în sat în momentul atacului. Era un nigerian obișnuit, ce locuia împreună cu mama lui, văduvă, și căruia îi plăcea să pescuiască și să se joace cu prietenii.

Cu toate acestea, la șase dimineața, într-o zi de miercuri, viața lui avea să se schimbe pentru totdeauna. Fuse trezit de împușcături de mitraliere, în timp ce mai mult de o mie de extremiști înarmați deghizați în păstori și urmați apoi de Boko Haram pătrunseră în sat și începură să dea foc caselor și să omoare locuitorii creștini. Danjuma fugi ca să-și scape viața, dar nu reuși să scape de insurgenții cu macete, care i-au tăiat fața, i-au scos ochiul drept, i-au ciopârțit mâna stângă și i-au retezat organele genitale.

Atacul brutal lăsă în urmă 23 de morți și 38 de răniți. Rănile lui Danjuma erau atât de îngrozitoare, încât locuitorii trecuseră pe lângă trupul mutilat crezând că era mort. Au săpat inclusiv un mormânt pentru el. Cumva, însă, Danjuma supraviețuise. Își recăpătă cunoștința și începu să plângă și să strige. Sătenii îl dușeră de urgență în primul oraș, la 24 de kilometri depărtare, unde primi îngrijiri medicale.

Trei luni mai târziu, după ce fusese mutilat și orbit, nu-și putea ascunde zâmbetul radiant. Tânărul creștin nu avea nici un fel de ură pentru atacatorii săi.

– Îi iert pentru că nu știu ce fac, spuse el.

După mai multe operații și cu ajutorul organizației Vocea Martirilor, Danjuma se întoarce acasă, la mama lui, dar urmând să aibă o viață complet diferită de cea pe care o avusese înainte. Avea în permanență un tub care-i ieșea din partea inferioară a abdomenului, pentru a curge urina pe care o căra după el într-o pungă. În loc să moară în atac, Danjuma supraviețuiește pentru a spune altora despre Isus. Mormântul său, la fel ca și cel al Mântuitorului, era încă gol.

Stând în celula inundată, am văzut chipul lui Danjuma și chipul lui râdea. Așa era spiritul aceluia copil. Gândindu-mă la toate cruzimile pe care le-a trăit, m-am simțit rușinat de văicărelile neexprimate din adâncul sufletului meu. Mai devreme sau mai târziu mă voi duce acasă, unde voi continua să-mi trăiesc viața liniștită. El însă probabil că nu-și va recupera niciodată vederea. Din acel moment, am început să mă rog pentru el în fiecare zi.

* * *

Am petrecut Ajunul Crăciunului alături de tovarășii mei de celulă, curățând celula și încercând să ne uscăm lucrurile. M-am bucurat să fiu distras în felul acesta, pentru că îmi dădea ceva la care să mă gândesc în afară de familia de acasă, din Cehia, care sărbătorea Crăciunul – cea mai așteptată zi de închinare din tot anul creștin. Gândul la familia mea care celebra Nașterea Domnului fără mine mă făcea să mă simt neajutorat și singur. Acesta era primul Crăciun pe care nu-l petreceam alături de soție și copii. Pe măsură ce curățam podeaua celulei, îmi reaminteam cântece creștine, învățate de la tatăl meu, pe vremea când eram mic.

Melodiile pe care le aveam în suflet m-au încurajat pentru o vreme, dar când m-au inundat cu amintiri legate de familia mea până m-au podidit lacrimile, le-am măturat din minte ca pe apa din celulă.

11

Acasă, în Cehia, soția și copiii mei începeau să se confrunte cu faptul că trebuiau să se descurce singuri cu finanțele familiei. La un moment dat, însă, atenția Văvei fu captată de ceva și mai urgent. În timp ce stătea la masa din sufragerie, ajutând-o pe Vanda, își deschise contul de Skype de pe laptop. Deodată, văzu că eram conectat online.

– Ești acolo? tastă ea.

Nimeni nu răspunse, dar Văva știa că cineva putea să-i vadă mesajul.

– Pot să vorbesc cu tatăl meu? întrebă.

Din nou, nici un răspuns.

– E tatăl meu. Pot să vorbesc cu el? repetă ea.

Văva bănuia că cineva se conectase la contul meu de Skype și că o urmărea în timp ce tasta. În scurt timp, simți un fior pe șira spinării. Dacă cei care mă reținuseră aveau acces la contul meu, oare la ce alte informații mai aveau acces? Se repezi de la masă și-mi apucă Ipad-ul, unde știa că avea acces atât la contul de Skype, cât și la adresa de email, și încercă rapid să schimbe parola. Vanda o privea îngrijorată, cu o cută de neliniște brăzdându-i fruntea. Accesă linkul prin care Skype era notificat de uitarea parolei, iar în câteva secunde un e-mail pentru resetarea informațiilor de conectare apăru în inbox.

Familia mea îmi administra acum contul. La scurt timp, o notificare automată apăru în inbox. Cineva încerca să-mi schimbe parola de la Skype pentru a doua oară, și de această dată mesajul era în arabă.

* * *

Majoritatea gardienilor din sediul SNSI se temeau de prizonierii ISIS și le acordau tot felul de privilegii, precum cel de a se vizita reciproc în celule. În Ajunul Anului Nou, în timp ce prizonierii nerăbdători așteptau ca președintele Bashir să ofere grațiere unor cazuri nepolitice, celula noastră se umplu de o atmosferă prietenoasă, fiecare dintre noi având reveria eliberării de Anul Nou. Abd al Bari îmi spuse că motivul transferării la noi în celulă era spiritul de sărbătoare care dăinuia, dar încă suspectam că avea alte motive.

Nu trecu mult, că Abd al Bari începu să mă hărțuiască, în fiecare zi tot mai tare. Când ajungea ceaiul de dimineața, refuza să-mi toarne mai mult de trei centimetri în paharul murdar din plastic. Nu doar că îmi limitase fizic mișcarea prin celulă, înghesuindu-mă în colțuri și acaparând tot mai mult spațiu, forțându-mă și intimidându-mă cu agresiuni, ci începuse și să-mi dea ordine:

– Când ne rugăm, nu poți sta aici, trebuie să stai acolo! îmi spunea.

Când faptul că stăteam la colț nu mai era suficient, îmi spunea să rămân perfect nemișcat pe tot parcursul rugăciunilor și să nu mă uit pe geamul mic din ușa celulei.

– Nu poți sta aici, trebuie să mergi în baie!

Tovarășii mei de celulă îl considerau pe Abd al Bari șeful, așa că se asigurau că îi urmez instrucțiunile. Mă simțeam complet singur și din ce în ce mai îngrijorat pentru siguranța mea.

Nici la început, pe când încă se purta prietenos cu mine, nu i-am spus adevăratul motiv pentru care mă aflam în această țară. Menționasem doar că vizitasem niște prieteni în Etiopia și că agenții de securitate de la aeroport îmi confiscară telefonul, laptopul și aparatul de fotografiat.

Curând însă, am realizat că Abd al Bari comunicase cuvintele mele anchetatorului, dezvăluind astfel adevăratele motive pentru care ceruse să fie transferat în celula mea: să culegă informații și să mă vadă suferind.

* * *

În urmă cu o lună, chiar înainte să plec în Khartoum, am mers împreună cu Vanda să-l vizităm pe tatăl meu, care se recupera după operația menită să-i repare piciorul rupt. Era internat la un spital din Jindřichův Hradec, un oraș din sudul Cehiei, la sud de granița cu Austria. Avea corpul slăbit, dar mintea ascuțită ca un brici, chiar și la vârsta de 89 de ani.

I-am spus că plec în Sudan:

– De data asta plec în Khartoum, l-am liniștit eu, nu în sud, acolo unde e război.

– Mă voi ruga pentru tine! spuse el, răsuflând ostenit.

* * *

Era acum prima săptămână din ianuarie și eu mă aflam în celulă. Căzusem într-un somn neliniștit. Visam casa în care locuia tata. Am văzut-o pe sora mea în bucătărie, pregătind din greu mâncare pentru toată familia care se adunase. *Îmi trimitea oare Domnul un alt mesaj?*

Când m-am trezit din vis, eram sigur de două lucruri: nu îl văzusem pe tatăl meu, iar ultima oară când familia mea se reunise, fusese pentru o înmormântare.

12

Până în prima săptămână a lunii ianuarie 2016, mă așteptam ca SNSI să-mi fi transferat cazul către instanțele judecătorești. Știam că va veni această zi, încă de când mă întâlnisem cu domnul Sláma. Pe 10 ianuarie se împlinea o lună de la arestarea mea. Dacă până atunci cazul meu nu avea să fie transferat în instanță, știam că asta înseamna că voi fi eliberat.

Cu toate acestea, pe măsură ce trecea prima săptămână din ianuarie, am realizat faptul că interogatorul din cadrul SNSI mă indusese în eroare în mod intenționat, dându-mi informații false – era o strategie care-mi era familiară de pe vremea regimului comunist. Mă simțeam frustrat și neputincios. Pe 9 ianuarie când ofițerul consular nu s-a întors cu vești bune, am devenit din ce în ce mai agitat.

Eram inspirat de amintirea unuia dintre colegii mei de muncă, un cetățean australian care, după ce fusese arestat în Coreea de Nord începu să facă greva foamei. Din cauză că era un om în vârstă, a cărui sănătate se deteriora rapid în absența nutrienților, nord-coreenii au decis să-l elibereze. Dacă înfometarea a funcționat pentru el, poate urma să funcționeze și pentru mine. *Dacă am suficientă putere să reușesc, poate sudanezii mă vor elibera la rândul meu.*

În Sudan, a face greva foamei era considerat act penal, așa că înțelegeam gravitatea deciziei mele. Conform legilor din Sudan, un prizonier care făcea greva foamei putea fi legat de un stâlp în curte, cu un castron de mâncare alături și un pahar cu apă. Dacă

refuza să-și întrerupă postul, putea fi dus la judecată și acuzat de deteriorarea propriului corp. Cu toate acestea eram hotărât, amintindu-mi de postul de 40 de zile al tatălui meu, cu ani în urmă. Dacă el a putut rezista doar cu apă, la fel puteam și eu.

Din fericire, gardienii nu au recurs niciodată la urmărirea penală împotriva mea și, timp de opt zile, n-am mâncat nimic. Am refuzat pâinea cu ceai pe care mi-o aduceau dimineața și *fuhl*-ul sau fa-solea fiartă de la ora 11. Nici măcar cartofii și dovleacul din *gara*, tocana servită după-masa nu mă puteau tenta. Era mai ușor să refuz masa de seară, un bol de tăiței numit *sheria* și asta pentru că această mâncare dulce era adesea mucegăită. Beam doar apă și înghițeam aspirina pentru durere de cap, pe care gardienii mi-o aduceau; mă întrebam dacă nu voi face ulcer din cauză că o luam pe stomacul gol. Angajamentul meu părea să-i impresioneze pe tovarășii mei de celulă din ISIS, care au echivalat greva mea cu postul lor religios din timpul Ramadanului, cu toate că abținerea lor de la mâncare și băutură ținea doar din zori până în amurg, urmat apoi de o noapte întregă de festin la com.

Până pe 13 ianuarie, a patra zi a grevei mele, ajunseseam deja într-o stare deplorabilă. Pantalonii care îmi erau oricum largi, îmi stăteau acum pe talie doar cu ajutorul curelei pe care mi-o fabricasem din pungile de plastic în care venea pâinea. Nici mintea, nici corpul meu nu păreau să mai aibă energie, așa că m-am întins pe jos, nemișcat. Cântece pe care le știam odată bine, începeau să mi se ștergă din memorie. Nu-mi puteam aminti decât fragmente vagi, dar le-am înălțat oricum Domnului, ca daruri neînsemnate ale unui om aflat în pragul prăbușirii.

Gardienii m-au transportat la spitalul SNSI, unde am fost supus unor serii de analize. De când fusesem încarcerat, pierdusem 15 kilograme. Doctorul fu foarte amabil și mi-a arătat rezultatele analizelor de sânge. Am fost foarte șocat să văd cât de scăzut îmi era nivelul de hemoglobină. Aveam anemie, dar nu eram sigur dacă deficitul de fier provenea de la malnutriție sau din cauza hemoragi-

ilor interne. Cu o experiență de 20 de ani în această specialitate – chimie analitică, hematologie și transfuzii de sânge – știam exact cum arătau rezultatele mele. Ignorându-mi protestele, doctorul ceru să mi se administreze o infuzie de dextroză ca să-mi crească glicemia, însă rezultatul la care nu se așteptau a fost acela de a-mi crește energia destul cât să continui greva pentru încă patru zile.

M-am întors la închisoare, însă nu puteam să-mi scot din minte cât de scăzut îmi era nivelul de hemoglobină. Știam că saturația de oxigen a sângelui îmi era scăzută și că în consecință creierul îmi era afectat, la fel ca și capacitatea de a mă concentra care îmi era teribil de diminuată – înțelegeam acest lucru.

Mă simțeam închis fără scăpare în acea celulă, în care deveneam claustrofob, înconjurat în permanență de rugăciuni musulmane care nu se mai opreau și de fragmente recitate din Coran. Memorasem deja atâta arabă, încât puteam deveni muezin sau imam. Chiar dacă eram în permanență amețit și mă străduiam să mă concentrez, cuvintele arabe mi se învârteau în minte. Eram în-continuu îngrijorat pentru familia mea, dacă reușea să se descurce sau nu. Îmi era greu până și să-mi formulez propriile rugăciuni. Dacă nu aveam grijă, știam că îmi puteam pierde mințile.

Pe data de 17 ianuarie am ajuns să devin suficient de îngrijorat cu privire la sănătatea mea, cât să-mi intrerup greva. Am încetat să mai încerc să-mi controlez propria situație și mi-am încredințat viața în mâna Domnului – inclusiv perioada pe care aveam s-o petrec în închisoare. Trecuseră opt zile de când nu mai mâncasem nimic. Următoarea dimineață, pentru a-mi crește greutatea și rezistența, gardienii au început să-mi completeze micul dejun cu două mici iaurturi simple și două ouă fierte.

* * *

Allahu Akbar se auzea aproape fără încetare în celula noastră. Această expresie face parte din chemarea musulmană la rugăciune

și fiecare om o repeta în mod constant pe parcursul zilei, rostind-o de o sută de ori de fiecare dată când se rugau. Închis cum eram în această mică celulă, îmi priveam tovarășii de detenție cum se închină și ascultă cuvintele din Coran. În toiu acestui vârtej de voci și de rugăciuni repetitive, am început să devin îngrijorat pentru sănătatea mea mintală, simțind o nevoie puternică de a-mi ocupa mintea cu altceva decât cu vocile lor.

În ultimele zile din ianuarie, în timp ce tovarășii mei musulmani se rugau, Domnul începu să mă lumineze cu cântări. Privindu-i cum își închină fețele la pământ, mi s-a declanșat în memorie un cântec învățat de la tatăl meu, pe vremea când eram copil. „Fiecare genunchi va îngenunchea”. Cântam deseori în mod spontan această cântare în timpul întâlnirilor de ucenicie din cadrul bisericii subterane din Cehoslovacia, iar acum, aici în celulă, aceleași cuvinte începură să-mi zboare prin minte. În timp ce musulmanii se rugau, eu repetam cântecul în minte, din nou și din nou, lucru care m-a ajutat în a slăvi numele Domnului. De cinci ori pe zi, rezemat fiind de peretele toaletei din celulă și cu fața spre veceu, mi-am amintit refrenul: „Fiecare genunchi se va pleca, fiecare limbă mărturisește că Tu ești Domnul.” Amintindu-mi că într-o zi genunchii fiecărei persoane se vor pleca în fața Domnului *meu*, am început să interiorizez realitatea eternă a victoriei mele în Cristos și astfel am reușit să nu-mi pierd luciditatea. În momentele în care eram cel mai îngrijorat cu privire la starea în care se afla psihicul meu, Duhul Sfânt îmi amintea de Filipeni 4:7: „Și pacea lui Dumnezeu, care întrece orice pricepere, vă va păzi inimile și gândurile în Cristos Isus.” Dumnezeu îmi păzea nu doar inima, ci și mintea.

La fiecare chemare la rugăciune, în timp ce colegii mei se spălau cu apă din *ibrig*, eu îl lăudam în mod sistematic pe Dumnezeu cu cuvinte preluate din Apocalipsa 4:8: „Fiecare din aceste patru făpturi vii ... Zi și noapte ziceau fără încetare: ‘Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Dumnezeu, Cel Atotputernic, care era, care

este, care vine!’” Dacă acele patru creaturi puteau spune cuvintele „sfânt, sfânt, sfânt” pe tot parcursul eternității, atunci și eu puteam să le spun timp de un minut, sau cinci minute, sau o oră. Am început să repet versetul în minte, din nou și din nou. „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Dumnezeu, Cel Atotputernic!”

Aceste cuvinte m-au făcut să mă gândesc la calitățile Domnului Dumnezeu – sfințenia Sa, puritatea Sa, capacitatea Sa de a vindeca. „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Dumnezeu vindecătorul.” Am început să mă rog pentru vindecarea creștinilor persecutați din Nigeria care fuseseră răniți în urma unor atacuri recente. „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Dumnezeu care îi eliberează pe cei captivi.” M-am rugat pentru creștinii din Eritreea care au fost aruncați în închisori, unii dintre ei mai bine de un deceniu. „Sfânt, Sfânt, Sfânt este Domnul Dumnezeu,” am continuat să-mi spun din nou și din nou. Știam că nu puteam cânta imnurile cu voce tare sau să rostesc cuvinte din Scriptură, dar le puteam cânta cu siguranță în inima mea.

Când am început să mă concentrez mai mult pe sfințenia și puterea lui Dumnezeu și mai puțin pe ororile propriei mele situații, dinamica din celula mea a început să se schimbe în rău. Tovarășii mei de celulă membrii ISIS nu știau că începusem să repet în tăcere cuvinte pline de laudă, dar în prima săptămână a lunii februarie, cu cât cântam mai mult Domnului, înălțându-i numele, cu atât eram tratat mai dur. Din moment ce eram singurul alb din închisoare, pielea mea deveni o sursă constantă de ridiculizare. „Uite cât de murdare îți sunt picioarele,” râdeau ei, arătând spre tălpile mele palide, „și uite cât de curate sunt picioarele noastre.”

Tovarășii mei de celulă deveniseră atât de agresivi, încât restricționarea mișcării mele prin celulă nu le mai aducea nici o plăcere. Ori de câte ori pășeam, mă opreau și mă puneau să aștept până treceau. Mă forțau să stau pe jos, cu picioarele încrucișate timp de ore în șir – o poziție pentru mine dureroasă din moment ce nu eram obișnuit cu practica musulmană.

Mă mai forțau și să le spăl lenjeria intimă și să frec toaleta cu mâinile goale, fapt care mă făcea să mă simt umilit și degradat. Nu îmi era permis să mănânc la comun cu ei.

– Ești un necredincios, îmi aminteau.

Mă forțau să mănânc dintr-un vas separat pe care îl țineau lângă closet. De fiecare dată când unul dintre colegii mei de celulă își ușura vezica, vasul meu era intenționat stropit cu urină.

Mi-au pus tot felul de nume disprețuitoare, iar când refuzam să le răspund imediat la apelative precum „porc murdar” sau „șobolan jegos,” deșurubau mânerul de lemn al măturii de pe podea și mă băteau peste cap cu el. În fiecare dimineață mă trezeam cu noi vânătăi pe corp și cu o pulsantă durere de cap.

Până la acel moment, Domnul îmi dăduse puterea să nu ripostez când mă băteau. Când îmi loveau obrazul drept, îl ofeream pe cel stâng. În mod evident, chiar dacă aș fi ales să ripostez și să mă apăr, eforturile mele ar fi fost zadarnice contra a șase bărbați. Nu aveam cum să-i înfrunt, așa că am realizat că dacă voiam să rămân în viață, trebuia să le răspund la orice nume îmi atribuiau.

Domnul mi-a acordat un har special – nu doar acela de a împărtăși Evanghelia cu ei, ci și de a o trăi printre ei. Știam că nu sinele meu învechit era cel care mă ajuta să fac asta, ci Cristos din interiorul meu. Când tovarășii mei de celulă au văzut că refuzam în mod constant să ripostez, ura și agresivitatea lor s-au intensificat. Știam, însă, că noi, ca și creștini, suntem datori să-i iubim pe vrăjmașii noștri, să facem bine celor ce ne urăsc, să-i binecuvântăm pe cei ce ne blestemă și să ne rugăm pentru cei ce se poartă rău cu noi (Luca 6:27). De fapt, creștinismul este singura religie care-și învață adepții să-și iubească dușmanul.

În timpul procesului de înscriere în detenție în închisoarea SNSI, reușisem să-mi păstrez verigheta pentru că aveam mai multă masă corporală și n-o puteam scoate de pe deget. Acum, însă, pe măsură ce pierdeam greutate, degetul meu devenise tot

mai subțire. Am început să observ, așadar, cum tovarășii mei de celulă se uită cu jind la deget și la inelul de pe el.

– Trebuie să ne dai inelul, spuneau. Dacă nu ni-l dai, te omorâm.

Îi vedeam uneori ascuțind marginea vaselor din metal sau desfăcând lama de la aparatul de aer condiționat, pentru a le folosi drept cuțite.

Unul dintre tovarășii mei de celulă era un libian care a spus că fusese bodyguardul personal al lui Osama bin Laden. Odată, ne-a arătat piciorul care-i era plin de cicatrici de la găuri de glonț. Ne-a arătat și cum să ucidem un om pe la spate, folosind ața de pescuit pe care o strecurase în închisoare. Dacă tehnica era corectă, explica el, trăgând ața din buzunar, moartea se instalează în câteva secunde. Luptătorul ISIS se lăuda cu faptul că se număra printre cei care decapitaseră 21 de creștini egipteni pe țărmul libian în februarie 2015, o execuție înregistrată video, ce fusese urmărită în toată lumea.

– Aș putea ucide pe oricine în doar câteva secunde, mi-a spus înfășurând ața de pescuit în jurul mâinilor. Dacă erai rus sau american, te-aș fi ucis pe loc.

Tovarășii mei de celulă îl considerau un erou iar, când am văzut cât de lung se uită la verigheta mea, am început să mă simt neliniștit și vulnerabil. Știam că dacă voia, acest bărbat îmi putea fura verigheta cu tot cu deget într-o secundă. Mi-am strâns degetele în jurul micului inel de aur – singura legătură tangibilă pe care o mai aveam cu iubita mea soție.

Eram forțat să stau pe jos, cu picioarele încrucișate, în timp ce tovarășii de celulă pretindeau a fi o echipă de interogatori care mă chestionau cu privire la activitatea mea creștină din Sudan. Ori de câte ori le dădeam un răspuns care nu le plăcea, mă băteau cu pumnii.

– Spune-ne ce ești! țipau aceștia. Spune-ne că ești un porc mizerabil!

Dintr-o dată, interogatoriul la care m-au supus a luat o turnură și mai înspăimântătoare. Abd al Bari m-a forțat îngenunchez și a început să mă bată cu mânerul măturii – singura unealtă pe care gardienii ne-au permis s-o avem în celulă. Fiecare lovitură îmi trimitea șocuri îngrozitoare de durere prin tot trunchiul, iar dinții îmi scrâșneau în urma loviturilor sale.

– Cine sunt ceilalți creștini care au fost arestați împreună cu tine? mă întrebă Abd al Bari, luând o pauză din a-mi căra lovituri.

Cu capul încă pitit între umeri, am simțit cum inima îmi stă în loc. *Despre ce vorbea? Ce alți creștini?* m-am întrebat. Am simțit apoi o altă lovitură peste spate, după care și-a reformulat întrebarea:

– De unde îi cunoști pe Hassan și pe Monim?

Am rămas ca trăznit. *Și ei fuseseră arestați?* Corpul mă durea, iar mintea parcă îmi exploda încercând să dea sens informației. Îmi simțeam bătăile inimii în contuziile de la spate, dar aceste răni fizice nu erau la fel de dureroase ca ultimul meu gând: *Hassan și Monim fuseseră arestați din vina mea?*

Când am refuzat să răspund întrebărilor care mi se puneau despre pastorul Hassan, mi-au zdrobit degetele cu bățul de lemn. Când nu le-am dat numele altor pastori de la conferința din Addis Abeba, mi-au trântit ușa grea de la toaletă peste cot. Un strigăt ascuțit, inuman, mi-a scăpat printre buze, în timp ce creierul meu încerca să proceseze durerea.

De câteva ori am fost bătut cu atâta cruzime, încât nu credeam că voi supraviețui încă o zi. În timpul următorului interogatoriu, Abd al Bari m-a lovit atât de tare cu piciorul în spate, încât m-am întrebat dacă nu cumva mi-a rupt coastele. Nu a trecut o zi în care să nu fiu agresat și chinuit de tovarășii mei de celulă din ISIS.

În mod surprinzător, pe măsură ce torturile la care eram supus erau tot mai intense, mintea îmi devenea din ce în ce mai calmă. Nu mai eram îngrijorat de familia mea de acasă sau de frații sudanezi închiși cu mine. De fapt, în această perioadă de suferință fizică, nu mă puteam gândi deloc la familia mea. I-am așezat pe altar și nu puteam decât să înalț Numele lui Isus peste ei.

Prin prisma acestor experiențe absolut oribile, începeam să văd o imagine mai clară a lui Isus Cristos care, de asemenea, fusese bătut și învinețit. De fiecare dată când eram palmuit, lovit cu pumnul, împins sau ridiculizat, mă gândeam la Cristos și la tot ceea ce a îndurat cu atâta răbdare în mâinile soldaților romani.

„Și să-L cunosc pe El și puterea învierii Lui și părția suferințelor Lui și să mă fac asemenea cu moartea Lui” (Filipeni 3:10).

* * *

În fiecare seară, membrii ISIS din celula mea continuau să mă interogheze. Mai exact, Abd al Bari voia să știe mai multe despre lucrarea creștină care se desfășura în Sudan. Nu le plăceau marea majoritate a răspunsurilor mele, așa că mă loveau în continuare cu coada de mătură. Mă loveau peste cap și peste degete și-mi înfingeau coada de mătură în stomac. Corpul îmi zvâcnea de durere, dar spre marea mea surprindere, am realizat că mintea și inima îmi erau pline de o pace profundă. Am reușit chiar să mă rog pentru familia mea în timp ce mă băteau.

Dintr-o dată, pentru o fracțiune de secundă, l-am văzut pe Cristos în fața ochilor, în timp ce membrii poliției religioase evreiești îl loveau peste cap cu un lemn, după arestarea Sa în Matei 27:30. *Doamne, Tu ai trecut prin toate acestea înaintea mea: ai fost bătut, răstignit, ba chiar ai murit pentru păcatele mele.* Dintr-o dată, am fost uimit de o uluitoare revelație: eram bătut cu sălbăticie, dar nu simțeam nici un fel de durere!

Știam că Domnul era cu mine în celulă. Mai târziu aveam să aflu că Dumnezeu chemase o armată de războinici în rugăciune care să-mi fie alături, chiar în acel moment. Pe atunci, însă, nu știam acest lucru.

* * *

Într-o zi, stăteam în celulă ascultându-i pe cei din ISIS vorbind despre cum țara mea, Cehia, a permis CIA-ului să tortureze teroriștii al-Qaeda prin waterboarding¹. Mi-am dat seama că îmi confundasem țara cu Polonia, așa că le-am corectat informația.

Totuși, au insistat că țara mea fusese cea care permisesse Statelor Unite să facă uz de această metodă, nu Polonia.

– Știi ce înseamnă waterboarding? m-au întrebat.

– Da, am răspuns. Știu ce înseamnă.

– Da, dar nu știi cum e, așa că îți vom arăta.

La început, nu mi-am făcut griji. Celula noastră avea puțină apă curentă, așa că știam că erau amenințări fără acoperire.

Totuși, nu peste mult timp, am realizat cât de serios vorbeau. Abd al Bari i-a convins pe gardieni să ne transfere pe toți într-o celulă mai mare, situată la același etaj, o celulă pe care prizonierii o numeau „camera cu apă” pentru că era singura celulă din închisoare care avea presiune constantă la apă.

În dimineața zilei de 6 februarie, am fost cu toții transferați în noua noastră celulă. Acolo, tovarășii mei m-au forțat să le spăl lenjeria intimă, în colțul în care se afla toaleta murdară. Cu spatele la ei, i-am auzit pe cei șase vorbind despre mine în arabă, așa că am început să mă îngrijorez. Osama Romadan, pe care îl auzisem rugându-se pe timp de noapte, în urmă cu câteva săptămâni, părea să se afle în fruntea inițiativei. L-am văzut împăturind fâșii de pânză tăiate dintr-unul dintre veșmintele lungi ale musulmanilor.

– Ar trebui să-i spui interogatorului ce-ți facem, spuse acesta plin de ironie. Nici măcar în închisoare nu puteau fi împiedicați să lupte împotriva necredincioșilor.

---

1 Waterboarding – Metodă de tortură practică în mod controversat de către CIA din timpul regimului lui G.W. Bush, prin care victima e întinsă pe spate, imobilizată cu fața în sus. Fața îi este acoperită cu un material textil, în timp ce torționarii varsă apă așa încât aceasta să-i pătrundă direct în căile respiratorii – n.tr.

Dat fiind halul în care eram, știam că simularea înecului m-ar putea omorî. Nu doar că eram slăbit din cauza bătăilor repetate pe care le promisem, dar bănuiam că încă sufeream de pe urma anemiei și hipoxiei. În timp ce bărbații se îndreptau spre mine, mi-am luat câteva momente pentru a-mi liniști inima și a-mi pregăti mintea pentru orice orori aveau să se întâmple în continuare.

13

În după-masa zile de 6 februarie, în timp ce simpatizanții ISIS își finalizau pregătirile pentru tortură, un om poreclit „Gardianul cel Rău” pentru că refuza să le facă pe plac, stătea în fața celulei și asculta. Cheile îi zăngăneau în mână. Gardianul cel Rău înțelesese repede ce se petrecea și, cu toate că nu-mi arătase niciodată bunăvoință, dădu buzna în celulă.

Într-un amalgam de cuvinte furioase rostite în arabă, îmi ordonă să-mi strâng lucrurile și să-l urmez. Am lăsat mormanul de haine nespălate pe jos și l-am urmat, întorcându-mă, însă, pentru a vedea uimirea și dezamăgirea de pe fețele tovarășilor mei de celulă. Cu siguranță că așa se simțise și Daniel, când fu scos din bârlogul leilor.

Am petrecut o noapte într-o altă celulă, cu doi musulmani, oameni de afaceri necredincioși. Celula era puțin mai mică, dar chiar și mai murdară decât cealaltă. În prima zi, i-am ajutat s-o curețe, așa că au împărțit mâncarea cu mine, plini de compasiune. Când mi-au văzut rănila – vânătăile negre și albastre de pe cap, coate și spate – au fost șocați. Le-am povestit, așadar, ce mi se întâmplase cât am fost închis în aceeași celulă cu membrii ISIS.

În seara următoare, am fost chemat la parter pentru încă un interogatoriu cu cei de la SNSI. Aerul condiționat sufla pe mine și imediat am simțit răcoarea. În mijlocul camerei mici era o masă la care doi oameni stăteau așezați pe scaune. Cunoșteam obiceiul. Unul dintre ei avea să joace rolul polițistului de treabă, iar celălalt avea să fie mai dur. L-am examinat pe ofițerul care conducea inte-

rogatoriul. Era îmbrăcat frumos într-un sacou cu cravată și mirosea a parfum – miros pe care mă obișnuisem să-l simt în Sudan, unde se aplica mai din belșug decât în Europa sau America. M-am așezat pe scaunul desemnat pentru mine, aruncând un ochi peste raftul de pe masă care conținea cutii pline de documente. Eram curios cu privire la motivul interogatoriului, întrebându-mă de ce oare mă chemaseră. În cele din urmă, anchetatorul Securității Sudaneze mă informă că tatăl meu murise. Trecuse deja o lună de la moartea lui și, cu toate că Domnul mă pregătise pentru această veste prin intermediul visului, confirmarea ei mă lovi din plin. Mă întrebam cum făcea familia mea față acestei pierderi. Mintea îmi zbură imediat la ei, acolo în Cehia. Mai mult decât orice îmi doream să fiu acolo, pentru a-i susține în această perioadă de amărăciune. Îmi veni în minte, însă, o amintire care avea să devină amblematică, atât pentru acest interogatoriu, cât și pentru restul detenției mele, oricât de lungă se va dovedi a fi această perioadă.

Îmi veniră în minte amintiri din primul an de liceu. Părinții mei organizaseră în casa noastră o întâlnire de tineri ucenici. Timp de câteva zile, am cazat nu mai puțin de 50 de oameni în cele patru camere ale noastre. Băieții dormeau într-o cameră, iar fetele în alta.

Când întâlnirea luă sfârșit și toată lumea se întoarse în siguranță fiecare la casa sa, am răsuflet ușurați. Poliția nu ne-a descoperit și nu a dat buzna peste noi în timpul întâlnirii. Am mulțumit Domnului că totul decursese fără probleme.

Școala mea se afla la mai puțin de cinci sute de metri de casă, așa că mergeam și veneam pe jos. Într-o zi, cam la două săptămâni după întâlnirea grupului de tineri, am ajuns acasă, unde am realizat că nu mai era nimeni. Nu era ceva complet ieșit din comun; frații mei erau mai mari decât mine și toți trei plecaseră de acasă fie la facultate, fie la muncă. Mama mea era educatoare de grădiniță, însă, după ce se aflase că era creștină, singurul loc unde-și putu găsi de lucru era la jumătate de oră de mers cu trenul. Ar fi putut preda la o școală mai apropiată de

casă, dar refuzase să semneze „jurământul” conform căruia îi va învăța pe toți elevii ei să urmeze idealurile ateiste ale Partidului Comunist. În majoritatea după-amiezilor, mă întâlneam cu ea în gară și mergeam împreună acasă.

Când trecuse deja o oră, apoi două, fără ca cineva să apară, am început să mă îngrijorez. Se întâmplase ceva cu părinții mei? Să fi descoperit poliția întâlnirea de tineri pe care o găzduisem în casa noastră? Fuseseră oare arestați? Ar trebui oare să sun și să avertizez alți lideri?

Teama creștea în mine din ce în ce mai tare când a sosit tatăl meu, târziu, în acea seară. Mama a sosit și ea puțin după aceea. M-am grăbit să-i îmbrățișez pe amândoi, simțind cum tensiunea acumulată în mintea și inima mea se relaxează.

În timpul cinei din acea seară, părinții mi-au povestit cele petrecute peste zi. Tatăl meu fusese abordat de doi polițiști în uniforme și „invitat” să-i însoțească la secția locală.

Tratamentul pe care l-a primit mama, însă, a fost mult mai umilitor. Doi polițiști în uniforme și doi de la poliția secretă au escortat-o afară din clasă în prezența tuturor copiilor. S-a bucurat că măcar a putut să dea un telefon soțului ei.

– M-au reținut, șoptise ea.

– Și pe mine, răspunse tata, înainte de a li se tăia convorbirea.

Părinții mei știau în permanență că există această posibilitate. A fi creștin într-o țară comunistă presupunea asumarea acestor riscuri și ei au pus totul cu atenție în balanță încă de la primii pași pe calea credinței. N-am să uit niciodată conversația din acea seară, cum părinții mei discutau despre interogatoriul la care fuseseră supuși, cum comparau întrebările care li se puseseră și răspunsurile date. Au stăruit mai ales asupra modurilor în care cei care le puneau întrebările încercau să-i încurce și au discutat despre care ar fi cele mai potrivite răspunsuri pe viitor. Pe atunci, conversația mi s-a părut șocantă. Ce familii mai stăteau la masă

și vorbeau despre cum să faci față interogatoriilor poliției secrete? Nu înțelegeam pe atunci, însă acea conversație din timpul cinei m-a pregătit pentru ziua în care aveam să mă aflu în încăperea în care mă aflam acum.

Târziu în acea noapte, tatăl meu îmi dăruie o carte. Acea carte avea să ocupe locul doi ca importanță în viața mea, după Biblie. Un coleg de-al tatălui meu adusese o copie în limba germană a cărții *Cu Dumnezeu în Subterană* scrisă de pastorul Richard Wurmbrand, de la niște frați creștini din Germania. Chiar și azi mi-l amintesc exact pe tata dându-mi cartea și spunându-mi:

– Trebuie neapărat să citești cartea asta.

Vorbind fluent germană, am citit-o cap coadă, renunțând la orice altă activitate. Mărturia lui Richard m-a emoționat profund la acea vreme.

Și acum, la mulți ani după, stând și ascultând cum cel care mă interoga mă anunța că tatăl meu murise, mi-am amintit de tortura îngrozitoare îndurată de Richard și am realizat că situația mea pălea în comparație cu a lui. Ofițerul mă întrebă apoi cum o duceam în pușcărie.

– Acum e mult mai bine, am spus. Pentru că am fost mutat în altă celulă.

– Din ce cauză te-au mutat?

Cu o voce tremurată și plin de emoție, i-am povestit despre bătăile pe care le îndurasem, despre torturi și despre înecul simulat la care urma să fiu supus. Nervos, și-a scos mobilul și a dat un telefon. Am putut înțelege majoritatea conversației lungi pe care a purtat-o în arabă. Sunase comandantul închisorii și ordonase să i se spună cum a fost posibil să mi se întâmple astfel de lucruri.

După ce închise telefonul începu să-mi ceară informații despre mine – inițialele, numele complet, detalii specifice, fapt care putea să însemne un singur lucru: cei de la SNSI își finalizaseră investigațiile și urma să fiu eliberat.

Când examinatorul încheie întâlnirea, era deja foarte târziu. Am fost escortat înapoi în noua celulă de la etajul patru, unde ambii mei tovarăși dormeau deja. Cu pătura în mână, am găsit un loc liber pe jos și-am încercat să mă odihnesc.

Gândurile îndreptate spre tatăl meu nu-mi dădeau pace și nu puteam dormi. De fapt, nu puteam nici măcar să stau întins. *Poate mai bine mă ridic să umblu.*

Pe măsură ce gânduri din copilăria mea mi se derulau prin minte, m-a umplut un sentiment de recunoștință cu privire la viața tatălui meu. Aveam lacrimi în ochi, dar nu erau lacrimi de tristețe. Erau mai degrabă lacrimi de bucurie și recunoștință pentru viața pe care-am trăit-o crescând într-o familie creștină și pentru exemplul credinței pe care tatăl meu l-a dat – chiar și pe timp de persecuție.

Știam că o să-mi revăd tatăl într-o zi, după cum știam și că Domnul se afla cu mine în celulă.

Deodată, un gardian intră în celulă.

– Beter, îmi spuse, arătând spre punga mică de plastic în care se aflau hainele mele. Asemenea altor gardieni arabi, se chinuia să pronunțe „P”-ul din numele meu: Ia-ți lucrurile și vino cu mine. Mă simțeam oarecum entuziasmat, sperând că venise momentul eliberării mele.

– Să iau și pătura? am întrebat.

– Nu, nu, lasă pătura aici.

În acest caz, știam sigur că urma să fiu eliberat. De ce altceva să las pătura? În câteva zile, aveam să fiu înapoi în Cehia cu familia mea, împărțîșind mărturia despre credințioșia lui Dumnezeu în cele două luni de încarcerare, iar noaptea, aveam să împart un pat cald alături de soția mea.

Am ridicat sacul și-am părăsit camera. L-am urmat pe coridor, către lift, dar ne-am oprit fără nici o explicație în dreptul altei celule. Brusc, am realizat că mă înșelasem amarnic. Aceasta era o celulă cu reputație – una care înfricoșa toți prizonierii închisorii.

Trecusem de multe ori prin fața ei, în drum spre sala de interogatoriu, iar acum, stând în fața ușii, simțeam cum sângele începe să-mi înghețe în vene.

Ajunsesem în „Frigider”.

14

Am pășit în celula goală și am auzit imediat cum un val de aer rece pătrunde în încăpere. Înăuntru era un cadru de pat metalic, fără saltea, acoperit cu sânge uscat. Toaleta era murdară, iar „Frigiderul” nu avea apă curentă. Mă gândeam la pătura mea și estimam că temperatura noii celule era de aproximativ zece grade Celsius. *Această noapte avea să fie o noapte rece.*

Mi-am dat seama că transferul meu în această celulă a fost probabil un act de răzbunare din partea gardienilor, pe care comandantul închisorii îi dojenise pentru maltratarea mea. M-am încordat, dându-mi seama că acum aveau să-mi arate că ei erau stăpânii aici.

După atâta vreme în închisoare, mici firișoare de păr cărunt începeau să-mi acopere capul, dar nu erau cine știe ce, așa că mi-am înfășurat cămașa de schimb în jurul capului, pe post de căciulă. Am căutat în punga cu haine și am scos perechea de pantaloni pe care o aveam de rezervă. În lipsa unei haine, îi foloseam să-mi acopăr mâinile goale.

Am umblat toată noaptea. Dacă nu mă mișcam, frigul era insuportabil. Am încercat să mă odihnesc pe scaunul de metal, dar mi-a fost și mai frig. În mijlocul acestui disconfort se ascundea, însă, o binecuvântare ascunsă: pentru prima oară de când am ajuns în închisoare, eram singur. *Puteam vorbi cu voce tare.* L-am lăudat pe Domnul pentru tatăl meu, întrebându-mă dacă Dumnezeu mă va înconjura cu îngeri, precum făcuse în timpul încarcerării lui Richard Wurmbrand. Gândindu-mă la el și la cei 14 ani pe care i-a petrecut în închisoare, s-a întâmplat un lucru straniu.

O senzație ciudată, ca și cum cineva mă înfășura de la spate într-o haină caldă mi-a cuprins corpul, iar fraza „Domnul meu, Dumnezeu meu” mi s-a revărsat spontan printre buze. Cel care-mi ținea de cald era Dumnezeu. Deși detenția în izolator era menită să fie o pedeapsă, simțeam că era prima mea eliberare dintre zidurile închisorii! Pentru prima dată în două luni, mă puteam ruga cu voce tare.

De-a lungul nopții, am încercat chiar să fredonez câteva cântece creștine – La vârsta de 15 ani, am învățat un cântec minunat, numit *Thine Be the Glory*, a cărui melodie e scrisă de Georg Friedrich Handel. Mai încercasem să-l cânt pe vremea când eram încă în aceeași celulă cu cei din ISIS, dar nu am putut niciodată să-mi amintesc mai mult de primele trei sau patru cuvinte. Dintr-o dată, însă, acolo în izolare, memoria mea trăia un miracol. Duhul Sfânt îmi reamintise instantaneu primele două versuri complete ale acestui cântec plin de atâta forță. Mă simțeam ca un poet care trăiește un moment de inspirație și scrie, scrie, până când, în doar câteva minute, finalizează o poezie frumoasă. Am primit așadar toate cuvintele, continuând să cânt cu glas tare, plin de credință. Eram sigur că paznicii, împreună cu toți ceilalți prizonieri, credeau că am luat-o razna după o singură noapte petrecută în izolare.

Următoarea dimineață gardienii au oprit în cele din urmă aerul rece și mi-au adus pătura. Adulmecând-o, am simțit mirosul altui prizonier și am știut că altcineva o folosise pe timpul nopții. Cu toate acestea, eram încântat s-o primesc înapoi.

Pe atunci, trecuseră deja trei săptămâni de la sfârșitul înfometării mele. Mă simțeam destul de însetat, însă din robinet curgea doar câte o picătură de apă. Mi-am găsit în pungă un iaurt lăsat de la suplimentul de mic dejun, pe care îl primisem după grevă. Am mâncat iaurtul și-am folosit plasticul pentru a colecta picăturile de apă. A durat cel puțin cincisprezece minute, dar în cele din urmă, paharul s-a umplut.

Pas cu pas, Domnul mi-a arătat ce să fac în continuare. Pentru început, am căutat să văd care era cauza care împiedica apa să curgă. Domnul m-a îndrumat către colțul întunecat al toaletei unde am găsit robinetul de apă principal. Era închis și nu exista niciun mâner cu care să-l pot deschide. Am continuat să caut pe jos ceva care să-mi permită să învârt robinetul. În cele din urmă, am găsit o bucată de metal și m-am întors spre toaletă. Cu ajutorul ei am reușit să răsucesc robinetul, apa a început să curgă, iar vasul de toaletă s-a umplut. Am găsit apoi o fâșie mică de pânză pe care am scufundat-o în apa care curgea acum de la robinet. Folosind cârpa umedă și săpunul carbolic din închisoare, m-am spălat atât cât am putut, pe tot corpul.

După ce m-am curățat pe mine însumi, mi-am îndreptat atenția către cameră. A durat o zi întreagă, dar am reușit în cele din urmă să curăț petele de sânge de pe pat. Într-un final, m-am hotărât că e destul de curat pentru a-mi întinde pătura pe el.

Transferul în celula izolată devenise pentru mine un fel de libertate parțială. Membrilor ISIS le era frică să fie mutați singuri în celulă și știau că dacă cineva stătea mai mult de o săptămână acolo, își pierdea mințile. Din acest motiv, gardienii care răspundeau înfricoșăți cerințelor militanților, nu-i țineau niciodată pe cei din ISIS mai mult de două, trei zile.

Pentru mine, de fapt, izolarea a reprezentat momentul când mi-am recuperat memoria. Mi-am amintit melodiile cântate pe timpul persecuției comuniste. Am început să-mi amintesc versete memorate pe când eram tânăr. Toate acestea mi-au revenit în minte la momentul potrivit, exact când aveam cea mai mare nevoie. În cea de-a treia zi, Duhul Sfânt mi-a revelat ultimul vers din *Thine Be the Glory*. De obicei dura cam o săptămână sau două pentru un singur cântec dar, în cele din urmă, am reușit să-mi amintesc în întregime multe alte imnuri de închinare.

Din fericire, valurile de aer rece din „Frigider” nu au reînceput să pătrundă în celulă.

Ca să prind din nou putere, îmi petreceam zilele umblând, începând de la 6 dimineața și nu mă opream până la cel puțin 9 seara. Calculasem că parcurgeam zilnic în jur de 25 de kilometri și, în timp ce umblam, mă rugam.

Această experiență de comuniune cu Dumnezeu m-a uimit. La fel ca Richard Wurmbbrand, și eu am simțit nemijlocirea prezenței Sale, apropierea și intimitatea puterii Sale vindecătoare. Pentru o lună și jumătate, din 7 februarie până în 29 martie, am împărțit celula doar cu Domnul.

Bineînțeles, nu fiecare dimineața era luminoasă și fericită. Adeveseori, o tristețe îngrozitoare îmi înăbușea sufletul și mintea. Încercam să dorm pe timpul zilei, dar tristețea devenea și mai greu de suportat când stăteam întins, așa că săream imediat în picioare, continuându-mi rugăciunea din mers. Au fost zile în care a trebuit să proclam: „Domnul Isus este pacea mea! Domnul Isus este bucuria mea!” Într-o tristețe copleșitoare, repetam aceste cuvinte câteva minute în timp ce mă plimbam în jurul celulei, până când acele adevăruri deveneau realitățile mele.

* * *

În 22 februarie 2016, într-o dimineață de luni, gardienii închisorii au venit la celula mea și m-au condus la parterul clădirii. Acolo am aflat că ofițerul din cadrul SNSI, responsabil cu interogatoriul meu, mă vizitase pe nepusă masă.

– Trebuie să te bărbierești, îmi spuse, uitându-se încruntat la barba mea.

– Nu e chiar ușor să fac asta aici, i-am explicat. S-a uitat în jos la picioarele mele în care nu aveam decât o pereche de șlapi și mi-a înapoiat încălțăminte din depozitul închisorii.

– Pune-ți niște haine mai bune, adăugă. Am refuzat, pentru că toate hainele mele erau similare ca stil și, în plus, știam că cele pe care le purtam erau curate, pentru că le spălam în mod

obișnuit. *De ce ar conta ce porti? M-a nedumerit această atenție bruscă referitoare la cum arătam. Venea oare cineva din Guvernul Ceh în vizită în Sudan? De ce altceva ar mai conta cum arăt? Mi-a venit atunci în minte o idee prea minunată pentru a se putea adevăra: Urma oare să fiu eliberat?*

Gardienii mi-au încătușat apoi mâinile cu lanțuri grele și dure-roase și m-au condus afară într-o dubă. Alți șase ofițeri înarmați au urcat cu mine în mașină. Era o rutină care îmi era familiară din ziua când m-am întâlnit cu domnul Slăma la Clubul Național. De data aceasta, însă, procedura a suferit o schimbare neplăcută. Pentru a nu putea vedea numele străzilor de pe traseu, unul dintre gardieni mi-a acoperit capul cu o glugă groasă și neagră. Am început să intru în panică în momentul în care am realizat că gluga mă împiedica să respir cum ar trebui.

Când duba încetini și gardianul de lângă mine îmi scoase în cele din urmă gluga neagră, am respirat ușurat să văd că ne aflam din nou la Clubul Național. În timp ce așteptam în mașină, am observat un Mercedes negru oprind în parcare. Din mașină ieșiră patru bărbați – doi agenți de securitate sudanezi și doi bărbați albi care nu păreau să fie sudanezi, ba chiar păreau a fi cehi.

– Îi cunoști? mă întrebă un gardian.

– Nu.

De îndată ce bărbații au intrat în Clubul Național, am fost escortat în clădire și dus în camera în care așteptau. Nu mi s-au prezentat, dar au anunțat că erau de la Serviciul Ceh de Informații. Ceea ce a urmat a fost o serie de întrebări ciudate.

– Ești în legătură cu vreun serviciu străin de spionaj? au întrebat.

– Nu, nu sunt, am spus.

– Ești în legătură cu vreun serviciu militar?

– Am finalizat un an de serviciu militar obligatoriu sub comunism, dar în rest nu, nimic altceva.

Curând, întâlnirea se apropia de sfârșit, iar mie mi se dădură veștile cele devastatoare: Guvernul Sudanesez nu avea să mă eli-

bereze. Ba mai mult, cazul meu avea să ajungă înaintea instanței sudaneze. M-am simțit copleșit aproape în totalitate de dezamăgire. Am părăsit Clubul Național, simțindu-mă abătut și deprimat și, încet, am ajuns să înțeleg toată agitația care se iscase în jurul hainelor și pantofilor mei. Ofițerul SNSI responsabil cu interogatoriul voia ca eu să primesc un mesaj clar: singurul partener serios cu care erau dispuși să negocieze era serviciul de informații – nu cu diplomații, nu cu biroul consular și nici măcar cu însăși ambasadoarea Cehiei.

* * *

La un moment dat, pe la jumătatea lunii februarie, mass-media internațională aflase despre arestarea mea. Fotografia mea apărea pe site-ul Interpol, listându-mă ca persoană dispărută în Khartoum. Apoi, într-o sâmbătă, 27 februarie 2016, în timp ce mă plimbam în jurul celulei mele izolate din SNSI, soția mea intra într-o benzinărie locală din afara orașului Praga. Neavând în prealabil nici un contact cu mine, ochii i se opriră asupra unui teanc de ziare de lângă ușă – ediția de weekend a *DNES*, cotidianul din Cehia.

Inima aproape i se opri când citi titlul: *Cehul deținut în Sudan este amenințat cu pedeapsa capitală*. În imposibilitatea de a-și stăpâni lacrimile, Vanda cumpără ziarul și fugi la mașină, grăbindu-se spre casă pentru a le da copiilor noștri cumplita veste.

15

La o săptămână și jumătate după ce am fost mutat în izolare, cam în momentul în care fotografia mea apărui pe site-ul Interpol, domnul Sláma, ofițerul consular al Ambasadei Cehiei, a putut călători din Egipt pentru a se întâlni din nou cu mine. Cu o voce tremurândă și cu lacrimi în ochi, i-am povestit despre torturile la care m-au supus membrii ISIS din celula mea și apoi despre celula înghețată.

– Vă rog, nu povestiți aceste lucruri familiei mele, l-am implorat, se vor îngrijora și mai tare.

Domnul Sláma părea să înțeleagă și încuviință din cap. Când m-am întors în celulă, după întâlnire, am auzit din nou șuieratul aerului rece, care umplea camera. Am știut instantaneu că frigul era un act de răzbunare: ofițerii SNSI mă pedepseau pentru informațiile despre torturi oferite consularului Sláma.

În următoarea sa vizită, pe data de 10 martie 2016, mi-a adus o surpriză de bun venit – două scrisori de la familia mea din Cehia, împreună cu un supliment alimentar care să mă ajute în ce privește anemia. Am simțit un val de adrenalină și cum inima-mi bătea să-mi spargă pieptul. Am deschis scrisorile cât de repede am putut. Trecuse atât de mult timp de când nu mai comunicasem cu familia mea, încât nu fusesem niciodată mai disperat să primesc vești de la ei.

Conform instrucțiunilor celor de la SNSI, scrisorile trebuiau scrise în engleză, așa că Văva primi rolul de scrib al familiei. Când am început să citesc prima scrisoare, datată 1 februarie, ochii mi

s-au umplut de lacrimi. „Sperăm ca această scrisoare să te găsească sănătos”, scria fiica mea, „și sperăm că ești bine îngrijit. Știi că ne e foarte dor de tine și așteptăm cu nerăbdare să vii acasă în curând.” Văva era bine, iar soția mea se întorcea la muncă după ce-și revenise dintr-un episod recent de gripă. Totul din mine s-a încălzit când am citit că: „îi lipsești foarte mult și se gândește la tine mereu.”

Fiica mea tocmai trecuse examenul final de medicină internă. Dacă trecea și de examenul final la ginecologie și obstetrică din următoarea săptămână, spera să poată aplica pentru un loc de muncă în spital. Un zâmbet mi se așternu pe față, citind că fiul meu, Petr, învăța și el sânguincios pentru examenul final, din 3 februarie. După aceea urma să-și pregătească lucrarea de licență. Mă simțeam atât de mândru de copiii mei. Mi-aș fi dorit să pot fi lângă ei. Am aruncat apoi o privire în josul paginii și am simțit cum inima mi se prăbușește.

„Ne pare foarte rău să te anunțăm,” scria fiica mea, „dar tatăl tău a murit la începutul lunii ianuarie. A reușit să petreacă împreună cu familia Crăciunul, însă, imediat după aceea, starea lui de sănătate s-a înrăutățit. A trebuit să fie transportat din nou la spital, unde, după câteva zile, pe data de 4 ianuarie, s-a stins liniștit.” Menționarea morții tatălui meu mă lovi din nou, mă simțeam exasperat la gândul că murise cu săptămâni bune înainte ca ofițerul SNSI să se deranjeze să-mi spună.

Am continuat să citesc scrisoarea și am înțeles că toate problemele familiei erau pe mâini bune. Soacra mea se mutase cu familia mea în această perioadă și chiar dacă vestea încarcerării mele îi frângea inima, starea sănătății ei continua să se îmbunătățească. Părea că fratele meu se împăca la rândul lui cu moartea tatălui nostru, dar știam că suferea, din moment ce el îl îngrijise cel mai mult.

Ochii mi-au zăbovit pentru câteva secunde, după care au coborât în josul paginii. Familia mea păstra legătura cu Ministerul Ceh

al Afacerilor Externe și cu domnul Sláma. Scrisoarea se încheia însă prea repede, iar eu am simțit cum mi se rupe inima. „Tuturor ne este foarte dor de tine și toți prietenii și rudele te poartă în gând. Cu dragoste, Vanda, Váva și Petr.”

Am pus jos prima scrisoare și am început imediat s-o citeșc pe următoarea, care data din 16 februarie, două săptămâni mai târziu. Începea cu „Dragă Petr”. Măinile îmi tremurau pe măsură ce mă apropiam de foaie. „Ne bucurăm foarte tare că am putut să-ți scriem scrisoarea anterioară și că ai putut s-o citești. Sperăm că ești sănătos și că nu te confrunți cu nici o problemă fizică sau mintală. Ne este foarte dor de tine și ne gândim la tine tot timpul. Mama este tristă că nu ești acasă, dar cu toții sperăm că vom primi vești de la tine în curând.”

Prin Váva, Vanda îmi povestea despre cât de mult sufereau copiii noștri din cauza absenței bunicului lor și îmi spunea că fratele meu trecea printr-un doliu adânc. Aflasem că familia mea păstra legătura cu surorile mele, că sănătatea soacrei mele se îmbunătățea și că soția mea își revenise complet din gripa care o asaltase, plănuiind acum o vizită la verișoara Jana. Fiica mea trecuse ultimul examen la ginecologie și obstetrică, ba chiar obținuse notă maximă. După ce-și luă câteva zile libere pentru a avea grijă de familie și a-i ajuta cu treburile casnice, începu să învețe din greu pentru examenul final la pediatrie. Eram încrezător că-l va trece. Fiul meu își trecuse și el ultimul examen fără probleme, încheindu-și semestrul cu succes. Eram fericit să aflu că familia mea era încă în contact cu Ministerul Afacerilor Externe și cu Ambasada Cehă de la Cairo. Am savurat ultimele rânduri din scrisoare cât de mult am putut: „Toată lumea care te cunoaște se gândește la tine.”

Pe timpul acestei vizite, mi s-a permis, în sfârșit, să scriu primele rânduri din închisoare. Visasem acest moment pentru atât de mult timp, compunând scrisoarea în mintea mea și gândindu-mă constant la ce aveam să povestesc. Nu-mi venea să cred că mi se ivise în sfârșit ocazia. Erau atât de multe lucruri pe care eram

nerăbdător să le povestesc – luni întregi de gânduri și rugăciuni, emoții și încurajări, mângâieri și explicații. Dar, cu ofițerul consular de-o parte și ofițerul responsabil cu interogatoriul de cealaltă, îmi era permis să scriu doar câteva momente și doar în engleză. Minte începu să-mi zboare, gândindu-mă repede, știind că trebuie să fiu atent la ce cuvinte aleg. Cu majuscule, în grabă, i-am scris Vandei:

Draga mea,

Acesta este doar un scurt salut din Sudan pentru a vă informa că sunt bine. Mulțumesc pentru cele două scrisori pe care le-am putut citi în prezența reprezentanților Cehiei. Eu sunt bine, mă rog pentru voi toți. Știu că procesul meu este în mâinile Domnului. Eu mă descurc și mă bucur să aud că și voi vă descurcați. Abia aștept să vin acasă în curând.

Domnul să vă binecuvânteze.

Petr

Ofițerul responsabil cu interogatoriul făcuse o poză scrisorii, după care o înmână domnului Sláma. Ofițerul consular împături scrisoarea și o puse în servietă. „Ne întâlnim din nou pe 8 aprilie” spuse el, pregătindu-se să plece.

* * *

Doar o zi sau două petrecute în Frigider erau suficiente pentru a împinge orice prizonier până în pragul disperării. Spre marea surprindere a gardienilor, însă, eram încă întreg la minte, chiar și după săptămâni întregi de izolare și două valuri de frig insuportabil. Într-o zi, pe neașteptate, am fost emoționat să văd că așa

numitul „Gardian cel Rău” venise în celula rece. El m-a scos din bârlogul leului exact când urma să fiu înecat și, cu lacrimi în ochi, i-am mulțumit că mi-a salvat viața. I-am șoptit apoi adresa mea de email, invitându-l să stea în casa mea dacă va ajunge vreodată în Europa. Și el a fost emoționat, având, la rândul său, ochii plini de lacrimi.

În următoarele săptămâni am devenit prieteni apropiați. De fiecare dată când era de gardă, venea pe la celula mea izolată și-mi dădea o porție în plus din ceaiul de dimineață sau din masa de seară. Mă emoționa să văd, în sfârșit, o ceașcă plină de ceai, fiindu-mi proaspăt în memorie cum membrii ISIS îmi turnau mai puțin de trei centimetri de ceai pe fundul paharului murdar. Domnul îmi amintise de un verset din Biblie, Marcu 9:41: „căci oricine vă va da de băut un pahar cu apă în Numele Meu, pentru că sunteți ucenici ai lui Cristos, adevărat vă spun că nu-și va pierde răsplata.” În timp ce sorbeam băutura caldă, i-am mulțumit Domnului pentru bunătatea Sa față de mine. Chiar și în izolare, El mi-a oferit prietenia acelu „Gardian cel Rău”.

* * *

Pe 29 martie, la două săptămâni și jumătate după ce i-am scris scrisoarea soției mele, unul dintre gardienii SNSI intră în celula mea.

– O, ai curățat totul, spuse el pe un ton prietenos și apreciativ. Curățasem celula și zona de toaletă astfel încât să pot umbla desculț. Petr, ia-ți toate lucrurile și vino cu mine, a spus. *O să fiu eliberat!* m-am gândit eu.

Am îndesat hainele murdare de pușcăriaș în punga de plastic. *Să iau oare și pătura?* Cu toate că nu mai aveam nevoie de ea, am decis s-o păstrez ca amintire. Era, la urma urmei un dar de la bunul meu tovarăș de celulă și o reamintire timpurie a loialității lui Dumnezeu față de mine, chiar și în închisoare.

În timp ce mergeam pe coridor, l-am văzut pe pastorul Hassan și pe traducătorul meu Monim, privindu-mă prin fereastra ușii unei celule învecinate. Aflasem prima oară de arestarea lor de la tovarășii mei de celulă din ISIS. Mă „interogaseră” cu privire la munca mea și la scopul vizitei mele în Sudan, spunându-mi că „partenerii mei” fuseseră de asemenea arestați. Mai târziu am aflat despre cine era vorba. Într-o zi, prin fereastra celulei mele, l-am văzut pe pastorul Hassan condus pe hol spre interogatoriu și m-am rugat imediat pentru el.

Acum, văzându-le chipurile prin fereastra ușii, mă întrebam când sau dacă o să-i mai văd vreodată, rugându-mă în tăcere Domnului să-i încurajeze, să-i întărească și să-i protejeze pe frații mei sudanezi – sperând că vor fi și ei eliberați în curând.

Gardianul m-a dus jos la magazie, unde mi-a înapoiat bagajul de mână. L-am deschis și, spre surprinderea mea, am văzut toate medicamentele pe care mi le trimise familia. În tot acest timp, paznicii le-au ascuns de mine, chiar și medicamentul pentru tratarea anemiei, de care aveam o acută nevoie. Am văzut în valiză și hârtie igienică, deodorant și parfum, lucruri pe care domnul Slâma, le aducea la fiecare vizită. Era prima dată când vedeam toate aceste bunuri; conținutul valizei era un cadou binevenit.

Trecuseră patru luni în care nu folosisem nici un prosop, șampon sau lamă de ras cu care să mă bărbieresc. Doar săpunul carbolic și câteva sticle mici de apă mi-au păstrat pielea curată. Când gardianul a ieșit din magazie mi-am dat jos pantalonii și tricoul murdar, le-am pus în valiză și m-am îmbrăcat cu haine curate – cele pe care nu le văzusem de aproape patru luni. M-am dat apoi cu deodorant și parfum, zâmbind la gândul revederii cu Vanda.

– Vino cu noi, spuse paznicul, permițându-mi să iau cu mine bagajul.

Am răsuflet ușurat gândindu-mă la eliberare. *În sfârșit!* Fără să mă mai încătușeze, m-a condus afară la un microbuz, care speram

să mă ducă la aeroport. Era ora 9 seara și știam că Turkish Airlines avea un zbor care pleca din Khartoum în jurul orei 1 noaptea.

În câteva ore urma să fiu un om liber. *În sfârșit, merg acasă!*

M-am uitat pe fereastră și am văzut avioane care decolau și aterizau în aeroport. Pe măsură ce microbuzul nostru se apropia de virajul la stânga spre intrarea către terminal, șoferul nu părea să încetinească. Mi-am aruncat o privire confuză către el, dar ochii bărbatului erau ațintiți pe drumul din față. *Ce se întâmplă?* Mi-am îndreptat privirile spre aeroport, în timp ce treceam pe lângă el fără măcar să încetinesc. Priveam cum aeroportul dispărea în spatele meu în depărtare, simțindu-mă cu totul prăbușit. O lovitură în stomac m-ar fi durut mai puțin decât această dezamăgire zdrobitoare. Toate speranțele de a mă întoarce la familia mea se micșorau în fiecare secundă, până când în cele din urmă dispărură cu totul, pe măsură ce drumul mi se așternea înainte.

Câteva minute mai târziu am ajuns în fața unei clădiri numite Niyaba Mendola, secția de poliție locală din Khartoum. Clădirea era într-o stare deplorabilă – atât de îngrozitoare încât, prin comparație, sediul SNSI părea un palat.

M-au condus într-un birou aglomerat, cu un flux constant de polițiști și ofițeri SNSI. În camera mică, mi-am văzut geanta laptopului așezată pe masă. O scânteie de speranță s-a reaprins în mine. *M-au adus în această clădire pentru a-mi returna toate bunurile personale!* Unul dintre bărbați s-a dus la masă, căutând în geantă.

– Acesta e calculatorul tău? mă întrebă, așezându-l pe o masă.

– Da! am răspuns eu nerăbdător.

Bărbatul mângăli ceva pe o bucată de hârtie, apoi îmi luă camera și celelalte dispozitive electronice. Pe rând, m-a întrebat despre fiecare, ulterior bifându-le de pe listă. *Trebuie că toate astea sunt parte din birocracia eliberării.*

Ce a făcut, însă, în continuare, îmi zdrobi din nou sufletul. În loc să pună dispozitivele înapoi în geantă, le înmână unuia dintre polițiști.

– Vei avea șansa de a compara pușcăriile între ele, a spus rânjind.

În acel moment, știam că gardienii nu aveau nici cea mai mică intenție de a mă duce la aeroport. M-au dus într-o cameră de investigații. Câteva minute mai târziu, în încăpere intră un bărbat care îmi dădu de veste:

– Acum vei fi transferat la noi, unde îți vom pregăti cazul cu grijă, înainte să ajungă la tribunal.

Generalul Securității intră în cameră. I-am recunoscut sacoul cu carouri și mi-am amintit că mă interogase în aeroportul din Khartoum. Când m-a văzut îmbrăcat în haine curate, începu să râdă. Văzându-mi fața confuză, râse și mai tare. Neajutorat, l-am privit cum savura momentul, neputând face altceva decât să aștept. Trucul gardienilor – acela de a mă face să cred că voi fi eliberat – a avut succes.

16

Mi-am dat jos, nemulțumit, hainele curate, neștiind când le voi mai vedea din nou și am îmbrăcat hainele murdare de închisoare, pe care le împachetasem în valiză. Am scos pătura, câteva haine în plus, niște șampon, hârtie igienică și portofelul, care, spre surprinderea mea, conținea încă monezile sudaneze. Polițiștii sudanezi mi-au permis să-mi iau medicamentele, suplimentele pentru fier și câteva antibiotice – pe care le-am dus în depozitul poliției. Am urmat apoi gardienii într-o celulă primitivă.

Încăperea avea aproximativ patru metri jumătate lățime și cinci metri jumătate lungime. 15 oameni erau așezați pe jos pe un covor roșu murdar. Trei dintre bărbați fumau, iar fumul plutea prin aerul mucegăit. Nu era suficient loc ca să umblu, așa că mi-am întins pătura pe jos și m-am așezat cu picioarele încrucișate. În poziția asta însă, știam că pot face ușor un cheag de sânge, fapt care m-ar putea chiar ucide.

Pe tot parcursul nopții au sosit mai mulți prizonieri, până când am fost mai mult de 20 de oameni înghesuți în mai puțin de 27 de metri pătrați. Un ventilator circula aerul care pătrundea pe singurul geam, iar ușa era baricadată. Pielea fierbinte a tovarășilor de celulă lipită de a mea m-a făcut să mă simt claustrofob și murdar.

Următoarea dimineață, am fost luat din celulă și condus prin secția de poliție până la biroul procurorului șef. A zâmbit și în timp ce mă așezam pe canapeaua de piele din biroul său cu aer condiționat, a aranjat ca asistentul său să-mi aducă un sandviș cu pui și o Coca-Cola. M-a lăsat de asemenea, să-i folosesc unghiera

– unghiile mele trebuiau tăiate neapărat. Când m-a încurajat s-o păstrez am refuzat, insistând s-o ia înapoi.

– Ai dreptate, spuse el, la urma urmei data viitoare când vei avea nevoie de ea, nu vei mai fi aici.

În scurt timp am aflat că această secție de poliție accepta doar cazuri din închisoarea SNSI; era o extensie a Securității Sudaneze, dar nu era formal sub jurisdicția sa.

– Sunt sigur că vei fi aici doar pentru o perioadă scurtă, spuse procurorul. În curând, totul se va rezolva diplomatic și vei fi eliberat.

Poate că această închisoare nu avea să fie atât de rea până la urmă, m-am gândit, încrezător în cuvintele procurorului.

I-am explicat că sufream de anemie și că trebuia să am parte de un nou control medical. În următoarea dimineață a făcut aranjamentele convenite și am fost transportat la spital.

Această facilitate era administrată de Ministerul de Interne și părea să aibă mai multe echipamente decât spitalul SNSI, fiind poate chiar și ceva mai curat. Când m-am urcat pe cântar, am descoperit cu stupeoare că pierdusem aproape 25 de kilograme din decembrie încoace.

Mi s-au efectuat mai multe analize de sânge și s-a constatat că nivelul meu de hemoglobină era chiar mai rău decât înainte. Acum, era chiar jumătate din cât era normal. Suspectam chiar că aş putea avea o hemoragie internă. Bătăile pe care le-am primit, laolaltă cu doza zilnică pentru ameliorarea durerii de cap, pe bază de aspirină, făceau ca acest scenariu să fie plauzibil. Dacă eram acasă în Cehia, medicii ar fi căutat pe cineva pentru o transfuzie de sânge.

Aici în Sudan, însă, doctorul a aranjat cu poliția ca să primesc în continuare suplimentele de fier, pe care mi le plăteam din banii mei, după care m-am întors înapoi în celulă.

În următoarele zile, alți oameni au fost aduși în celula înăbușitoare. Acum împărțeau camera în jur de 24 de oameni. Într-una din dimineți, cum mă simțeam cu totul depresiv, am început să mă rog: *Cât va dura, Doamne, până voi fi eliberat?* În timp ce mă rugam, un eritreean m-a observat și a făcut cunoștință cu mine. Mi-a spus că avea o soră care frecventa biserica eritreeană din Khartoum, dar am simțit că el însuși nu era un adept născut din nou al lui Isus Cristos. Bănuielile mele au fost confirmate când mi-a spus că a fost arestat pentru trafic de persoane în Sudan.

Împărtășindu-l pe Cristos cu el și cu alți oameni care treceau temporar prin celula noastră aglomerată, am început să înțeleg de ce m-a pus Dumnezeu în această închisoare. Era pentru a împărtăși dragostea pentru Cristos cu oameni pe care nu i-aș fi întâlnit niciodată în alte circumstanțe.

Într-o dimineață, au fost aduși în închisoare un grup de 12 bărbați tineri eritreeni, împreună cu două femei și doi copii. Fuseseră prinși la granița Sudanului cu Libia. Femeile și copiii au fost puși într-o celulă mai mică, vizavi de noi; cei 12 bărbați au fost înghesuți în celula noastră, care găzduia acum 43 de prizonieri, iar condițiile continuau să se deterioreze. În așa înghesuială, dormitul devenise extrem de dificil. În timpul nopților, care erau insuportabil de reci, celula se transforma într-un meci de wrestling în care oamenii se loveau și se îmbrânceau, ca să-și fure păturile unii de la alții.

Eritreenii aveau vârste cuprinse între 14 și 24 de ani. Pe timpul zilei, stăteau retrași într-o parte a celulei, fumând și mestecând tutun. Musulmanii păstrau distanța ocupând cealaltă parte.

Într-o zi, în timp ce stăteam în colțul celulei, rugându-mă, l-am simțit pe Dumnezeu vorbindu-mi. Vocea nu se auzea, dar am simțit Duhul Sfânt călăuzindu-mi inima și spunând:

– Du-te, stai lângă acești oameni și vorbește-le despre Isus.

Am ales să mă supun și să merg în cealaltă parte a încăperii. De îndată ce m-am așezat, doi eritreeni, care vorbeau engleză,

au început imediat să mă întrebe de unde eram și ce făceam în închisoare. Fără teamă de musulmani am început să le vorbesc deschis despre Isus Cristos. Le-am împărtășit mărturia mea, descriindu-mi călătoria spre credință, încurajându-i apoi să-l accepte pe Cristos ca Mântuitor personal. Am aflat că acești oameni, aparțineau unei biserici ortodoxe, însă fără icoane pe pereți pe care să le sărute și la care să se roage, nu exista de fapt nici o urmă a religiei lor.

Pe măsură ce aprofundam conversațiile, Dumnezeu mi-a umplut inima cu o pace omniprezentă. *Acum înțeleg ce vrei să fac aici*, mă rugam în sinea mea. Dumnezeu a dus lucrurile către rezultate, pe care nici nu mi le-aș fi putut imagina! Bărbații eritreeni care vorbeau engleza au început să traducă pentru restul grupului și, în cursul după-amiezii și al serii, pe măsură ce tot mai mulți prizonieri se alăturau conversației noastre, *12 dintre aceștia* l-au acceptat pe Cristos ca Mântuitorul lor.

A doua zi dimineață, grupul de tineri eritreeni a fost scos din celulă și transferat într-o altă închisoare. Nu i-am mai văzut niciodată. Totuși, inima mea era împlinită, știind că Dumnezeu a făcut o lucrare atât de extraordinară în viața lor și că mi-a permis să fac parte din ea. Mi-am dat seama în cele din urmă că acesta era scopul încarcerării mele. Acesta era răspunsul la rugăciunea mea. În acel moment, perspectiva pe care o aveam asupra lucrurilor s-a schimbat. Nu mă mai îngrijora bunăstarea sau siguranța mea. Dumnezeu m-a pus acolo cu un scop: să fiu lumina Lui, să răspândesc mesajul Evangheliei. Din acel moment, am hotărât să nu-mi mai fac griji cu privire la ce mi se va întâmpla. Viitorul era în mâinile lui Dumnezeu, iar din acea zi și de atunci încolo, misiunea mea avea să fie a deveni lumina lui Cristos, oricât de întunecată ar fi celula.

Am început să împărtășesc Evanghelia cu oricine îmi scotea Dumnezeu în cale. Trebuia însă să fiu atent lângă musulmani. Câțiva dintre ei erau oameni de încredere ai SNSI, informatori ai

poliției secrete, raportând informații care ar putea ajuta în cadrul investigației mele.

– O, ești american, spuneau după ce mă auzeau vorbind în engleză. Știam că încercau să culeagă informații despre mine și să mă prindă, așa că de obicei le răspundeam:

– Nu sunt american, sunt ceh.

Erau spioni peste tot, dar am învățat să-i recunosc prin numeroasele întrebări suspecte pe care mi le adresau. De obicei suspiciunile mele se confirmau când erau luați din celula noastră aglomerată după doar câteva zile.

Când am ajuns să fim 40 de oameni în celulă, am devenit recunoscător că tavanul încăperii era relativ înalt. Dacă înălțimea ar fi fost mai mică, nu știu dacă ar fi supraviețuit cineva. Lipsa de spațiu devenise o problemă acută, mai ales pe timpul zilei când temperatura devenea sufocantă. Știam că trebuie să fi fost peste 40 de grade. Un ventilator situat în afara încăperii circula aerul așa încât acesta să nu stagneze cu totul, dar funcționa intermitent și nu ne răcorea niciodată. Când puteam, mă strecuram printre toți oamenii plini de sudoare până la geam, unde puteam simți un pic de aer curat. Mi-am dat seama că dacă reușeam să-mi fac loc lângă ușa baricadată, puteam simți o adiere ușoară. Neavând opțiunea să stau întins, puteam alege între a mă așeza cu picioarele încrucișate sau a sta în picioare. Să stau ridicat era mai puțin dureros, prin urmare petreceam majoritatea zilei în picioare, umăr la umăr cu alți prizonieri, la fel de nefericiți ca mine.

Foamea era neîncetată și simțeam cum stomacul mă roade constant. De două ori pe zi, ni se dădea să mâncăm boabe de fasole fiartă. Spre deosebire de *fuhl*-ul din închisoarea SNSI, acestea nu aveau gust. Ajungeau în celulă într-un bol mare împreună cu pâine sudaneză ușor mucegăită, într-o pungă de plastic. Aveam nevoie de pâine pe post de lingură, pentru a scoate fasolea din bol, dar aceasta nu era niciodată suficientă pentru toți. Deoarece sudanezii

foloseau mâna stângă pentru a-și spăla posteriorul, mâncau doar cu mâna dreaptă. Eram atent să-mi folosesc și eu doar mâna dreaptă când mâncam din bolul comun, ca nu cumva să-i ofensez pe tovarășii mei sau să creadă că le contaminez mâncarea.

Câteodată, prima masă ajungea la ora 11 dimineața, dar, alteori, întârzia câteva ore. A doua porție de fasole cu pâine venea după lăsarea serii. Îmi trebuia puțină mâncare cu care să iau suplimentele de fier, așa că dacă puteam încercam să-mi păstrez o bucățică de pâine pentru dimineață, în cazul în care prima masă întârzia. Mi-am amintit cât de groaznică fusese mâncarea împărțită cu cei din ISIS, în pușcăria SNSI-ului, însă acum tânjeam după ea.

Un covor roșu, murdar și putred era așezat pe suprafața podelei. Afară erau două toalete la care aveam acces de două ori pe zi, când gardienii deschideau ușa și ne îngăduiau să le folosim. Erau doi gardieni cărora le era milă de mine, datorită chinurilor la care fusesem supus și mă lăsau uneori să merg primul, însă ceilalți gardieni mă lăsau în mod intenționat să aștept până terminau toți prizonierii. Părea un lucru obișnuit ca secția de poliție să fie fără apă curentă, de multe ori fiind nevoit să-mi adaug contribuția la mormanul de excremente, care înfundau toaleta deja plină. Era și o bucată mică de săpun care, dacă mă spălam cu mișcări prea rapide, aluneca pe podeaua murdară.

În primele trei zile de când eram acolo procurorii mi-au spus:

– Dacă nu-ți plac condițiile, trebuie să depui o plângere scrisă și vom încerca să te trimitem înapoi în pușcăria Securității.

Gândul întoarcerii la închisoarea SNSI era foarte tentant, așa că mi-am întrebat noii tovarăși de celulă dacă ar trebui să depun plângerea oficială.

– Orice ai face nu te întoarce acolo, m-au avertizat. Cu timpul, te vei obișnui cu condițiile astea.

Eram la secția de poliție de o săptămână, când un reprezentant de la Ambasada Elveției a venit să vadă cum sunt. A avut o discuție îndelungată cu procurorii și mi-a spus că domnul Slăma nu

va putea să mă viziteze pe 8 aprilie, așa cum era programat, dar că elvețienii îmi supravegheau cazul.

* * *

Când am ajuns la secția de poliție Niyaba Mendola, știam că ancheta procurorilor sudanezi va continua, cel mai probabil, dar am așteptat aproape o lună.

– Poate mâine vom veni, îmi spuneau ofițerii, din nou și din nou. În fiecare zi, deveneam din ce în ce mai neliniștit. Tulburarea mă copleșea în timp ce încercam să rezist duhului din celula supraaglomerată și mă întrebam dacă voi fi vreodată eliberat.

În cele din urmă, ancheta privind „infracțiunile” mele a fost reluată pe 20 aprilie. Am intrat în sala de anchetă și m-am așezat la masă în fața procurorului, așteptându-mă la aceleași întrebări pe care le-am evitat din decembrie.

Am aruncat o privire pe masă, către un dosar gros care era deschis în fața lui și am văzut o listă de nume în ordine alfabetică. Ochii mei au zburat peste numele din listă și, în câteva secunde, am știut că erau bărbații care participaseră la conferința creștină de la Addis Abeba. Am înțeles instantaneu că, în afară de agenții guvernamentali trimiși sub acoperire să spioneze conferința, unul dintre participanții la conferință trebuie să fi fost și el informator. *Cum altfel ar putea Guvernul Sudanesez să aibă această listă de nume?*

Procurorul începuse să mă întrebe de ceilalți participanți:

– Îl cunoști pe John Martin? m-a întrebat.

Răspunsurile mele erau simple, deoarece știam că orice informație oferită ne va incrimina atât pe mine, cât și pe creștinii din listă.

– S-ar putea să cunosc un John, dar nu-mi amintesc. Poate era din America? am răspuns încercând să par cât mai cooperant, însă fără a dezvălui vreo informație reală. În plus, procurorul știa deja răspunsul.

– A fost acolo și vreun creștin din Coreea?

– Din câte îmi amintesc, ar fi putut fi un asiatic, nu prea știu, am spus. Întrebările au continuat, una după alta.

Într-un final, realizând că interogatoriul la care mă supunea nu dădea roade, procurorul închise dosarul și se ridică de la masă. În timp ce pleca, am fost și eu luat pe sus și dus înapoi în celulă.

17

Încă de la prima întâlnire cu ofițerul consular ceh, am înțeles că soluționarea cazului meu va dura cel mai probabil trei luni. Însă la jumătatea lunii aprilie, eram deja încarcerat în Sudan de patru luni și jumătate.

Când am fost în cele din urmă chemat în instanță, mi-am auzit acuzațiile pentru prima oară. Înșiruirea o serie de acuzații împotriva mea, însă doar două mi-au rămas în minte, pentru că presupuneau pedeapsa capitală. Pe undeva știam că era cam improbabil ca un străin să fie condamnat la moarte, dar auzind cuvintele, am rămas cu ceva semne de întrebare. M-am gândit la familia mea, la cum ar primi vestea că sunt amenințat cu execuția, îmi puteam imagina lacrimile soției, tristețea copiilor și durerea celor din biserică mea.

M-a cutremurat și gândul că s-ar putea să primesc sentință pe viață, ceea ce în cazul meu părea într-adevăr posibil. Avocatul m-a privit, mi-a văzut îngrijorarea și frica din ochi. Încercam să-mi imaginez cum ar fi să-mi trăiesc restul vieții într-o închisoare sudaneză, fără să-mi mai văd vreodată soția, fiica, fiul sau alți membri ai familiei. Chiar și gândul de a petrece încă 20 de ani în închisoare părea imposibil de îndurat. Cel mai pozitiv scenariu, ceea ce speram din toată inima să se întâmple, era ca guvernul sudanez să-mi dea ca sentință timpul pe care l-am petrecut deja în închisoare și nimic mai mult. Acest lucru părea să se întâmple frecvent în multe situații similare cu a mea, iar dacă s-ar adevări, aș fi eliberat.

În acele momente, mă gândeam la apostolul Petru și nu doar pentru că aveam amândoi același nume. După învierea Domnului, când s-a întâlnit cu ucenicii, Isus l-a întrebat pe Petru de trei ori: „Mă iubești?” Mi-a venit în minte ce a răspuns Isus vorbelor lui Petru: „Adevărat, adevărat îți spun că, atunci când erai mai tânăr, singur te încingeași și te duceai unde voiai, dar, când vei îmbătrâni, îți vei întinde mâinile și altul te va încinge și te va duce unde nu vei voi.”(Ioan 21:18). Închisoarea era locul în care nu am dorit să ajung, dar în această privință eram încrezător: Domnul m-a pus acolo și El avea motivele Sale, indiferent de rezultat.

* * *

Când m-am întors de la tribunal, am văzut că gardienii mă mutaseră din celula aglomerată într-una mai mică, solitară, nu mai mare de doi metri pe patru. Spre deosebire de prima mea experiență în izolare, în celula rece a închisorii SNSI, de data aceasta celula era caniculară. Tavanul era mult mai jos față de cel din încăperea din care veneam. Era atât de jos încât îl puteam atinge. Bucăți de gresie mari și gri izolau celula, absorbind căldura înăbușitoare din timpul zilei, în interiorul spațiului mic.

De asemenea, spre deosebire de acea primă experiență în izolare, celula de aici nu era întru totul solitară. Există o cameră mai mare de cealaltă parte a coridorului, plină cu mulți prizonieri, iar dacă ridicam puțin glasul, mi se părea că le pot vorbi. Câțiva dintre ei îmi aminteau de Hassan și de pastorul Kuwa Shamal, care participaseră și ei la conferința din Addis Abeba, așa că m-am rugat încă o dată pentru frații mei sudanezi.

Era atât de cald în mica celulă, încât sudoarea se evaporă imediat prin piele, lăsându-mi cristale de sare pe frunte și pe corp. Praful sufla din afară în celulă și în multe dimineți, trebuia să mă curăț cu mătura din colțul încăperii.

Pe timpul nopții, încercam să dorm pe pătură, dar în fiecare dimineață, mă trezeam cu fața lipită de covorul roșu, pătat cu tot felul de murdării precum urină sau excremente. Oarecum, în ciuda circumstanțelor dificile, reușeam să cad repede într-un somn profund și liniștit. Inexplicabil, pe toată durata șederii în închisoarea SNSI, precum și la secția de poliție din Niyaba Mendola, am putut dormi liniștit.

Uneori, știam că visele erau rezultatul creierului meu oboșit și-a imaginației epuizate. Dar alteori, simțeam că Dumnezeu comunică direct cu mine. Într-unul dintre vise, am văzut cum pașaportul îmi era returnat. Era uzat și aproape se destrăma. *Ce o fi însemnat asta? Doamne, îmi spui că voi sta aici mai mult decât mă așteptam?*

* * *

La sfârșitul lunii aprilie, domnul Sláma mă vizită încă o dată la secția de poliție. Mi-a spus că în câteva luni va fi detașat de către Guvernul Ceh și că nu va mai fi în Cairo. M-am simțit recunoscător pentru bunătatea lui, pentru liniștea oferită familiei mele prin comunicarea cu ei, rugându-mă ca următoarea persoană de legătură să mă ajute cu tot atât de multă eficiență.

În acea vizită, domnul Sláma mi-a adus cea mai frumoasă surpriză de până atunci – a treia scrisoare de la familia mea și o Biblie în cehă. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Îmi explicase că Biblia era un cadou de la ofițerul consular care urma să vină, cadou sugerat de familia mea. Puteam în sfârșit să țin în mâini Cuvântul neprețuit al Domnului și să mă bucur de toate făgăduințele Sale minunate. Din decembrie încoace, de când fusesem arestat, acum mă simțeam cel mai fericit, iar simplul gest al domnului Sláma duse prietenia noastră la un nivel mult mai profund.

Pentru prima dată, mi s-a permis să păstrez scrisoarea de la familia mea. După ce ultima vizită a domnului Sláma se încheie,

am vârat scrisoarea în Biblie, m-am întors la celulă și m-am așezat pe podea ca să citesc. Fără ochelarii mei de citit, însă, nu puteam face prea multe progrese, chiar dacă îmi forțam ochii. Cuvintele din Biblie erau prea mici.

Două zile mai târziu am reușit să-mi recuperez ochelarii și un pix, care se aflau în bagajul din depozit și le-am strecurat înapoi în celulă. Reușind să citesc din nou, am folosit spațiul liber de pe marginea scrisorii să-mi aștern gândurile despre ceea ce citeam. În scurt timp, scrisoarea era acoperită cu referințe din scripturi, rugăciuni și noi sensuri pe care Domnul mi le dezvăluia. Nu aveam nici cea mai vagă idee despre cât timp voi putea să păstrez Biblia, așa că am început, plin de avânt, să memorez versete.

De la 8:00 dimineața, până la 16:30, ba chiar 17:00, aveam în fiecare zi suficientă lumină în celulă pentru a putea citi. Îmi sprijineam Biblia de gratiile geamului sau ale ușii, apoi citeam cât de mult puteam. Niciodată nu am fost atât de ahtiat după Cuvântul Domnului. Mi-a luat doar trei săptămâni să citesc Geneza până la Apocalipsă. Memoram orice verset care-mi vorbea sau îmi atrăgea atenția. Psalmii au fost deosebit de mângâietori, precum și 1 Corinteni 10:13: „Nu v-a ajuns nici o ispită care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Și Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre, ci, împreună cu ispita, a pregătit și mijlocul să ieșiți din ea, ca s-o puteți răbda.”

Curând mi-am stabilit un plan de lectură. În ziua de luni, citeam Evanghelia după Matei, iar marți citeam Marcu. Miercurea continuam cu Luca, iar joi cu Ioan. Vinerea, eram pregătit pentru Faptele Apostolilor, iar următoarea zi treceam la Romani. În fiecare zi eram absorbit de o nouă carte din Biblie, iar această abordare intensivă de citit mi-a oferit o înțelegere nouă și profundă asupra întregii Scripturi.

Am început să înțeleg Biblia din perspective complet diferite. Pasajele pe care credeam că le-am înțeles au devenit acum noi și proaspete pentru mine, iar pasajele pe care nu le-am înțeles au

devenit clare. Oriunde deschideam Biblia, fie în Vechiul Testament, fie în Noul Testament, Duhul Sfânt îmi dezvăluia adevărul profund prin versete. În secret, foloseam pixul din bagaj și scrisoarea de la familia mea pentru a face notițe despre acest adevăr minunat și revelator. În fiecare zi, eram uimit de faptul că puteam petrece atât de mult timp cu Cuvântul lui Dumnezeu și mă întrebam de ce aveam acest privilegiu de a nu face altceva decât a-mi citi Biblia.

Chiar înainte de Ramadam, câțiva tineri de la academia de poliție, vorbitori de limba engleză, au fost aduși la închisoare pentru a fi instruiți de gardienii experimentați. Când gardienii mai în vârstă stăteau în recepție și nu-i vedea nimeni, unii dintre cadeți erau foarte prietenoși cu mine, astfel că am avut mai multe ocazii de a le împărtăși Evanghelia.

– Ce citești? întrebă unul din ei.

– Citesc Biblia, am răspuns eu.

– Ce este Biblia?

– Biblia e „*Injil*”, denumirea arabă pentru Evanghelia lui Isus, i-am spus eu.

Un alt gardian s-a alăturat conversației:

– Care e diferența dintre Biblie și Coran?

Era exact întrebarea de care aveam nevoie, pentru a le povesti de cum a murit Cristos, cum îi iubea și pe ei și cum Isus e singura cale către Dumnezeu. Cei doi gardieni au fost receptivi la Evangheliie, iar la finalul conversației mi-au spus că erau dornici să audă mai mult. Am fost încântat că Domnul continua să mă folosească într-un mod atât de puternic, până și în pușcărie.

* * *

Șase săptămâni mai târziu, domnul Sláma venise pentru ultima noastră întâlnire. Mi-a adus încă o scrisoare de acasă, o scrisoare personală de la soția mea, ulterior tradusă în engleză de către fiica noastră. Am despăturit scrisoarea, mi-am pus ochelarii și am început să citesc.

Dragă Petr,

Săptămâna trecută am primit vestea că ai reușit să citești scrisorile. Deci o să-ți scriem mai des.

Am ascuns scrisoarea de la tine, adeseori o recitesc și sunt foarte fericită că e scrisă de mâna ta.

Am observat că Vanda a inclus mai multe detalii semnificative ascunse în scrisoare. După ce mi-a povestit despre venirea primăverii în Cehia, despre câinele familiei și despre părinții Vandei, a scris: „Primim vizite periodice de la profesoara de engleză și de la soțul ei.” Știam că acest lucru se referea la directorul regional adjunct al Vocii Martirilor, responsabil cu regiunea Africii, pe care eu îl pregătisem. El și-a asumat responsabilitatea pentru o mare parte din lucrările mele din Africa în timp ce eu mă aflam la închisoare.

Vanda mai menționează că „*Unchiul care îi predă Vandei hematologie, va veni din nou în vizită*”, referindu-se la asistentul meu din Vocea Martirilor, Keith, un prieten drag pe care îl cunoșteam încă din zilele în care lucram în domeniul medical și care acum îmi îngrijea familia și se ocupa de responsabilitățile mele cât timp eram plecat. Am fost ușurat să citesc: „*Prietenii săi din nord spun că a căzut multă zăpadă și că totul era alb*” pentru că știam că acesta era codul pe care Vanda îl folosea pentru a explica faptul că Vocea Martirilor – „*prietenii lui Keith din nord,*” adică din America de Nord, formataseră toate conturile și parolele care făceau legătura între mine și ei.

Vanda încheiase scrisoarea cu niște cuvinte care mi-au stârnit emoții. Spunea că se ruga pentru mine tot timpul, că îmi ducea dorul, că dorea să am parte de pace și spera să vin acasă cât mai curând. Își reamintise toate momentele minunate petrecute împreună de-a lungul anilor. Noaptea, chiar înainte de-a se culca, spunea că mă avea în gânduri, iar în fiecare dimineață, se trezea pentru a-mi trimite salutări „prin prima rază de soare.”

Scrisoarea n-a fost foarte lungă, pentru că, zicea, în loc să folosească pixul și cerneala, spera să vorbim față-n față în curând. Însă ceea ce a scris în continuare, mi-a reamintit de ce m-am îndrăgostit de ea, de ce mi-a atras privirea la spital, de ce m-am căsătorit cu ea și de ce o iubesc din tot sufletul meu: „Chiar și în această situație grea,” a adăugat, „nu suntem singuri. Suntem în mâna Domnului.” Încheie scrisoarea cu „Îți trimit o îmbrățișare mare și mulți pupici, a ta, Vanda!”

În prezența domnului Sláma și a procurorului secției de poliție din Niyaba Mendola, am fost lăsat să mai redactez o scrisoare pentru familia mea, din nou în engleză.

Dragii mei,

Mulțumesc foarte mult pentru scrisori, acestea îmi dau foarte mult curaj. Mă bucur că sunteți bine și cu mine este totul în regulă. Domnul este cu mine tot timpul și mă folosește pentru împărăția Lui. Am parte de momente deosebite alături de El și mă rog pentru voi în permanență.

Această încercare nu depășește puterile noastre, Domnul este credincios și drept și ne-a pregătit un rezultat. Vă rog să fiți puternici în credință, încredeți-vă în Domnul pentru că El este cel care stăpânește, la El sunt cheile celulei mele.

Mulțumesc și pentru medicamentele trimise în februarie. Încă mai am destule. Starea mea de sănătate e stabilă, iar nivelul de hemoglobină îmi crește încet. În rest, sunt în forță deplină și mă plimb mult prin celulă în fiecare zi.

Apreciez foarte mult rugăciunile voastre. Nu pot să vă spun cât de mult vă iubesc și cât vă duc dorul.

Sper ca, pentru toate rugăciunile, să fiu eliberat cât mai curând.

Vă rog salutați toate rudele, prietenii, frații, surorile și colegii de muncă.

Cu multă dragoste,

Petr

* * *

În data de 5 mai, pastorul Hassan și Monim au fost transferați de la SNSI, direct în celula vizavi de a mea. Am fost încântat să-i văd, aceștia fiind la rândul lor foarte surprinși să mă vadă. Am aflat ulterior că erau convingși de eliberarea mea, după ce-au văzut pe 29 martie cum gardianul SNSI mă ducea în camera de depozitare ca să-mi iau bagajul. Zece zile mai târziu a ajuns și pastorul Kuwa.

Trecuse mai bine de o lună de când nu-mi văzusem frații și eram dornic să mă bucur de tovărășia lor. Câteodată, ofițerii de poliție le permiteau să stea în afara celulei mele unde puteam vorbi între noi, în șoaptă. În luna mai aflasem că pastorul Hassan primise Noul Testament de la membrii familiei. Am fost recunoscător că și el avea acum Cuvântul lui Dumnezeu pe care să se bizuie și din care să învețe în închisoare.

De multe ori, chiar dacă eram încuiați în celule separate, împărțeam versete de încurajare unul cu celălalt. Celulele noastre se aflau la o distanță de numai patru metri jumătate, însă vuietul ventilatorului era asurzitor.

– Citește Romani 8:18! urlam eu, nepăsându-mi cine mă ascultă. „Consider că suferințele din vremea de acum nu sunt vrednice să fie puse alături de slava viitoare, care urmează să ne fie descoperită.” Era un verset pe care-l foloseam, pentru a-mi încuraja familia, însă acum îl foloseam pentru a-mi încuraja prietenii.

Fratele Monim participa și el în liniște la conversațiile despre Scriptură, însă el nu striga versete biblice și nici nu citea Biblia în fața altor prizonieri. În comparație cu familiile lui Kuwa și Hassan care erau creștini din Munții Nuba, Monim s-a născut într-o familie musulmană, ca urmare, din punct de vedere al altor musulmani și a Guvernului islamic din Sudan, el era musulman. Asta însemna că, dacă se afla că era creștin, acuzația capitală de apostazie i se putea adăuga la celelalte acuzații cu care se confrunta deja, pe lângă amenințările celorlalți prizonieri musulmani. Din această cauză și-a păstrat credința privată în timpul detenției. De fapt, la ultima închisoare în care am fost ținuți, câțiva musulmani i-au cerut lui Monim să servească drept imam!

Ulterior, Kuwa și Hassan mi-au explicat că îi sfătuiesc întotdeauna pe noii credincioși din familiile musulmane să fie prudenți și atenți la modul și la momentul în care împărtășesc vestea credinței în Cristos cu familiile lor. Faptul că se afla în închisoare și că se afla pe banca acuzaților într-un proces aflat în desfășurare, nu făcea decât să îngreuneze această provocare pentru Monim.

Două săptămâni mai târziu, un gardian veni cu un dar din partea ofițerului consular elvețian. În pachet erau două sticle de șampon și o traducere în Cehă a cărții lui Paul Johnson „Viața lui Isus povestită de un credincios.” Cum am deschis-o am primit o scrisoare de la familia mea, așezată în coperta cărții. „Ne bucurăm că ești într-o stare mai bună și că primești mâncare mai bună,” am citit.

Bineînțeles, asta nu era adevărat. Era ceea ce le relataseram procurorului șef și ofițerului consular după ultima vizită în aprilie, dar în realitate condițiile erau mult mai deplorabile. Mesele îmi fură reduse de la patru la două pe zi, iar pe timpul nopții alergau șobolani prin celulă.

Din aproape toate punctele de vedere, condițiile din interiorul acestei secții de poliție erau mult mai rele decât oricare de până atunci, dar pentru că aveam acces cu regularitate la avocatul meu și pentru că aveam posibilitatea de a folosi moneda sudaneză pentru a-mi cumpăra cele necesare, ofițerul consular spuse familiei mele că starea mea se îmbunătățise. M-am liniștit, știind că în felul acesta familia mea nu se îngrijora de mine atât de tare.

Continuând să citesc mai departe, am aflat că biserica noastră din Cehia postea și că se ruga pentru mine în fiecare seară la ora 20:00. M-am oprit din citit și-am calculat rapid diferența de timp între Praga și Khartoum. *Ora 20:00 era exact ora la care mă culcam!* Atunci am înțeles că rugăciunile pline de credință ale bisericii erau cele care mă făceau să adorm liniștit în fiecare noapte.

Mai era o a doua scrisoare în coperta cărții, am scos-o încet, bucurându-mă că și Váva îmi scrisese ceva personal. Citind scrisoarea, îmi creștea admirația față de fetița mea care reușea să facă față atâtor responsabilități, de când mă aflam în închisoare în Sudan.

Îmi spuse că fiul nostru Petr își scria teza de licență, organizându-și timpul așa încât să nu fie stresat în ultimul minut. Váva îmi mai spunea că scrisoarea pe care le-am scris-o a fost foarte încurajatoare pentru ea. Îmi spunea că toată familia s-a umplut de curaj. „Scrisoarea ta dă viață mamei.” Am fost foarte încântat să aud asta. Chiar și când eram atât de departe, închis în Sudan, încă reușeam să-mi sprijin familia și să le aduc bucurie.

Ziua de naștere a Vandei se apropia curând – prima zi de naștere la care nu voi lua parte în toți acești ani de căsnicie. Simplul gând la acest fapt m-a umplut de tristețe, dar am fost încântat să aflu că Petr și Váva au ales cadoul perfect pentru ea. S-au hotărât să-i cumpere un telefon nou-nouț, deoarece petrecea mult timp în această perioadă, sunând oameni. Nu m-am putut abține să nu zâmbesc, imaginându-mi cum fiica mea avea s-o învețe pe Vanda să butoneze noul gadget, noua „inovație” așa cum a descris-o Váva în scrisoarea ei.

Soția mea îmi ducea foarte tare dorul, mi-o și imaginam cum încerca să-și mascheze emoțiile în prezența copiilor. „Câteodată încercă să le ascundă în fața noastră, dar fără prea mult succes,” îmi scria Váva. Mi-o puteam imagina pe Vanda, îi puteam vedea fața căzând când devenea brusc copleșită de sentimente de singurătate și neajutorare. O puteam vedea încercând să fie puternică pentru copiii noștri, iar în același timp cum lupta să suprime durerea absenței mele. Mi-a adus o oarecare liniște să citesc că avea copiii alături, care să-i țină de urât, s-o mângâie și să-i împărtășească povara. Dacă Vanda ar fi fost singură, nevoită să gestioneze toată situația pe cont propriu, nu cred că ar fi făcut față. Fiica mea o văzuse citind Biblia și scrisorile lui Jan Hus – un teolog ceh, reformator al bisericii, care a locuit în Praga la începutul secolului al XV – lea, cu aproape o sută de ani înainte de începerea reformei protestante din Germania. Încarcerat în Constance pentru că a scris și a predicat împotriva exceselor nebiblice ale Romei, a scris „Scrisorile de la Constance” în timp ce aștepta să fie ars pe rug în 1415. Iar acum, cuvintele lui Hus scrise dintr-o celulă acum șase sute de ani o încurajau pe Vanda mea, în timp ce aștepta și își făcea griji pentru soțul ei – încarcerat într-o celulă în 2016.

Am aflat că și alți membri ai familiei și prieteni din biserica noastră îmi sprijineau soția. Eram sigur că vorbeau cu ea zilnic și că se rugau pentru noi fără încetare.

Am zâmbit gândindu-mă la fiul meu și mi-aș fi dorit să fiu acasă pentru a-l încuraja când scria. Pe măsură ce Váva mă ținea la curent cu privire la propriul ei progres, mi-am amintit de primul meu loc de muncă în spital, cu atât de mulți ani în urmă. Primise un loc de muncă la spitalul din Praga, spunea, dar deplasarea la serviciu dura aproximativ o oră. Călătoria cu autobuzul era o opțiune, dar logodnicul ei, Honza, s-a oferit să-i împrumute mașina lui. „Ne ajută foarte mult aici; a început să ude copacii din grădină, așa că încep să crească mici caise. Ne rugăm împreună pentru tine și pentru eliberarea ta.”

Váva mai scria că era în contact zilnic cu cei din Vocea Martirilor, care ajutau cu cheltuielile. Probabil fiica mea presupunea că mă gândeam la asta, întrebându-mă cum ar putea familia mea să plătească ipoteca, să se ocupe de cheltuieli și așa mai departe. Să citesc cuvintele fiicei mele care îmi comunicau că „totul e acoperit” a fost extrem de liniștitor. Să aflu, de asemenea, că era în contact frecvent cu „unchiul” Keith, care ne oferea un „mare sprijin” era, de asemenea, un răspuns la rugăciunile mele.

Váva îmi dăduse vești cu privire la starea de sănătate a unuia dintre prietenii mei – pentru care Domnul mă îndemnase deja să mă rog – iar apoi a încheiat scrisoarea asigurându-mă că familia mea rămânea în contact strâns cu Ministerul Afacerilor Externe și cu Ambasada din Cairo, care finalizau ultimele demersuri pentru a-mi desemna alt avocat.

Nu te îngrijora de nimic, îmi scrise. Mi-e dor de tine, tată.

Fiica ta, împreună cu soția și fiul.

Cum am terminat de citit scrisoarea, am chemat imediat paznicul și i-am cerut niște hârtie. Surprinzător, a fost de acord să-mi aducă, așa că am început numaidecât să scriu o scrisoare secretă pentru familie. Nu știam când sau dacă voi avea posibilitatea să o trimit.

Am fost foarte încurajat de scrisorile voastre, în special de rugăciunile cu care sunt sprijinit în fiecare zi din partea bisericii noastre și rețeaua celor care postesc! Sunt sigur că prietenii lui Keith din nord fac același lucru.

Vreau să vă împărtășesc cât de tare m-am bucurat când am primit Biblia în cehă, la ultima vizită din partea Ambasadei! În primele două săptămâni am

citit mai bine de jumătate din ea. După cinci luni, râvneam atât de mult după Cuvântul Domnului! Mă simt îmbărbătat, în special de Psalmi.

Domnul nostru mă învață să fiu răbdător în această situație (vezi Romani 12:12). Așa cum am menționat în scrisoarea anterioară, El ne dă puterea de a trece cu succes această încercare (vezi 1 Corinteni 10:13). Am parte de momente sublime alături de Domnul în fiecare zi. Din 20 aprilie, sunt din nou singur în celulă, așa că pot să citesc, să mă rog și să cânt cu voce tare. Domnul îmi amintește de cuvintele multor cântece pe care le-am învățat sub regimul comunist din țara noastră, pe vremea când eram tânăr.

Când citesc Biblia acum și găsesc un verset pe care mi l-a pus în minte Domnul în primele cinci luni aici, parcă aș fi găsit o perlă pierdută! M-am simțit foarte mângâiat de pasajul din 1 Petru 4:12-14. Sunt sigur că veți fi încurajați citindu-l!

De asemenea îi sunt foarte recunoscător Domnului pentru studiile excelente ale fiicei noastre, Vanda, precum și a fiului nostru, Petr. Sunt foarte mândru de voi, copii. M-am bucurat să aud că mama voastră a început să învețe engleza serios, cu un profesor foarte bun. O să-ți folosească, Vanda, fiindcă va trebui să călătorești cu mine în viitor, după ce voi fi eliberat, așa că nu vă faceți griji pentru mine! :-)

Fizic, sunt bine. Mă simt în formă și putere, deși am pierdut 20 de kilograme. Tensiunea pare să-mi fie normală.

Lucrurile se mișcă încet, deci trebuie să fim răbdători și să ne încredem în Domnul fiindcă El este cel care are cheile în păstrare.

Trebuie să-mi pun toată speranța în El, nu în oameni. El este în control. Cu toții suntem în mâinile Lui iubitoare și în grija Împăratului!

Nu vă pot exprima în cuvinte cât de tare vă prețuiesc pe toți în inima mea! Îmi este foarte dor de voi! Mă hrănesc cu speranța că ne vom revedea curând și că voi fi cu voi acasă! Vă păstrez zilnic în toate rugăciunile mele, de fiecare dată când mă întrec din citit Biblia. Mă rog pentru voi și să fiți binecuvântați (Numeri 6:24-26).

*Cu multă dragoste,
Petr*

Apoi, am luat o bucată mică de hârtie și am scris o listă de lucruri necesare precum: piatră ponce pentru a-mi răzui pielea moartă de pe picioare, diferite articole de toaletaj, precum și cremă anti-mucegai și anti-bacteriană. Am împăturit bucata de hârtie într-un pătrățel mic și am așteptat vizita ofițerului consular elvețian.

Cinci zile mai târziu, pe data de 24 mai, acesta veni să mă viziteze. Când am fost scos din celulă pentru a discuta cu el, țineam cu grijă în mână hârtia. Când mi-am întins mâna să i-o strâng, i-am strecurat bucățica de hârtie împăturită, iar când am părăsit întâlnirea, m-am rugat pentru scrisoare și pentru listă, în timp ce acestea își începeau călătoria spre Europa.

18

În mai și iunie temperatura din timpul zilei creștea până la peste 49 de grade, chiar și în interiorul clădirii. Mica celulă solitară în care eram închis fusese anterior destinată detenției femeilor. Eram recunoscător să fiu singur în celulă, pentru că puteam purta pantalonii scurți pe care mi-i pusesem în bagaj. Dacă aș fi fost încă în celula mare, colegii musulmani ar fi considerat că nu se cade să stau cu genunchii la vedere. Căldura era însă insuportabilă și mă simțeam îngrozitor chiar și în pantalonii scurți.

Pe data de 21 mai, am auzit că 12 membri ai unei grupări ilegale care susținea drepturile omului au ajuns în secția de poliție. O femeie din grup, cu un copil pe care îl alăpta, fu eliberată în aceeași zi. Nouă bărbați au fost înghesuți în celula principală. Cum eu ocupam celula solitară, concepută în mod normal pentru femei, celelalte două femei au fost închise într-unul dintre birouri, înainte de a fi mutate în zona de recepție a secției de poliție, dormind în aceeași cameră cu gardienii, care în mod normal stăteau și se uitau la televizor. Grupul era divers din punct de vedere etnic, aparținând unor triburi diferite. Unii dintre ei proveneau din grupul de guvernare al-Bashir, tribul Shaigiya, deși nu erau întotdeauna de acord cu președintele sudanez. Era o femeie din Camerun, care lucrase ca stagiară în cadrul biroului. Aproape toți erau sudanezi, foarte inteligenți, educați, cu o vastă experiență internațională.

Conducătorul acestui grup – pentru că avea o afecțiune cardiacă și se sufoca în camera supraaglomerată – mituise un polițist ca să fie mutat în celula mea solitară. Vorbea o engleză fluentă, așa

că m-am bucurat să am un partener de conversație. Când avocații îi aduceau mâncare în plus – iaurt, sandviciuri sau pliculețe de ceai – le împărțea cu mine, astfel că timp de trei săptămâni am trăit în lux.

Un alt membru al grupului era un reporter care lucrase pentru Curtea Penală Internațională, o slujbă foarte periculoasă. Oricine avea vreo legătură cu această instituție era văzut ca un trădător în Sudan, pentru că președintele Bashir fusese acuzat de către aceasta de crime de război și crime împotriva umanității. Reporterul mi-a spus că a fost arestat în timpul vizitei sale la Khalafala Afifi, după ce la biroul său s-a făcut o razie de către forțele de securitate sudaneze. Ofițerii SNSI plasaseră pornografie homosexuală pe laptopul unui al treilea membru al grupării. Guvernul i-a acuzat pe toți pentru criticarea președintelui al-Bashir, pentru monitorizarea alegerilor din Sudan și pentru că educau poporul sudanez în ce privește dreptul la vot.

În timp ce eu citeam Biblia, tovarășul meu de celulă citea Coranul. La fel ca ceilalți prizonieri din Niyaba Mendola, părea să fie un musulman moderat, nu un militant ca foștii mei colegi de celulă din ISIS. Când găsea pasaje interesante din Coran, mă întreba ce spune Biblia despre tema respectivă. În fiecare zi mă rugam ca Domnul să deschidă inima acestui om și să i se descopere ca Mântuitor, Domn și Dumnezeu.

Când unul din ofițerii SNSI și-a dat seama că ne făcea plăcere să petrecem zilele vorbind în engleză, s-a înfuriat și a ordonat mutarea tovarășului meu de celulă. I-am simțit lipsa teribil și tot restul verii am rămas singur.

* * *

În 12 iunie, funcționarul consular elvețian m-a vizitat din nou la secția de poliție din Niyaba Mendola. Îmi aducea noi vești din partea familiei. Am aflat că în momentul în care au primit scri-

soarea mea din 19 mai au fost „foarte încurajați”, spunându-mi că „am plâns citind cuvintele tale!”

Familia mea a căutat și citit toate versetele din Biblie la care am făcut referire – „cuvinte cu adevărat puternice care se potrivesc situației tale”. Unul dintre versete era Luca 18:7: „Și nu va da Dumnezeu dreptate aleșilor Săi, care strigă la El zi și noapte? Va întârzia mult peste ei?” Au fost bucuroși să aflu că aveam în sfârșit o Biblie de citit; au numit asta „un miracol care ți-a fost trimis din cer” și i-au mulțumit lui Dumnezeu pentru toți oamenii care au participat la drumul pe care l-a parcurs Biblia până să ajungă la mine. În fiecare zi mulțumeam Domnului pentru cuvintele Scripturii Lui dătătoare de viață – Cuvinte ce au adus mângâiere atâtor oameni de-a lungul secolelor, oameni care au suferit la fel ca mine, pentru Cristos.

Din scrisoare, am aflat că ai mei se rugau pentru mine, nu doar la biserică, ci și acasă, mai exact la ora 8, când era ora de rugăciune. În 29 mai, pastorul bisericii noastre a ținut o predică specială pentru familia mea. Aceștia „au putut simți apropierea lui Dumnezeu” în acea dimineață și au fost cu adevărat încurajați amintindu-și cuvintele din Luca 18:1, când Isus le-a spus discipolilor Săi o pildă despre cum trebuie să se roage mereu și să nu-și piardă nădejdea sau să renunțe. Când am citit aceste cuvinte, am simțit la rândul meu apropierea lui Dumnezeu. Mi se reamintea astfel de puterea rugăciunii și de faptul că, indiferent unde se află copiii lui Dumnezeu – într-o celulă sau într-un sanctuar – fiecare dintre noi se poate apropia cu îndrăzneală de tronul harului pentru a descoperi un Tată care ne iubește și ne oferă deplina Lui atenție.

„Ne lipsești foarte tare”, spunea scrisoarea, „și abia așteptăm să te vedem. Ne dorim mult să te avem alături de noi! Toată lumea îți trimite salutări, se gândește la tine și nu încetează să se roage.” Vanda îmi spunea că fusese foarte speriată și neliniștită din cauza mea, însă, după ce-mi citise scrisoarea, pacea Domnului a cuprins-o, alinându-i sufletul. Am fost recunoscător să aflu

că familia mea cumpărase deja toate lucrurile din lista mea de necesități și că acestea urmau să fie trimise cât de curând posibil. Am pus scrisoarea jos și am rămas pe gânduri, reflectând la ultima propoziție a soției mele: „Ne dorim tare mult să fim cu toții împreună, acasă”. Făcuse de asemenea referire la un verset biblic binevenit în acele clipe despre atitudinea lui Isus în fața suferinței din grădina Ghetsimani, Marcu 14:36: „Ava – adică: Tată – Ție toate lucrurile Îți sunt cu puțință; depărtează de la Mine paharul acesta! Totuși, facă-se nu ce voiesc Eu, ci ce voiești Tu.”

Dragul meu prieten și asistent, Keith, adăugase în finalul scrisorii un ultim paragraf scris de el. A fost un prilej de mare încurajare să-i citesc cuvintele: „Și dacă suferă un mădular, toate mădularele suferă împreună cu el; dacă este prețuit un mădular, toate mădularele se bucură împreună cu el” (1 Corinteni 12:26). Prin Keith, Domnul îmi dădea mult curaj, reamintindu-mi că și alții participă la suferința mea. Nu eram amputat din trupul universal al credincioșilor creștini, din trupul Lui Isus Cristos în această lume. Nu, făceam încă parte din acest trup, eram o extensie a sa, aici în Sudan. Inima mi se umplea de bucurie știind că alți creștini se rugau pentru mine chiar în acest moment, când stăteam și sufeream în această închisoare.

Din nou, am răspuns bucuros scrisorii lor:

Dragii mei,

Am fost realmente profund încurajat de scrisoarea pe care am primit-o azi de la voi! Vă mulțumesc pentru toate cuvintele și versetele dătătoare de curaj. Am terminat de citit Biblia în trei săptămâni și am început s-o citesc a doua oară, astfel încât capăt multă bucurie (Psalmi 62:6), putere (Psalmi 86:16), speranță (Psalm 62:6) și mângâiere (Psalmi 94:19) din Scripturi, în special din Psalmi! Inima

mea este plină de gratitudine față de Domnul pentru toată bunătatea pe care ne-o arată mie și familiei noastre. Citesc în special Psalmul 103:1-6 cu lacrimi de recunoștință deseori și am memorat aproape tot Psalmul 103. Sunt sigur că și voi veți găsi încurajare cu ajutorul lui.

De fapt, suferințele din vremea de acum nu sunt vrednice să fie puse alături cu slava viitoare, care are să fie descoperită față de noi. (Romani 8:18). Continui să mă rog pentru voi toți, în special în duh, în timp ce El mijlocește pentru noi cu cuvinte de nedescris conform voinței lui Dumnezeu (Romani 8:26-28). Totodată, știm că pentru cei care-l iubesc pe Dumnezeu, totul merge înspre bine!

M-am oprit, gândindu-mă cum le-aș putea povesti despre oportunitățile de a le împărtăși Evanghelia oamenilor din celula vecină. Folosind un limbaj codat, pentru ca polițiștii să nu-l înțeleagă, m-am gândit la un verset din pilda semănătorului – „unele semințe au căzut în sol fertil”.

În ultimele trei săptămâni am putut trăi experiența din Efeseni 6:15 din nou. M-am rugat ca Matei 13:23 să aibă loc curând.

* * *

Întâlnirile din secția de poliție cu funcționarul consular elvețian și domnul Sláma s-au repetat de-a lungul verii și prin intermediul lor am putut în continuare să trimit și să primesc scrisori către și de la soția, fiica și fiul meu. Funcționarul elvețian mi-a livrat de asemenea și un pachet de la familie, plin cu toate cele de care

aveam nevoie. Eram fără încetare uimit de numeroasele moduri în care Domnul avea grijă de mine.

În următoarea lună și jumătate, Váva a absolvit facultatea de medicină, devenind medic, iar fiul meu, Petr, a obținut diploma de licență. M-a întristat că am ratat aceste evenimente, dar pentru că știam că Domnul avea un scop pentru încarcerarea mea, eram încrezător în planul Lui pentru viața familiei mele. Dumnezeu își arătase bunătatea de nenumărate ori și știam că nu avea să ne abandoneze acum. Absolvirea facultății de medicină a Vávei a fost o zi la care visasem cu trei ani înainte de arestarea ce mi s-a arătat în presimțirea îngrozitoare care o prevestise. Acum visul meu devenise realitate, mai întâi văzând ușa închisorii SNSI și apoi prin faptul că într-adevăr am ratat absolvirea ei din cauza întemnițării mele. Totodată, am pierdut-o și pe cea a fiului meu.

Într-una din vizitele sale, domnul Sláma mi-a mai adus un pachet de la familie, în care se găsea o culegere de imnuri religioase. Am fost încântat la vederea prețioasei cărți. *O Biblie și acum culegerea de imnuri – ce binecuvântări!* Ca de obicei, am semnat pentru lucrurile primite în prezența funcționarului consular, dar am fost devastat când procurorul nu mi-a permis să iau obiectele în celulă. M-am întors cu mâinile goale și profund frustrat.

Mai târziu în acea zi, a sosit un student de la Academia de Poliție și mi-a spus că procurorul șef vrea să mă vadă în biroul său. Când am intrat în cameră, l-am văzut examinând fiecare obiect din pachetul trimis de familia mea.

– Ce e asta? a întrebat el, ținând în mână cartea de imnuri.
– O colecție de cântări, am răspuns eu.
– Știi să cânti?
– Bineînțeles, am răspuns.
– Atunci cântă-mi ceva, mi-a ordonat. Eram hotărât să profit la maximum de această oportunitate de a împărtăși Evanghelia cu procurorul și cu studentul, așa că am decis să cânt minunatul imn pe care Duhul Sfânt mi l-a oferit în prima mea noapte de

izolare: „Thine Be the Glory”. Am cântat trei strofe, timp în care procurorul și studentul m-au ascultat.

Am terminat cântecul, dar nu am vrut să renunț atât de repede, așa că am început să vorbesc.

– Dați-mi voie acum să vă spun despre ce este această melodie! am spus, împărtășind Evanghelia cu cei doi bărbați, recunoscător că am încă o șansă de a le vorbi gardienilor musulmani despre adevărul lui Isus Cristos. Întors în celulă, am zâmbit. Această experiență m-a făcut să mă simt ca israeliții după ce au fost luați în captivitate de babilonieni. „Căci, acolo, biruitorii noștri ne cereau cântări și asupritorii noștri ne cereau bucurie zicând: ‘Cântați-ne câteva din cântările Sionului!’”(Psalm 137:3). Știam că, atâta timp cât Domnul îmi permitea, voi continua să cânt.

La 18 iulie, în urma unei vizite a funcționarului consular elvețian și a noului său coleg, am scris o altă scrisoare familiei mele, încurajându-i să rămână puternici în încercarea la care suntem supuși, să-și aducă aminte că nu suferim în zadar, pentru că Dumnezeu are un scop mareț pentru care lucrează prin durerea noastră. Le-am spus că o duc bine și că mă bucur constant de prezența Domnului, folosindu-mi timpul din închisoare ca să studiez Cuvântul Lui. Din 1 mai, citisem Vechiul Testament de trei ori și eram la a cincea lectură a Noului Testament. Și totuși, Domnul îmi arăta ceva nou de fiecare dată!

Am găsit o minunată sursă de pace, bucurie, putere și speranță în a-i mulțumi lui Dumnezeu, chiar și pentru această greutate, deoarece în toate împrejurările, Biblia ne spune, ar trebui să-i mulțumim (1 Tesaloniceni 5:18). Am reamintit familiei că, în timp ce așteptam ca implicarea Domnului să fie vizibilă în viețile noastre, trebuie să rămânem fermi în credință și să avem o inimă curajoasă (Psalmul 31:24), având încredere că suntem ținuți și protejați în mâinile Lui iubitoare (Psalmul 139:5). Dumnezeu este singurul care deține controlul, nu noi. Iar El are propriile Sale modalități de a-și duce la îndeplinire voința misterioasă și suverană. Chiar și

când nu putem vedea sau înțelege, inimile noastre ar trebui să se înalțe pentru a-l slăvi, chiar și acum, mulțumindu-i pentru ajutorul Lui (Psalmul 109:30-31).

Era un lucru minunat să știu că, în timp ce stăteam în celulă și așteptam, Dumnezeu acționa. El putea întoarce inimile celor din conducerea Sudanului încotro dorea (Proverbe 21:1). În timp ce treceam prin această greutate, Dumnezeu era alături de noi, avea grijă de noi, ne mângâia, astfel încât să putem ajuta într-o bună zi pe alți oameni care se confruntă cu situații similare (2 Corinteni 1:3-7). În scrisoare, mi-am îndemnat familia să nu uite că acest necaz de scurtă durată și ușor de îndurat, oricât de dureros ar fi pe moment pentru toți, va atârna greu în gloria veșnică (2 Corinteni 4:17-18).

„Sunteți tot timpul în inima și mintea mea, am scris în finalul scrisorii. Mă rog lui Dumnezeu și îl laud tot timpul pentru voi, abia aștept să vă văd pe toți acasă și să fiu cu voi!”

* * *

Deși mă bucuram că puteam studia Biblia în detenția solitară și puteam cânta minunatele și profundele cântări, erau momente când eram cuprins de tristețe și autocompătimire. Chiar dacă învățasem cum să depășesc aceste sentimente, proclamând că Domnul este pacea și bucuria mea, totuși, uneori emoțiile mă copleșeau.

Într-o după-amiază, în timp ce mă complăceam în autocompătimire, gândurile mi-au fost brusc întrerupte de o viziune apărută pe peretele celulei. Într-o străfulgerare, am văzut chipurile a trei prieteni eritreeni, pe nume Haile Naizgi, dr. Kiflu și Kidane Woldu. Erau liderii religioși pe care îi întâlnisem în urmă cu câțiva ani într-o călătorie în Eritreea, toți aflându-se încă în închisoare pentru mărturia creștină și activitățile lor bisericești. Cel mai probabil își petrecuseră nenumărate zile închiși în containere de transport, unde căldura din timpul zilei devenea insuportabilă, iar noaptea era un frig aspru. Timp de *12 ani* au suferit în închisoare.

Pe cât de repede a apărut această viziune, pe atât de repede a dispărut, însă mesajul Domnului mi-a rămas clar: „De ce te lamentezi? De ce îți plângi de milă? Ai stat în închisoare puțin peste șase luni – cu ei cum rămâne? Cum rămâne cu frații tăi din Eritreea?” Începând din acea zi, i-am inclus pe acești dragi confrăți prizonieri în rugăciunile mele, ca Domnul să le fie alături în suferințele lor. Pe tot parcursul încarcerării mele, Domnul mi-a îndreptat gândul și către alți prizonieri creștini, bărbați și femei din China, Coreea de Nord și Asia Centrală. Pe măsură ce mă rugam pentru toți acești creștini curajoși, crucea mea de zi cu zi devenea tot mai ușoară.

* * *

Curând, domnul Sláma mă vizită din nou, însă de data aceasta ca să-și ia rămas bun. Era ultima sa călătorie în Sudan înainte să plece către noul său post din Australia. Ne-am întâlnit în biroul procurorului șef, ca de obicei, dar după câteva minute, acesta a părăsit încăperea din senin.

Domnul Sláma s-a ridicat brusc. Și-a scos telefonul din buzunar și mi l-a strecurat în mână.

– Ia telefonul meu, vorbește cu familia ta.

Am tastat frenetic numărul. Timp de 30 de secunde am reușit să aud vocea fiicei mele. La doar câteva clipe după ce am închis, procurorul șef s-a întors în birou, întreaga situație devenind acum limpede. Intenționase de la bun început să mă lase să dau acest telefon. A fost un minunat moment de grație în mijlocul acelei situații cumplite.

* * *

Marcam aniversarea arestării mele în ziua de 10 a fiecărei luni, întrebându-mă când îmi va fi trimis cazul în instanță. *Doamne, cât va trebui să stau aici?* În somn, Domnul mi-a oferit răspunsul

la întrebare. La sfârșitul caniculairei luni iulie am avut un vis în care umblam alături de un om, pe un drum lung ce urca un deal abrupt. Acest om era noul funcționar consular care trebuia să-l înlocuiască pe domnul Slăma la începutul lunii septembrie. Începușem să-l întreb cât de bine vorbea arabă. *Doamne, vrei să-mi spui că vei trimite un funcționar consular vorbitor de limbă arabă, care să înțeleagă mai bine ședințele din tribunal?* Pe măsură ce visul continua, a început să ningă peste capetele noastre în timp ce umblam. *De ce zăpadă, Doamne? Îmi spui că în loc să fiu eliberat în iulie, august sau septembrie voi fi eliberat abia prin ianuarie sau februarie?*

Toată vara am rămas în închisoare. Doar una dintre toalete mai funcționa, iar dușul s-a stricat și el. Ca să ne spălăm, foloseam apă de la robinet. Însă după ce ploua apa venea maro și murdară. O turnam într-o găleată și așteptam până când noroiul se depunea pe fund, apoi, cu grijă, o mutam în alt recipient. Era un proces minuțios, dar necesar și deocamdată nimeni nu se îmbolnăvise din cauza apei.

Într-o zi însă m-am hotărât să curăț găleata, care devenise foarte murdară din pricină că stătea lângă toaletă. La scurt timp după, mâna cu care curățasem găleata mi s-a infectat. Curând, infecția mi s-a răspândit pe tot corpul. Îmi acoperea pielea și-mi irita porii de pe mâini și picioare. Aveam mâncărimi îngrozitoare pe toată suprafața pielii. Mi-am amintit de corpul lui Iov, acoperit din cap până în picioare de răni, și cum se scărpinga cu un ciob de sticlă în timp ce ședea pe cenușă (Iov 2:7-8).

Pe 3 august, Ministerul Justiției a efectuat o inspecție a secției de poliție Niyaba Mendola. Prin intermediul avocatului lor, grupul de prizonieri care luptau pentru drepturile omului s-a plâns de condițiile inumane de viață, iar acum procurorul cu cel mai înalt grad venise să vadă lucrurile cu ochii lui.

În timp ce străbătea clădirea, cercetând condițiile prizonierilor, se opri în fața celulei mele.

– Totul e în regulă? întrebă. În sfârșit! Se ivise o șansă pentru a-mi pleda cazul!

– Sincer, am spus eu, nimic nu e în ordine. Sunt ținut aici de patru luni deja și încă aștept să intru în instanță. Omul mă ascultă în tăcere, iar apoi trecu mai departe.

În dimineața următoare, un gardian a venit la mine în celulă:

– Ia-ți toate lucrurile, mi-a spus, ești transferat în altă închisoare. Am fost uimit că procurorul a acționat în favoarea mea, mi-am strâns rapid hainele, articolele de toaletă, Biblia, cartea de imnuri, ochelarii și am ieșit din celula solitară.

Câteva minute mai târziu, pastorul Hassan și ceilalți mi s-au alăturat și am părăsit împreună secția de poliție. În acest moment nu mai conta unde urma să fim duși. Cu siguranță, oriunde urma să fie mai bine decât la secția de poliție din Niyaba Mendola.

19

La 4 august, toți patru – pastorul Hassan, pastorul Kuwa, Momin și cu mine – am fost duși într-o celulă de lângă tribunalul din Khartoum, pentru ca Procurorul General din Sudan să construiască în numele nostru o pledoarie despre condițiile proaste din secția de poliție Niyaba Mendola. El îi superviza pe toți procurorii din Sudan, inclusiv pe cei care se ocupau exclusiv de cazurile din penitenciarul SNSI. Câțiva tovarăși de închisoare mi-au spus că nu-i avea la inimă pe procurorii care colaborau cu cei de la SNSI, pentru că făceau întru totul cum ordonau anchetatorii SNSI. Trei ore mai târziu, judecătorul a luat decizia să fim transferați la închisoarea pentru bărbați Omdurman, mai îngăduitoare și mai puțin strictă.

Când am ajuns, am văzut că aceasta era împărțită în două secțiuni. Secțiunea „Columbia”, cum era numită, găzduia aproape o mie de traficanți de droguri, bețivi și hoți, care erau obligați să doarmă afară în hangare uriașe, fără tavan. Când ploua, praful se transforma în noroi și inunda încăperea laolaltă cu toți cei care se aflau în ea.

Secțiunea mai mică, numită „VIP”, era rezervată pentru aproximativ trei sute de prizonieri care, în mare parte din cazuri, fuseseră prinși cu fraude fiscale, pentru că tipăriseră cecuri false. Acești prizonieri aveau privilegiile speciale. Erau lăsați să doarmă pe saltele sau paturi de metal și primeau scaune din plastic în locul unor găleți întoarse pentru a putea șede afară. Noi patru am fost plasați în această secțiune mai mică. Alți prizonieri ne-au informat

că peste tot se aflau spioni musulmani. Bănuiam acest lucru la rândul nostru, pentru că mulți se uitau suspect la noi, urmărind ce făceam de-a lungul zilei.

Sănătatea noastră se deteriora. Pe lângă arsurile solare provocate de faptul că eram ținuți sub cerul liber în aceste hangare, pastorul Hassan suferea de ulcer duodenal, iar pastorul Kuwa își revenea dintr-o luptă recentă cu malaria. Visam să pot folosi săpun carbolic pentru infecția pe care o aveam pe piele de când spălasem găleata infestată cu fecale, însă, din păcate, noua închisoare nu dispunea de așa ceva. Gardienii ne-au dat toate medicamentele, aparent neinteresăți de ce-am putea face cu atâtea pastile, dar praful constant, noroiul, transpirația și în general igiena aproape inexistentă ne afectau pe toți, iar soarele de august era insuportabil.

Un grup de tineri din biserica pastorului Hassan ne-a adus patru scaune de plastic, iar Hassan a reușit să-mi facă rost de un pat metalic cu 250 de lire sudaneze (aproximativ 40\$). Patul ar fi trebuit să vină și cu o saltea, dar chiar și așa, era mult mai acceptabil să dorm pe metalul incomod decât pe pământul murdar. Am văzut șobolani strecurându-se printre deținuții care dormeau, căutând orice urmă de mâncare printre lucrurile noastre.

Două zile mai târziu, grupul de tineri de la biserica pastorului Hassan a adus trei paturi metalice pentru tovarășii mei și patru saltele. În cele din urmă ne-am putut bucura cu toții de un pat confortabil! Noaptea, eu și frații mei sudanezi ne mutam paturile afară pentru a dormi sub cerul liber, departe de locul nostru strâmt dinăuntru.

În secțiunea Columbia se afla o capelă mică, pe care frații sudanezi și cu mine am fost lăsați să o vizităm. Era prima capelă în care am intrat în ultimele luni, iar ceilalți prizonieri mi-au permis chiar să predic în ea de două ori.

În 6 august, eram de două zile în pușcăria de bărbați din Omdurman și văzusem prizonieri folosind telefoane mobile pentru a-și suna familia de acasă. Tovarășii mei sudanezi cumpăraseră telefoane mobile de contrabandă, iar eu mi-am folosit ultimii bani pe care-i aveam în moneda locală ca să cumpăr credit pentru un apel. Cum copiii mei își schimbau frecvent numerele de telefon, am tastat singurul număr care mi-l aminteam.

În afară de cele câteva secunde de la acel prim apel cu scenariu strict, la o săptămână și jumătate după arestarea mea, și apelul de 30 de secunde de pe telefonul domnului Slâma, când procurorul ieșise din cameră, ultima oară când vorbisem cu Vanda a fost în urmă cu opt luni. O sunasem pe Skype din hotelul Paradis, chiar înainte de plecarea spre aeroportul din Khartoum. Să-i aud vocea din nou și să știu că e bine era de-a dreptul un dar miraculos de la Dumnezeu.

Am format numărul și am așteptat. În Cehia era sâmbătă seara, iar Vanda era în mijlocul unei conversații cu fiul nostru. Deodată, un număr străin a apărut pe telefonul ei. A recunoscut imediat prefixul Sudanului. *Cine să fie?* s-a întrebat. *Oare cei de la Securitatea Sudaneză?* Vanda a răspuns cu o incertitudine în glas.

– Alo?

– Sunt eu, Petr! am rostit cu voce tremurată.

Inima Vandei a început să bată cu putere:

– Ai fost eliberat? a întrebat plină de speranță.

– Nu, sunt în închisoarea Omdurman și pot folosi în secret telefonul mobil al unui prieten. Nu știam cât o să dureze creditul cumpărat, așa că am încercat să obțin cât mai multe informații despre familia mea, însă Vanda cerea cu disperare detalii despre mine. I-am povestit în grabă despre experiențele mele, despre călătorie și despre cum știam că Domnul avea un scop pentru care mă ținea atât de mult timp în închisoare. I-am ascultat cuvintele, dragostea din glas, ușurința cu care vorbeam și m-am simțit ca

atunci când călătoream în Africa în călătorii obișnuite. Simțeam ca și cum nimic nu s-ar fi schimbat, urmând să vin acasă curând și s-o întâlnesc în fața aeroportului.

Creditul telefonului mi-a ajuns pentru 20 de minute minunate, iar la finalul convorbirii Vanda a închis cu reticență. Un zâmbet larg i-a cuprins chipul. În urma conversației telefonice a rămas trează toată noaptea, nereușind să adoarmă. Inima și mintea îi erau pline de adrenalină, bucurie și recunoștință copleșitoare față de Dumnezeu care rămase loial amândurora, chiar și în aceste încercări.

* * *

În 8 august, la patru zile după ce-am ajuns, un gardian s-a apropiat de noi.

– Luați-vă tot și veniți cu mine, a ordonat. Toți patru am plecat lăsând în urmă paturile de metal și scaunele de plastic și urmându-l spre un camion pentru transportat vite. Urmau să ne ducă la închisoarea Kober, care se afla în apropiere – o închisoare de maximă siguranță, renumită pentru tortura care se aplica deținuților.

Când am ajuns însă, am fost întâmpinați cu vești surprinzătoare. Deoarece directorul închisorii Kober știa că nu fusesem judecați, refuza să ne primească pe oricare dintre noi până la finalizarea proceselor. Ne-am întors astfel la închisoarea Omdurman, în camionul pentru transportat vite. Am fost întâmpinați de o rafală de râsete sardonice ale ofițerilor SNSI. Din privirile de pe fețele lor, știam că urmau să găsească o modalitate de a ne pedepsi pentru că le-am pierdut timpul.

* * *

Trei zile mai târziu, într-o zi de joi, 11 august, un gardian a venit din nou:

– Luați-vă toate lucrurile. De data asta, eram siguri că urma să fim transferați definitiv din acest loc. Ofițerii SNSI se horărâseră să ne pedepsească în sfârșit.

Ne-au încărcat într-un camion pentru transportat vite și am mers mai bine de o oră. Curând, tovarășii mei și-au dat seama unde mergeam – la renumita închisoare Al-Huda, un uriaș complex penitenciar situat în afara orașului. Spre deosebire de închisorile anterioare, care găzduiau mulți deținuți politici și oameni acuzați de infracțiuni minore, la Al-Huda erau persoane ce săvârșiseră tot felul de crime, incluzând furt organizat, trafic de droguri, abuz asupra copiilor, viol și crimă. La capacitate maximă, Al-Huda putea adăposti până la zece mii de deținuți.

Mă întrebam ce avea să ne aștepte în noua noastră casă din deșertul sudanez.

20

Șoferul ne-a dus în miezul deșertului, cam la o oră și jumătate distanță spre nord față de capitala Khartoum și spre nord-vest față de Omdurman, orașul ei geamăn. Din camion, am privit în afară spre dreapta și am văzut cum peisajul maroniu începe să se ridice, formând trei dealuri – Gebu Aba Mera, Gebel Mekhiat și Gebel Leirik. Am luat-o la stânga pe un drum prăfos, care intra printr-o poartă mare de securitate verde cu alb, aflată la intrarea vestitei închisori din deșert.

Aflată în pustietate, închisoarea Al-Huda era enormă. Complexul era împărțit în mai multe secțiuni principale și fiecare dintre acestea erau împărțite la rândul lor în subsecțiuni, a câte patru celule. Fiecare din aceste celule era menită să adăpostească o sută de deținuți. Am simțit cum mi se pune un nod în stomac, o stare de neliniște, în timp ce eram scoși din camion și duși în închisoare.

Toți patru am fost trimiși într-o celulă aglomerată din Secțiunea 2 și am început imediat să ne acomodăm noului nostru mediu. Podeaua era acoperită cu dale de culoare bej cu gri și câțiva muncitori vopseau pereții interiori cu vopsea albă.

La secția de poliție din Niyaba Mendola m-am întrebat deseori cum de am avut nemaipomenitul privilegiu de a nu face nimic altceva decât să-mi citesc Biblia. Răspunsul la acea întrebare, când am înțeles și că acest fapt era inclus în minunatul plan al lui Dumnezeu, a venit într-un final trei luni mai târziu, în ziua în care am pus piciorul în închisoarea Al-Huda.

Transferul aici m-a umplut de o dezamăgire vecină cu disperarea. Nu doar că pierdusem intimitatea detenției solitare din celula secției de poliție Niyaba Mendola, dar, după cum am descoperit mai târziu în acea noapte, noua noastră celulă era prea întunecată ca să pot citi din Biblie. Aveam să descopăr în curând însă că Dumnezeu avea în plan ceva mult mai interesant pentru mine, aici în deșert.

Doi prizonieri cu zâmbete prietenoase și pline de pace au intrat în celula noastră aglomerată în după-masa în care am ajuns la Al-Huda.

– Unde sunt pastorii care au ajuns azi la închisoare? a întrebat unul dintre ei. Tovarășii mei și cu mine am ridicat încet mâinile, iar oamenii au venit să ne întâmpine și să ne salute. Ce au spus în următoarele clipe, aproape că m-a făcut să leșin: veniseră să ne invite la capela închisorii.

– Capela închisorii? am întrebat, nevenindu-mi să cred. Există o capelă a închisorii?

– Da, există! veni răspunsul de pe niște buze zâmbitoare. În curând aveam să aflu cât de bună era de fapt această veste.

Spre deosebire de închisoarea Serviciilor de Securitate sau de secția de poliție din Niyaba Mendola, unde musulmanilor nu li se permitea să meargă la moschee, această închisoare mare avea nu doar una, ci mai multe moschei, una în fiecare secțiune, fiecare dintre aceste moschei servind grupului de patru sute de prizonieri. Toată lumea era liberă să participe. De cinci ori pe zi se rostea chemarea la rugăciune. Aici la Al-Huda însă erau închiși și mulți oameni care nu erau de credință musulmană – în principal creștini din Sudanul de Sud, dar și animiști care aveau credințe tradiționale africane. În consecință, autoritățile închisorii au pus la dispoziția prizonierilor nemusulmani o capelă.

Capela fusese la un moment dat o celulă obișnuită, care adăpostise o sută de oameni, la nivelul al doilea din Secțiunea 5

a complexului penitenciar. Totuși, după ce fuseseră scoase paturile și pereții vopsiți cu vopsea pe bază de latex de culoare albastră, casa de închinare astfel transformată putea adăposti aproape două sute de prizonieri, ba chiar mai mulți dacă toată lumea stătea în picioare. Pereții erau acoperiți cu icoane, artă religioasă și un crucifix care stătea atârnat fix în spatele predicatorului. În încăperea se afla o masă lungă, acoperită cu plastic, ce funcționa atât ca amvon, cât și ca altar, precum și scaune pentru ca prizonierii să se poată așeza în timpul predicilor.

Cei care ne-au invitat prima dată la capelă s-au dovedit a fi prezbiterii bisericii din închisoare. Când am ajuns la Al-Huda, aceștia i-au chemat la capelă pe cei care participau de obicei. Venirea noastră a fost anunțată de tobe tradiționale africane și, în răstimp de câteva minute, mai mult de douăzeci de deținuți s-au adunat pentru a ne ura bun venit la prima noastră slujbă. Prezbiterii i-au chemat în față pe cei doi pastori sudanezi și pe mine și, la fel ca în Fapte 13:15, ne-au adresat imediat o invitație neașteptată:

– Fraților, dacă aveți un cuvânt de îndemn pentru norod, vorbiți.

Tovarășii mei sudanezi știau despre cele trei luni ale mele de studiu biblic în particular din secția de poliție Niyaba Mendola, așa că s-au întors și au arătat spre mine. Mi-am deschis Biblia și am împărtășit un cuvânt de-al lui Dumnezeu din Ioan 15:1-10. Era fragmentul despre Isus, Adevărata Viță și Tatăl Său, Stăpânul viei.

Domnul ne învață aici despre curățarea noastră ca mlădițe, am început eu să vorbesc.

– Uneori ne doare când Dumnezeu ne curăță viețile.

Am continuat spunându-le povestea Monicăi Dra, din Nigeria. Creștinii de față au fost profund impresionați de istorisirea plină de forță și nu le-a venit să-și creadă urechilor când le-am spus despre reacția pe care au avut-o militanții ISIS din închisoarea SNSI.

Dumnezeu mi-a dat ocazia de a predica la închisoarea pentru bărbați Omdurman, însă aceasta avea să fie doar o prevestire pentru ce mi-a pregătit Dumnezeu la Al-Huda. În pustia de aici,

În această închisoare din deșert, am găsit o oază pentru trupul și sufletul meu.

La două zile după ce am ajuns, am fost transferat din Secțiunea 2 în Secțiunea 3, unde erau închiși unii dintre oamenii cei mai periculoși. Aceștia erau deținuți ca Shukwan, care, cu zece ani în urmă, fusese condamnat la șapte ani și jumătate de închisoare pentru că își ucisese din greșeală prietenul în timpul unei altercații. Era un om călit, un luptător din fire, cu trupul plin de cicatrici.

De trei ani însă Shukwan îl urma pe Isus Cristos, ajungând să-l cunoască pe Dumnezeu prin mărturiile unor prizonieri creștini din Al-Huda. Deși își încheiase sentința pentru omucidere, i se refuzase eliberarea până când putea să-și achite cheltuielile de judecată, care se ridicau la suma de 38.000 de lire sudaneze (adică 6.300 de dolari conform ratei oficiale de schimb, aproximativ 2.000 de dolari conform ratei de schimb afectate de inflație, care se aplica la nivelul pieței).

Prima noapte după transfer, fratele Shukwan m-a văzut dormind pe podea și mi-a spus că ar vrea să-mi ia locul. Shukwan s-a dat jos din pat și a dormit pe podea, îngăduindu-mi să mă bucur de o odihnă plăcută în patul lui. Gestul său altruist a fost una dintre cele mai grăitoare dovezi pe care le-am văzut despre o inimă care a fost înmuiată de dragostea lui Isus Cristos și transformată de aceasta. La Al-Huda, oamenii aveau de așteptat luni de zile, uneori chiar ani, până să ajungă să moștenească un pat de la un fost deținut, așa că oferta lui – pe care a făcut-o fără să aștepte nimic în schimb – a fost remarcabilă. Gestul său a fost și o mărturie făcută în fața altor musulmani din celulă. Înainte, îl respectau pentru că obișnuia să fie un luptător puternic, acum însă îl respectau datorită actului său de sacrificiu și de iubire.

Pe cât de incredibil fusese gestul lui Shukwan, totuși, somnul liniștit al acelei nopți nu a reușit prea mult să-mi alunge teama constantă că aș putea să-mi petrec tot restul vieții în închisoare.

21

Totul în Al-Huda era murdar, mai puțin capela. Ne străduiam s-o menținem mereu foarte curată, ba chiar dădeam bani în plus unora dintre gardieni ca s-o fumizeze pentru eradicarea țânțarilor. Camera avea apă curentă, dar presiunea era prea scăzută, așa că era necesară o pompă care să împingă apa în clădire. Când aveam apă, profitam de ocazie ca să umplem câteva butoaie mari, așa încât să avem întotdeauna apă de băut atunci când electricitatea se lua pe neașteptate.

Apa curentă de la capelă îmi permitea să îmi umplu cele patru recipiente de plastic de câte doi litri, pe care le purtam în balans în brațe în timp ce le duceam înapoi în celulă; mai era acolo și o baie în care mă puteam îmbăia. În fiecare dimineață la 7, după ce se făcea prezența, mă duceam imediat la capelă ca să-mi spăl trupul cu o găleată de apă. Am descoperit că trebuie să ajung acolo rapid, înainte ca ceilalți prizonieri să sosească, nu cumva cineva să-mi fure lucrurile.

În capela noastră se țineau cinci slujbe și creștinii din orice mediu sau denominație erau bineveniți.

Duminica, un grup de eritreeni venea să se închine. Conform tradiției lor, se descălțau și sărutau de trei ori imaginile atârinate pe pereți care o reprezentau pe Fecioara Maria. Făceau la fel și cu crucifixul de pe perete. Inima mi se îngreuna când le vedeam ritualurile tradiționale, dorindu-mi să mă asigur că ei îl cunoșteau pe Cristos cel Viu care apărea în aceste imagini și nu doar ritualurile care s-au constituit în jurul poveștii Sale.

La un moment dat, țineam o predică despre Ioan 3:14-15. În acel pasaj, Isus Cristos îi explica lui Nicodim că, la fel cum Moise a ridicat șarpele din pustiu spre văzul lumii, la fel trebuie ridicat și Fiul Omului, pentru ca oricine crede în El să aibă viață veșnică. Am pomenit întâmplarea din Numeri 21. Israelii rătăceau prin deșert și erau mușcați de șerpi. Lui Moise i s-a spus să ridice un șarpe de bronz pe un stâlp, așa încât cei care fuseseră mușcați să-l poată privi și să fie vindecați. La fel se întâmplă și cu noi, am continuat eu. În momentul în care realizăm că suntem păcătoși, trebuie să privim către Isus, care a fost ridicat pe o cruce, pentru a fi mântuiți. Să privim către Isus Cristos, care e singura cale de a fi vindecați și născuți din nou cu adevărat.

Am menționat apoi 2 Regi 18:4, un verset de care Duhul Sfânt mi-a amintit atunci când mă luptam cu gândul la toată idolatria creștină ce probabil era exprimată de acele gesturi de închinare și de sărutatul simbolurilor religioase de pe pereții capelei. Textul vorbește de regele iudeu Ezechia, care a îndepărtat locurile de închinare aflate la înălțime, a distrus stâlpii, a tăiat Așera (un stâlp sau un copac la care oamenii se închinau). A distrus și șarpele de bronz pe care Moise îl făurise, pentru că până atunci iudeii îi aduceau ofrande (numindu-l Nehuștan). Le-am explicat celorlalți prizonieri că, la fel cum șarpele de bronz atârnat de un stâlp, inițial menit să salveze viața iudeilor, devenise între timp un obiect de idolatrie, la fel se întâmplă și atunci când preferăm să ne închinăm și să sărutăm o copie a crucii lui Cristos, în loc să ne închinăm înaintea lui Cristos Însuși.

Ceva uimitor s-a întâmplat după terminarea predicii. Mulți dintre eritreeni au venit la mine pentru a-mi mulțumi, spunând că Sfântul Duh le-a deschis ochii și că ei ar prefera să se închine înaintea lui Cristos mai degrabă decât înaintea crucifixului și să-și dedice viețile Lui.

Majoritatea dintre eritreeni se aflau în închisoare pentru că intraseră ilegal în Sudan, sperând să călătorească mai întâi în Libia și

apoi spre Europa. Această înfracțiune era pedepsită prin impunerea unei plăți de patru mii de lire sudaneze sau trei luni de închisoare. Mulți erau eliberați repede pentru că rudele îi răscumpărau, dar alții își îndeplineau întreaga sentință.

De la sosirea mea, Dumnezeu rămăsese statornic în a-mi permite să predic în cadrul slujbelor din capelă o dată pe săptămână, uneori de două ori. Știind câți dintre cei ce veneau la slujbele noastre erau necredincioși, majoritatea predicilor mele erau de evanghelizare, dar aproximativ fiecare a treia predică era dedicată fraților de credință în Cristos. Am folosit aceste predici pentru a-i pregăti pentru persecuție.

În cuvântările mele, le vorbeam despre „evanghelia persecuției” – adică mesajul că urmăm un Mântuitor care suferă și care ne îngăduie să suferim la rândul nostru. Isus Cristos a murit pe cruce, îndurând o suferință de nedescris, așa încât creștinii să poată scăpa din robia păcatului și a morții și să trăiască veșnic. Pentru că noi suntem cei care îl urmează pe El, la rândul nostru vom suferi aici pe pământ. Și când suferim pentru credința noastră, împărtășim suferința lui Cristos. Le-am istorisit întâmplări despre creștini persecutați, multe alte povești despre femei ca Monica și băieți ca Danjuma și m-am străduit să-i pregătesc pe bărbații din Al-Huda pentru a face față experienței persecuției și s-o înțeleagă în lumina Scripturii.

Această evanghelie a persecuției, cred eu, este adevărata Evanghelie a lui Isus Cristos.

* * *

Slujbele din capelă începeau toate la fel, la 9 dimineața, de cinci ori pe săptămână, cu un sunet de clopot. Înainte de rugăciune și predică, se cânta întotdeauna muzică de închinare. Prizonierii cântau cântece tradiționale africane în arabă și, în loc de chitară sau alte instrumente occidentale, foloseau instrumente africane, cum

ar fi maracas sau tobe bongo. Erau tobe făcute de ei înșiși, în timpul Eid al-Adha, „Sărbătoarea Sacrificiului” din religia musulmană.

În cadrul acestei sărbători de mare anvergură, fiecare celulă din închisoare a primit un berbec sacrificat. Unii din creștinii de la Al-Huda au refuzat să mănânce carnea, întrucât credeau că Noul Testament interzice mâncatul de carne oferită idolilor (1 Corinteni 8). Am decis să urmez explicațiile date de Pavel, conform cărora putem să ne înfruptăm din orice se vinde la piața de cărnuri, fără să avem muștrări de conștiință, pentru că „al Domnului este pământul cu tot ce este pe el!” (1 Corinteni 10:25-26). În consecință, în ce mă privește, această carne a fost un dar de la Dumnezeu și m-am bucurat să mănânc fiecare gram din delicioasele ei proteine.

Toate părțile din berbec au fost folosite la ceva anume. Unii dintre prizonieri au adus pieile la capelă pentru tobele pe care le foloseam în închinare. Tăbăcirea pieilor a fost un proces sofisticat. Vreme de trei săptămâni, pieile au fost muiate în hidroxid de sodiu, care emana un miros înfiorător, însă dizolva toată grăsimea, carnea și alte rămășițe organice. După care, prizonierii au spălat, tăiat și uscat pielea la soare, înainte s-o întindă și s-o atașeze pe tobe.

Închinarea se deschidea cu vocile timide ale unui mic grup de creștini care începeau să cânte și să bată la tobe. În curând, alți prizonieri îi auzeau cântând și li se alăturau. Cântecele devenea tot mai răsunător, răspândindu-se în mod organic de la celulă la celulă și de la secțiune la secțiune, până când creștinii din toată închisoarea îl laudau împreună pe Dumnezeu, venind la capelă să se închine.

La Al-Huda, acesta era răspunsul pe care creștinii îl dădeau chemării musulmane la rugăciune.

* * *

Din când în când, se afla printre noi un preot catolic care oficia Liturghia și împărtășea credincioșii. Uneori, aveam și un preot

ortodox care oficia o Liturghie foarte tradițională pentru creștinii ortodocși sudanezi. Aveam, de asemenea, predicatori provenind din mișcarea carismatică. Aceștia se rugau pentru vindecări miraculoase printre prizonieri, ba chiar alungau și demoni, ceva foarte răspândit în această parte a Africii.

Pastorii sudanezi închiși o dată cu mine erau dintre cei ce predica în capela noastră pe rând, prin rotație. Făceau parte dintr-o biserică de denominație sănătoasă din Sudan și predicile lor se bazau îndeaproape pe Biblie. Eu predicam de obicei vinerea și duminica – și în oricare altă zi mi se desemna. Indiferent de mediul din care veneam sau din ce tradiție creștină făceam parte, cu toții ne concentrăm predicile pe elementele de bază ale Evangheliei, importanța Bibliei și ce înseamnă să fii născut din nou.

Într-o vineri, predicam despre omul născut orb din Ioan 9. În chip de concluzie a predicii, le-am acordat celor de față șansa de a răspunde în mod public la chemarea lui Dumnezeu. Oricine dorea să-și înceapă drumul credinței alături de Isus Cristos era invitat să vină în partea din față a capelei. În acea zi, prin Harul lui Dumnezeu, 12 bărbați s-au ridicat în picioare și au venit în față. În fiecare zi, Dumnezeu continua să ne surprindă când vedeam câte vieți reușea să schimbe.

Totuși, nu toți prizonierii care veneau la capela noastră erau creștini. Primeam printre noi și oameni care proveneau din Sudul Sudanului și care se închinau unor animale, practicând tot felul de religii tradiționale africane. Mă durea inima pentru ei și încercam din greu să-mi adaptez predicile pentru ei, în speranța că Dumnezeu va folosi cuvintele mele frânte pentru a vorbi direct inimii lor.

În aceste predici scopul meu nu era acela de a discredita sau critica mediile de proveniență sau culturile prizonierilor; în schimb, voiam să le arăt calea spre Isus Cristos, care a spus: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața, nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine” (Ioan 14:6).

Înainte și după fiecare predică, mă rugam în mod constant ca Duhul Sfânt să le descopere adevărul acestor oameni, așa încât să știe că, indiferent de faptele lor, Dumnezeu îi iubește, îi iartă și își dorește o relație personală cu ei. Grație lucrării lui Dumnezeu, mulți dintre acești animiști au acceptat Evanghelia și au ajuns să-l cunoască pe Domnul.

Nu-mi mai făceam griji întrebându-mă cât timp trebuia să stau în închisoare. Atâta timp cât Dumnezeu voia să fiu acolo, voi fi acolo – nici o zi mai mult sau mai puțin.

* * *

La Omdurman pastorii sudanezi erau vizitați de trei ori pe zi de către membrii familiei și ai bisericii. Din cauza distanței la care se afla închisoarea însă, la Al-Huda cei doi prieteni ai mei nu primeau vizite decât de două ori pe săptămână.

Vanda a vrut să mă viziteze în închisoare, dar Ministerul Afacerilor Externe din Cehia a făcut-o inițial să se răzgândească. Atunci când o organizație a strâns bani ca ea să poată veni în vizită, Guvernul Ceh a acceptat în cele din urmă, dar i-am spus funcționarului consular că nu doream ca familia mea să vină în Sudan.

Fiul meu și cu mine avem același nume și îmi era frică de ce li s-ar putea întâmpla dacă ar veni.

* * *

Am văzut foarte repede că unul dintre cele mai rele comportamente din penitenciar era cel al gardienilor sudanezi. Sume mari de bani au fost alocate pentru renovarea închisorii, dar paznicii le-au confiscat și le-au împărțit între ei. Aceștia consumau permanent droguri și cereau bani de la deținuți.

De la noii mei tovarăși de celulă am aflat că de cel puțin două ori pe săptămână se lua curentul. Ventilatoarele din tavan

se opreau, becurile se stingeau și echipamentul de gătit nu mai funcționa. Prizonierii cu sentințe mai lungi îi învinuiau pe paznici că opreau curentul în mod deliberat, ca să obțină profit.

– Fiecare celulă trebuie să ne dea o sută de lire ca să rezolvăm problema, obișnuiau să spună paznicii. Când prizonierii cedau într-un final și le dădeau banii, curentul electric revenea brusc.

La 5 după-amiaza, paznicii numărau prizonierii și apoi încuiau ușile celulelor.

– Când se încuie ușile, mi-a spus un prizonier, avem libertate.

După prima noapte petrecută în Secțiunea 2, am înțeles și de ce. Când ușile au fost încuiate, am văzut cum prizonierii își scot celularele și încep să dea telefoane.

Când era pană de curent, tensiunea dintre deținuți lua proporții în celulele aglomerate și mulți prizonieri se strângeau la capelă pentru o gură de aer proaspăt și ca să se calmeze. Capela era un loc liniștit și îmi petreceam timpul mergând acolo pentru a studia Biblia, pentru a le oferi încurajări celorlalți deținuți și pentru a purta lungi conversații cu oameni care tocmai deveniseră creștini sau care voiau să se dedice ideii de a-l urma pe Cristos. Oamenii erau însetați după Dumnezeu în această închisoare și capela era perfectă pentru conversații spirituale.

22

După mai bine de opt luni petrecute în închisoare, procesul meu a început în sfârșit, într-o zi de duminică, 21 august, 2016. Pastorul Hassan, pastorul Kuwa, Monim și cu mine eram coinculpați.

Dis-de-diminează, ne-am spălat în capelă cu găleata de apă, după care ne-am îmbrăcat pentru sala de judecată. Cei doi pastori purtau pantaloni negri, cămăși negre și gulere clericale, iar eu am ales blugi, un tricou gri și șlapi. Părul și barba îmi erau acum lungi și argintii și mă simțeam cu totul neîngrijit în momentul în care am aflat că prima noastră înfățișare înaintea curții va avea loc în sfârșit.

O gardă specială – poliția de tribunal – ne-a transportat de la Al-Huda până la clădirea închisorii din centrul orașului Khartoum. Ne-au scos cătușele în timpul drumului de la Al-Huda, care a durat aproape două ore, în spatele unui camion pentru transportat vite; stăteam pe bănci lungi de metal, montate pe fiecare parte a remorcii.

Când am ajuns la clădirea închisorii, paznicii ne-au pus cătușele înapoi la încheieturi și ne-au mutat într-o celulă de așteptare.

Zeci de prizonieri erau înghesuiți în această mică încăpere. Podeaua era murdară și nu erau locuri în care te puteai așeza, așa că nu ne rămânea decât să ne mișcăm ceasuri întregi prin curtea adiacentă împrejmuțată cu sârmă ghimpată. În timp ce mă plimbam în jurul acestui spațiu mic, am auzit sunetul unui cântec ce se ridica de lângă tribunalul aflat în apropiere.

Frații mei și cu mine ne-am dat seama curând de unde venea cântecul și am fost copleșiți. Sute de creștini din tribul pastoru-

lui Kuwa, din Munții Nuba, veniseră cu autobuzul la Khartoum, pentru a-și arăta sprijinul. Dar folosindu-se de scuturi, bastoane și gaze lacrimogene, forțele de ordine i-au împiedicat să intre în clădire. Stăteau afară și cântau despre David și Goliat și, în timp ce așteptam în curte să înceapă prima noastră audiere, ascultam cum Trupul lui Cristos cânta pentru noi un cântec de încurajare. Își riscau propriile vieți pentru a-și manifesta o susținere atât de ostentativă, iar curajul lor m-a uluit. Mă întrebam oare câți dintre ei urmau să fie arestați. Pastorul Kuwa avea lacrimi în ochi ascultând cântece rostite în limba inimii lui.

Într-un final, cu puțin înainte de ora 1 după-amiază, am fost chemați în clădirea tribunalului Khartoum, pentru prima noastră audiere. Paznici în uniforme albastre, înarmați cu automate AK-47, ne-au adus din celula de așteptare. Eram sigur că toți patru la un loc păream un grup pestriț. Paznicii ne-au încătușat așa încât să părem niște criminali periculoși. Pastorul Hassan și cu mine am fost înlănțuiți unul de altul, la fel pastorul Kuwa și Monim, iar în timp ce am făcut drumul dinspre curte spre clădire, am trecut pe lângă mulțimea de creștini veniți din Munții Nuba. Hassan și cu mine ne-am ridicat mâinile pentru a-i saluta și mulțimea a izbucnit în urale. Nu am înțeles ce spuneau, dar lacrimile din ochii lui Hassan și Kuwa mi-au spus tot ce trebuia să știu. Sunetul vocilor lor ne-a însoțit de la celula de așteptare până în clădire și m-am luptat din răputeri să îmi înăbuș emoțiile.

Nu după mult timp, am ajuns în sala de judecată. Era un spațiu părăginit, neglijat, cu o tencuială gălbuie care cădea de pe pereți și mirosind a mucegai. Cineva a deschis ferestrele, care erau din aluminiu, cu geamuri murdare și sparte; briza făcea ca mirosul și căldura să fie puțin mai suportabile, dar nu destul cât să mă scutească de transpirație.

Când am intrat în sală, am văzut că numărul paznicilor era mai mare și în interior. Pe lângă ofițerii SNSI, poliția tribunalului și cea a închisorii, se mai aflau și indivizi puternic înarmați, dotați

cu echipament de intervenție în caz de revoltă și gaze lacrimogene. Pe lângă creștinii de afară, un grup numeros de susținători se aflau acum și în clădire. Hassan și Kuwa mi-au spus că unii erau membrii unor biserici locale. Alții, am aflat ulterior, erau reprezentanții sub acoperire ai unei organizații pentru drepturile omului care promova dreptul la vot și un sistem democratic în Sudan. Întâlnisem câțiva membri ai acestei organizații în închisoare. Am văzut și reprezentanți de la Ambasada Statelor Unite și de la Consulatul Elvețian, împreună cu funcționarul consular ceh și un reprezentant aflat în legătură cu Curtea Penală Internațională. În preajma lor se mai aflau și alți bărbați și femei cu ținute profesionale, care păreau să fie diplomați ai altor state europene și ai Uniunii Europene. Au ocupat toate scaunele disponibile, iar mai apoi și podeaua.

În urmă cu trei luni, SNSI deschisese în sfârșit cazul cu numărul 41/2016, dar cazul a fost trimis tribunalului abia în august, când am fost transferați la închisoarea Omdurman și apoi la Al-Huda. Prima audiere fusese planificată pentru duminica precedentă, dar a fost amânată. Motivul invocat de gardieni era că ploaia împiedicase transportul nostru de la închisoare, însă curând aveam să aflăm adevăratul motiv. Când SNSI a văzut prezența masivă de creștini din Munții Nuba – bărbați și femei care ajunseseră în Khartoum după o călătorie obositoare de mai multe zile în niște autobuze foarte incomode – ne-au amânat audierea, sperând că oamenii din Nuba se vor întoarce acasă în scurt timp. Totuși, creștinii nu aveau nici cea mai vagă intenție de a pleca fără să-și arate sprijinul pentru pastorii lor. Hotărâți să aștepte până când audierea amânată va avea loc, au fost primiți în casele altor creștini din Khartoum și au așteptat.

Era puțin după ora 1 după-masa, în ziua de 21 august, și procesul nostru începea în sfârșit. Judecător era Dr. Osama Mohammed Abdalla, aflat pe o platformă ridicată în fața sălii, îmbrăcat într-o robă neagră. Abdurrahman Ahmed Abdurrahman era procuror și mai

bine de zece de avocați – trei oficiali și paisprezece voluntari din partea unor diverse organizații pentru drepturile omului – au venit ca să ne reprezinte pe toți patru. Erau așa de mulți, că asistenții de tribunal au fost nevoiți să mai adauge scaune la masa avocaților.

Avocatul meu personal, Dr. Shumaya, mi-a fost recomandat de Ambasada Cehiei, dar bănuiam că simpatiza cu SNSI, așa că nu aveam încredere în el. Avea 84 de ani, era îmbrăcat într-un costum scump și ceruse un onorariu extrem de ridicat – probabil pentru a-i mitui pe oficialii din sistemul legal sudanez. Părea să fie respectat de procurori și părea să aibă o influență considerabilă în rândul ofițerilor de la secția de poliție Niyaba Mendola. Totuși, nu a mai venit la Al-Huda pentru o întâlnire planificată în care urma să discutăm cazul chiar înainte de prima audiere de la tribunal, din simplul motiv că drumul cu mașina era prea lung. A fost o lovitură imensă pentru încrederea mea în el și pentru moralul meu.

Întreaga audiere s-a desfășurat în limba arabă. În afară de un rând de jurnaliști și o mână de activiști apărători ai drepturilor omului, restul sălii de judecată era plin ochi de creștini curajoși veniți să ne susțină prin prezența lor. Familiile camarazilor mei de închisoare sudanezi erau îngrămădite în scaune în zona din față a sălii de judecată.

Într-un final, înfățișarea a început.

– La data de 18 decembrie, a explicat procurorul, SNSI a arestat un grup de pastori și lideri creștini. Toți acei oameni au fost eliberați, mai puțin cei patru inculpați prezenți azi aici. Au fost arestați pentru că au participat la Conferința Creștină Sudaneză și Sudaneză de Sud din Addis Abeba, în octombrie 2015.

Dl. Abdurrahman a citit lista de acuzații din dreptul Articolelor 21, 50, 51, 53, 57, 64 și 66 ale Codului Penal sudanez din 1991, Articolul 30-1 din Actul privind naționalitatea și Articolul 23 din Regularizarea muncii umanitare în regim de voluntariat. Acuzațiile care mi se aduceau erau complexe: acte de participare la conspirație criminală, subminarea sistemului constituțional, declarație

de război împotriva statului, acte de spionaj împotriva statului, fotografierea unor zone și desfășurări militare, acte provocatoare de ură între secte, publicarea de știri false, pătrunderea ilegală pe teritoriul Sudanului și desfășurarea unor activități pentru organizații caritabile fără licență de funcționare.

Conform comisiei de anchetă, am fost acuzați de desfășurarea unor activități de adunare de informații împotriva Sudanului și de oferirea de ajutor concret Armatei Populare de Eliberare a Sudanului din Munții Nuba. A explicat audienței că am căutat să strâng dovezi care sprijineau diverse acuzații la adresa Guvernului Sudanese: acte de violență, inclusiv strămutarea de populații civile, ucideri extrajudiciare și genocid, opresiunea și tortura creștinilor, demolarea de biserici.

Nu aveam încredere în traducător, care fusese pus la dispoziția noastră de SNSI. Nivelul său de limbă engleză era cu desăvârșire necorespunzător, fapt devenit limpede pentru mine în momentul în care l-am auzit traducând că am venit în Sudan cu o viză de „*terrorist*” în loc de „*turist*”. Frații mei sudanezi, care stăteau lângă mine pe bancă, mi-au confirmat suspiciunile: nu traducea deloc exact. Au încercat să obiecteze, dar judecătorul i-a redus la tăcere.

Avocații au respins acuzațiile care ni se aduceau și întâlnirea s-a suspendat până pe 29 august. Ne-am plâns avocaților despre traducător, apoi pastorul Hassan, pastorul Kuwa, Monim și cu mine am fost încătușați pe perechi și escortați afară din sala de judecată și înapoi în celula de așteptare a clădirii. După câteva ore, ne-am urcat din nou în camionul pentru vite și am pornit pe drumul de întoarcere la închisoarea noastră din deșert.

Acuzațiile care mi se aduceau erau uluitoare, dar nu-mi făceam griji. Îl cunoșteam pe Judecătorul Suprem și El nu poartă robă neagră.

Se puteau obține telefoane introduse ilegal în închisoare și Mo-nim a cumpărat unul. Mă lăsa să-l folosesc ca să-mi sun familia zilnic, pentru aproximativ o oră. Am cumpărat o cartelă SIM și îi rugam pe camarazii mei de închisoare să o încarce atunci când aveam nevoie. Ai mei hotărâseră să-mi trimită un telefon simplu prin intermediul unui funcționar consular. La următoarea audiere, am primit o pungă de plastic cu câteva articole de toaletă, mâncare uscată și, cel mai important, telefonul cu câteva numere importante salvate în memorie. Nimeni de la tribunal nu-și bătea capul să ne percheziționeze, pentru că știau că vom fi percheziționați cu grijă înainte să intrăm în Al-Huda. Așa că problema era cum să strecurăm telefonul în închisoare.

Când ne întorceam de la prima audiere din centrul Khartoumului, le-am cerut paznicilor care ne însoțeau să oprească la o brutărie ca să putem cumpăra câteva pâini rotunde, care erau ambalate în două pungi de plastic. În schimbul unei mite modeste, au oprit bucuroși.

Tovarășii mei de închisoare mai experimentați m-au învățat cum să strecur telefonul și încărcătorul în pâini și să le așez în mijlocul pungii de plastic. În acest fel, atunci când paznicii percheziționau pungile, atingeau doar cele patru laturi și lăsau mijlocul neexaminat.

Planul a funcționat de minune. Am deschis pâinea, am scos telefonul și am așteptat să se închidă ușile celei. Într-un final, am reușit să îmi sun familia. Eram așa de ușurat să pot avea acest contact neîntrerupt cu Vanda, Váva și Petr și foloseam acel timp pentru a-i încuraja cu adevărurile pe care Dumnezeu mi le revela prin Cuvântul Său.

În fiecare dimineață la ora 6 ușile celulelor se deschideau și telefoanele noastre se strecurau înapoi în ascunzătorile lor, unde aveau să rămână până când se făcea din nou seară. La început, îmi luam telefonul cu mine, dar când un paznic m-a oprit pentru o percheziție surpriză și mi l-a găsit, mi-a cerut 50 de lire sudaneze ca

să mi-l dea înapoi. După acel episod, în fiecare dimineață, înainte să ne aliniem pentru prezență, îi dădeam telefonul lui Shukwan. Acesta îl închidea într-o cutie de lemn pe care o depozita sub patul meu și știam că telefonul va fi în siguranță acolo peste zi. După ce se făcea prezența de dimineață, ni se permitea să hoinărim nestingheriți prin secțiunea noastră, iar eu îmi petreceam majoritatea timpului în capelă.

* * *

În închisorile de dinainte, trimiterea și primirea scrisorilor era o sarcină complicată și care lua mult timp, iar textele erau cenzurate. Aceasta mă împiedica să fiu complet transparent în scrisorile mele – scriam în limba engleză, erau verificate de Poliția Secretă și dura ceva vreme până când urmau să fie trimise, cu ocazia vizitelor funcționarului consular.

Acum însă, la Al-Huda, aveam acces la *smartphone*-uri. Am realizat repede că puteam să scriu o scrisoare în limba cehă, să fotografiez fiecare pagină cu camera de la telefon și să o trimit fiicei mele prin intermediul unei aplicații codificate numite WhatsApp.

La o săptămână după prima noastră audiere și cu o zi înainte de a doua, am scris prima mea scrisoare secretă în limba cehă către familia mea. În ea, comparam timpul limitat al suferinței din închisoare cu viața veșnică a celor din Al-Huda care îl urmau pe Isus Cristos. Aduceam mulțumiri pentru fratele Shukwan, tovarășul meu de celulă, la care mă refeream într-un limbaj codificat ca la „îngerul meu păzitor”. Acesta pregătea și îmbunătățea deplorabila hrană din închisoare, fapt care m-a ajutat să recuperez din greutatea pe care o pierdusem, și povesteam familiei mele despre cum îmi cerea să binecuvânteț mîncarea în fața tovarășilor noștri musulmani de celulă. Acest fapt îmi permitea să-mi formulez rugăciunile ca pe niște scurte predici în limba engleză pentru aceia care puteau pricepe.

Deseori, îl vedeam pe Shukwan citind Evangheliile din Noul Testament în limba arabă, iar prizonierii musulmani din colțul nostru de celulă îi puneau întrebări despre adevărul Bibliei. Shukwan se dovedea a fi un apologet de seamă, dând răspunsuri bune obiecțiilor care i se aduceau. De fiecare dată când împărtășea Evanghelia musulmanilor, mă rugam în gând pentru el.

În încheierea scrisorii, le mai spuneam despre cum eram încredințat că voi sta în închisoare doar atâta timp cât Dumnezeu va vrea să se folosească de mine acolo. Când am terminat, scrisoarea mea avea opt pagini și m-am simțit minunat pentru că am putut în sfârșit să mă exprim atât de liber față de soția și copiii mei.

Mai era un avantaj al faptului de a avea *smartphone*-uri la Al-Huda. Folosind telefonul lui Hassan, cu ajutorul unui internet 2G foarte încet, din mijlocul deșertului sudanez, am putut vedea tot mai multe manifestări de susținere de la oameni din lumea întreagă. CitizenGo, o organizație pentru drepturilor omului care desfășoară campanii în numele persoanelor persecutate, a inițiat o petiție online pentru noi. Adunați în jurul telefonului lui Hassan, reîncărcam pagina neîncetat, privind cu uimire cum creștea numărul de semnături. Am semnat petiția la rândul nostru și în fiecare zi altcineva din închisoare ne lua deoparte pentru a ne spune că a semnat-o și el. Monitorizam zilnic situația petiției și am rămas uluiți când numărul de semnături a ajuns aproape la o jumătate de milion.

Cu altă ocazie, cineva ne-a spus că pe YouTube exista un video cu o demonstrație pașnică în fața Ambasadei Sudaneze din Madrid, Spania. Deși videoul se putea viziona doar cu intermitențe, din cauza conexiunii slabe la internet, am fost mișcat și incredibil de încurajat să văd afișe cu propriul meu nume pe ele și să aud cum oameni strigau în numele meu. În videoul care dura 20 de minute, camera s-a rotit peste mulțime, arătând afiș după afiș, pancartă după pancartă, toate cerând eliberarea lui Petr Jašek.

* * *

La o săptămână după prima noastră audiere, am pornit pentru a doua oară către centrul orașului Khartoum. La fel ca înainte, am așteptat în celula cea mică și murdară vreme de aproximativ două ceasuri și jumătate, înainte ca audierea de la ora 1 după-amiaza să înceapă. Cu noi în celulă se aflau și în jur de 12 copii, care crescuseră în mizerie și deveniseră hoți, iar când familiile pastorilor ne-au adus de mâncare, am împărțit-o cu ei. Cel mai mic dintre ei avea nouă ani.

La începutul audierii, am văzut că procurorul – cel ce coordonase ancheta legată de infracțiunile noastre și conducea acum acuzarea – montase un proiector în sala de judecată. A început cu ajutorul lui să proiecteze imagini pe care SNSI le recuperase de pe hardul meu: fotografiile cu bisericile creștine distruse în nord și unele făcute în zona de război din Munții Nuba.

Pe măsură ce priveam fotografiile desfășurându-se pe ecran, ochii mi-au alunecat către un mic detaliu dintr-un colț: data digitală care era marcată pe fotografiile era 2011. M-am ridicat în picioare și am tras rapid aer în piept, în timp ce un val de adrenalină îmi invada venele. *În sfârșit, dovada că nu sunt vinovat de aceste acuzații!* M-am aplecat spre avocatul meu și i-am spus:

– Astea nu sunt fotografiile mele. Nu eram acolo în 2011!

Procurorul a obiectat fiindcă că m-am adresat avocatului meu în limba engleză și judecătorul a acceptat obiecția. A urmat o dezbatere aprinsă între avocați și judecător.

Însă după câteva clipe curentul electric din clădire s-a întrerupt și proiectorul procurorului s-a scufundat în întuneric. Majoritatea oamenilor din sala de judecată au izbucnit în râs; pana de curent era un fapt cotidian pentru poporul sudanez și doar cei mai înstăriți își puteau permite să-și cumpere un generator. Fără electricitate în clădire, ședința tribunalului s-a amânat până pe 1 septembrie.

Fusesem doar 20 de minute în sala de judecată, dar vedeam că Securitatea Sudaneză plănuia să profite de orice ocazie pentru a ne amâna audierile. Totuși, asta nu m-a deranjat atât de tare pe cât ar fi putut, pentru că acum aveam o nouă misiune: să strâng dovezi care să arate că în 2011 nu vizitasem Sudanul.

23

Când m-am întors la Al-Huda, am contactat-o imediat pe Váva și i-am cerut să scaneze și să-i trimită avocatului meu orice documente care arătau că fusesem în Praga la data la care acele fotografii pe care le văzusem la tribunal au fost făcute în Munții Nuba. Era dovada de care aveam nevoie pentru a-mi atesta nevinovăția! Prin tot corpul mă treceau fiori de entuziasm la gândul că în curând voi fi achitat.

În dimineața zilei de 1 septembrie, ne-am părăsit din nou celulele în vederea lungii călătorii către Khartoum. Străbătând închi-soarea, am fost martorul unui spectacol îngrozitor.

– Priviți la dreapta, am șoptit, înghiontindu-i pe Hassan și Kuwa.

În timp ce treceam prin curtea închisorii, am văzut cum un prizonier era scufundat într-un canal deschis, plin de fecale umane. Am simțit o profundă compasiune pentru acel om și m-am rugat ca Dumnezeu să-l ocrotească, în timp ce gardienii îl imobilizau și fecalele îi ajungeau până la gât.

Știam de la alți deținuți că pentru fapta lui gravă – probabil lovise un gardian – omul avea să fie ținut în canal pentru cel puțin o jumătate de oră. Era cea mai dură pedeapsă pe care gardienii o puteau aplica. Pentru fapte mai puțin grave, îi puneau pe prizonieri să se tăvălească în praful de afară, știind că nu vor avea cum să se curețe complet, cu un acces atât de limitat la apă curentă. Pentru fapte mai grave, gardienii încătușau picioarele prizonierului vreme de una, două sau trei săptămâni, metalul dur străpungân-

du-le gleznele. Din anumite puncte de vedere, înlăturarea cătușelor era și mai rea, pentru că dalta de metal folosită pentru retezarea încuietorii sfâșia deseori pielea prizonierului.

Cea mai gravă pedeapsă însă era cea la care tocmai fuseserăm martori și nu se întâmpla rar la Al-Huda. De câte ori simțeam un miros otrăvitor, asemănător cu cel emanat de o fermă de porci, știam că fusese ridicat capacul de pe canal și că rezervorul era pregătit pentru pedeapsa încă unui deținut. Acesta era scufundat în canal pentru 30 de minute, fecalele acoperindu-i umerii și mânjindu-i gâtul. Când umilirea se sfârșea, prizonierul avea puține mijloace la dispoziție pentru a se curăța. Nu era de mirare că holera făcea ravagii la Al-Huda. În efortul de a controla răspândirea acestei boli infecțioase, medicii închisorii distribuiseră trei tablete de doxiciclină fiecărui deținut sănătos, presupunând în mod incorect că vor putea folosi antibioticele pentru prevenție. În fiecare zi mă rugam să fiu cruțat. Tuberculoza de asemenea se răspândea necontrolat, iar gardienii intrau în celule în mod periodic pentru a lua din mijlocul nostru trupurile celor decedați.

* * *

Până la a treia noastră audiere, translatorul fusese concediat. Înlăturarea lui nu m-a deranjat în mod deosebit, chiar dacă presupunea ca eu să trec prin proces fără un traducător oficial.

Ședințele de judecată mi-au amintit de procesele din Cehoslovacia anilor 1950, când comuniștii condamnau pe viață, în mod arbitrar, persoanele pe care le considerau o amenințare din punct de vedere ideologic. În loc să îmi fac griji cu privire la procesul meu, am ales să îl laud pe Dumnezeu și să mă rog în gând. De altfel, procesul avea să se încheie în doar câteva săptămâni, oricum.

A treia audiere a fost încă un moment obositor și frustrant în care procurorul a prezentat dovezi că mă întâlnisem cu tânărul

musulman convertit la Cristos și al cărui trup fusese ars. Avocatul meu a insistat ca autenticitatea materialelor prezentate de procurori să fie verificată de experți.

După aceea, am scris o scrisoare familiei mele.

Pentru europeni, ședința de judecată este foarte haotică. Judecătorul, avocații apărării și procurorii, toți strigă unii la alții. Serviciile Secrete iau parte, și ele, la audiere și coordonează ce se întâmplă. Se știe despre judecător, de pildă, că este membru al Serviciilor Secrete, așa încât știm că verdictul va fi, probabil, cel pe care îl doresc acuzatorii.

Eu și cei trei frați care sunt și ei acuzați în același caz ne păstrăm pozițiile. Știm că Dumnezeu ține tot în mâna Lui și că al Lui va fi cuvântul decisiv în final. Găsesc multă încurajare și putere când mă gândesc la Psalmul 109:30-31.

Mulțumesc mult pentru toate versetele pe care mi le-ați trimis în chip de încurajare. Le văd ca pe o confirmare a ceea ce Dumnezeu îmi dăruiește zilnic. Îmi dăruiește timp pentru a-mi reîmprospăta relația cu El, precum și pentru împărtășirea Evangheliei, pentru dezvoltarea mea spirituală și pentru încurajarea împreună cu și de către dragi frați în Cristos.

Din cele aproape nouă luni câte am petrecut în închisoare, patru au fost în izolare. Primele cinci luni nu am avut Biblie, dar Dumnezeu mi-a vorbit prin Duhul Sfânt și mi-a arătat care sunt cuvintele Sale reamintindu-mi versete pe care le știam deja. Mai

târziu, mi-a dat o nouă perspectivă, mai profundă, asupra unor fragmente din Biblie pe care nu le înțelesesem în trecut sau le înțelesesem incorect.

Mulțumesc pentru rugăciunile și cuvintele voastre de încurajare. Domnul să vă protejeze și să vă binecuvânteze. 1 Petru 2:20b-23.

* * *

Cu două săptămâni mai devreme, în 15 august, Vanda și copiii noștri compuseseră o scrisoare și pregătiseră un pachet pentru a mi-l trimite prin noul funcționar consular ceh, domnul Afifi. „Sunt foarte mândră de tine”, scria Vanda, „pentru curajul și răbdarea cu care faci față întregii situații. Ești un exemplu de săvârșit și o încurajare pentru noi toți. Îți citesc toate scrisorile și le păstrez în inimă!”

Când l-am întâlnit prima dată pe domnul Afifi, după cea de-a treia audiere, am reușit să primesc ceea ce mi-a trimis familia mea, să citesc scrisoarea și să răspund.

Dragii mei,

Mulțumesc mult pentru banii primiți prin domnul consul onorific Afifi; am reușit să introduc telefonul mobil în închisoare, fapt ce m-a costat doar două mici „cadouri” pentru paznici. Poți să strecuri aproape orice într-o închisoare sudaneză dacă ai bani.

Cea mai mare bucurie mi-a făcut-o cartea lui Richard Wurmbrand Dacă zidurile ar putea vorbi. Am citit această carte cu 20 de ani în urmă, dar acum, când mă aflu într-o situație similară cu cea a frate-

*lui Wurmbrand, ea se adresează direct inimii mele!
Multe dintre situațiile prin care trec aici îmi trezesc
sentimente foarte asemănătoare cu cele descrise de
Richard. Nu o dată s-a întâmplat ca această carte
să mă impresioneze atât de puternic, încât să îmi
dea lacrimile. Am citit-o într-o singură după-masă
și abia aștept s-o recitesc.*

Am fost uimit de faptul că experiențele mele din închisoare – sentimentele mele și felul în care înțelegeam numeroase pasaje din Scriptură din punct de vedere teologic – se asemănau atât de mult cu cele ale lui Richard Wurmbrand, deși situațiile noastre erau diferite ca timp și ca loc. Am fost închis în 2016 de către guvernul totalitar din Sudan; el fusese închis în urmă cu multe decenii de către guvernul totalitar comunist din România. Dar am simțit o profundă conexiune cu el în persecuție. Aveam o legătură comună cu el, împărtășeam aceeași restriște și pe același Cristos. Dacă Dumnezeu avea să mă elibereze vreodată din închisoare așa cum l-a eliberat pe Wurmbrand, mă rugam ca El să-mi dea și mie curajul de a-mi consemna mărturia, așa încât și alți oameni să ajungă să cunoască dragostea lui Cristos.

24

Timpul pe care l-am petrecut în închisoarea Al-Huda s-a dovedit a fi edificator din punct de vedere emoțional și spiritual. Familia mi-a trimis un MP3 player cu înregistrări audio ale Bibliei atât în cehă, cât și în engleză și mi-au mai trimis un manual de limba franceză. Ascultam lectura Bibliei târziu în noapte, mult după apusul soarelui, când nu mai aveam lumină să citesc; mai foloseam înregistrările audio și pentru a preda engleză și franceză în capela închisorii.

Cu toate acestea, chiar dacă mintea și spiritul îmi erau hrănite, deplasările săptămânale pe care le aveam de făcut la tribunalul din Khartoum începeau să mă afecteze. În Sudan era încă extrem de cald și călătoriile oboseitoare din spatele camionului pentru vite erau extrem de neplăcute. A început să-mi fie groază de drumurile noastre de duminică dimineață până la tribunalul din centrul orașului Khartoum.

La 5 septembrie am ajuns iarăși pentru o nouă înfățișare. A fost numit un traducător nou, de această dată un profesor de la departamentul de traduceri al Universității din Khartoum.

De-a lungul audierii, cuvintele din cadrul multiplelor mele interogatorii au fost interpretate greșit și distorsionate. Hassan s-a aplecat spre mine și mi-a șoptit că eram acuzat de a fi recunoscut că eram reprezentantul unei organizații americane care m-a însărcinat să-i acord ajutor tânărului rănit – ceea ce nu aș fi recunoscut niciodată. A mai tradus și că eram acuzat de a fi dat bani pentru răsturnarea guvernului. Pe măsură ce

audierea continua, priveam reacțiile lui Hassan și Kuwa, observându-le dezamăgirea și supărarea și auzindu-le șoaptele pline de frustrare.

– Obiecție! spunea avocatul meu iar și iar, dar judecătorul părea imperturbabil.

După ce ședința tribunalului – din care o mare parte se concentrase pe studentul rănit – se încheie, oficialii de la ambasadă ne-au strâns mâinile și ne-au asigurat că au înțeles cum procesul nostru era un caz politic legat de religie. Ne-au mulțumit pentru răbdarea noastră și ne-au spus cât de tare admiră felul în care făceam față situației.

Ne-am petrecut următoarele ceasuri în celula de așteptare, încurajați fiind de cuvintele lor. Pășeam printre prizonierii tolăniți, lăudându-l pe Dumnezeu că ne oferea sprijinul creștinilor din Nuba și al oficialilor de la ambasadă, după care am fost din nou transportați înapoi la Al-Huda.

* * *

Audierile au continuat în fiecare săptămână, parcurgând traseul obositor de la Al-Huda la Khartoum iar și iar. Uneori, când drumul era aglomerat sau când vremea era rea, călătoria dura trei ore. Deseori, ne opream și la alte clădiri ale tribunalului din Khartoum și camionul nostru pentru vite se umplea cu deținuți, încât abia mai puteai respira.

La 26 septembrie, ne aflam din nou înaintea judecătorului, ascultând pledoaria procurorului împotriva noastră. A arătat un video filmat în Munții Nuba în 2011 și am fost entuziasmat. Știam că existau dovezi trimise de familia mea care arătau că în acea perioadă nici măcar nu mă aflam în Sudan și, din moment ce o mare parte din cazul pe care îl construise procurorul se baza pe videourile din Munții Nuba, știam că era doar o chestiune de timp până când cazul meu avea să fie închis.

Procurorul a arătat videoclipul, iar translatorul traducea.

– Acest videoclip a fost preluat de pe hardul extern al Acuzatului Nr.1, afirmă procurorul, indicând spre mine. În el apar acuzatul împreună cu alte trei persoane într-o mașină, conducând prin zona de război din Munții Nuba.

Avocatul s-a întors spre mine și a șoptit:

– Petr, oamenii ăștia spun că ai fost acolo când a fost înregistrat acest videoclip.

– E o prostie, i-am șoptit la rândul meu, pentru că eram în Cehia când s-a filmat videoclipul ăsta și pot s-o dovedesc.

A ridicat mâna pentru a obiecta, explicând probabil ceea ce tocmai îi spusese, după care a luat în mână un teanc de hârtii de pe masa din fața lui.

– Acestea sunt dovezile care arată că domnul Jašek se afla în Praga atunci când acest videoclip a fost filmat.

A prezentat judecătorului copii de chitanțe și alte documente, după care a prezentat dovezi tehnice că videoclipul nici măcar nu a fost filmat cu camera mea, care era un Canon Rebel XT3, în timp ce camera care lăsase amprenta digitală pe videoul prezentat de ei era Canon Rebel Xti.

Riposta lui era solidă și incontestabilă, însă cumva judecătorul nu părea convins. S-a uitat la documentele scanate înainte să le pună deoparte. Judecătorul a spus apoi ceva în arabă și avocatul meu a ridicat pur și simplu din umeri în semn de dezacord. Dovezile mele incontestabile s-au lovit de niște urechi surde.

M-am uitat împrejur – obiecțiile avocatului meu nici măcar nu erau consemnate de cineva. Dovezile clare care credeam că mă vor elibera nu aveau să ajungă nici măcar într-un raport oficial al procesului!

25

La 17 octombrie am ajuns din nou la Khartoum, pentru cea de-a opta audiere. Mă descuraja faptul că procesul durase deja aproape două luni. Din scrisorile și convorbirile telefonice secrete pe care le aveam cu familia, am aflat despre creștinii din toată lumea care se rugau pentru mine, iar știind asta îmi dădea mult curaj.

Lanțul de rugăciune zilnică și post din biserica mea din Cehia funcționa încă neîntrerupt și știam că oamenii se întâlnesc în mod regulat pentru a se ruga împreună. Știam, de asemenea, că în fiecare marți dimineața, în cadrul slujbei din capela Vocii Martirilor, frații și surorile mele din Statele Unite își aminteau și ei de mine. Pastorul Hassan și pastorul Kuwa mi-au spus că întreaga lor biserică din Sudan se roagă pentru noi și la toți acești creștini mă gândeam eu în momentul în care intram în centrul orașului Khartoum pentru a ajunge la a opta înfățișare.

În timpul ședinței, domnul Abdurrahman – anchetator și procuror – a pretins că are un video cu întâlnirea noastră din timpul nopții cu studentul rănit și mi-am dat seama că înregistraseră momentul cu echipament de supraveghere pe timp de noapte. A mai pretins și că are o înregistrare audio a unei convorbiri dintre mine și Monim în care discutam despre convertirea la creștinism a studentului rănit. Acest fapt mi se părea improbabil, pentru că îmi aminteam bine întâlnirea în care am vorbit de acele lucruri. Fuseserăm într-un restaurant gălăgios și ar fi fost aproape imposibil să se poată extrage orice fel de material audio de pe iPhone-ul meu.

Următoarea parte din proces m-a nedumerit – un schimb de

întrebări și răspunsuri între avocații apărării și procuror. Deși avocații demonstraseră că fusesem în Cehia atunci când un coleg de misiune făcuse fotografiile cele mai problematice în 2011 – pe care poliția secretă sudaneză le recuperase dintre fișierele șterse de pe hardul meu extern – judecătorul le ignorase obiecția. Statul sudanez încă mă acuza că am fost în Munții Nuba în acel an; poliția secretă mai recuperase și unele dintre fotografiile mai puțin problematice pe care le ștersesem, făcute în timpul călătoriei mele în Munții Nuba din 2012, fotografii în care apăream și eu.

– De ce l-ați interogat pe primul acuzat? a întrebat avocatul meu, referindu-se la mine.

– Pentru că prima lui vizită în Sudan, în anul 2012, a fost ilegală și a vizitat multe zone din Munții Nuba, întâlnindu-se cu luptători rebeli. În timpul acelei vizite, a încercat să confirme acuzațiile de opresiune, tortură și de islamizare și arabizare forțată a populației Nuba. În conformitate cu analiza dovezilor fotografice, a continuat procurorul, acuzatul a oferit sprijin logistic, fizic și moral luptătorilor rebeli și a depus un raport despre toate aceste presupuse acuzații la mai multe instituții internaționale, în principal la sediul central al organizației lui – știam că se referă la Vocea Martirilor.

– Unde e sediul acestei organizații?

– În SUA, a răspuns el.

– Au avut toate aceste rapoarte vreun efect?

– Da, în mod limpede rapoartele au pătat reputația internațională a Sudanului din punct de vedere politic, economic și militar, a răspuns el.

Am fost uluit să-l aud recunoscând în mod atât de remarcabil faptul că Guvernul Sudanez nu neagă persecuția creștinilor, ci se opune din răspuțeri ca informația să se răspândească în afara Sudanului. Am scuturat din cap când am auzit comentariile procurorului. În mințile acuzatorilor mei, problema nu era persecuția la care

aceștia îi supuneau pe creștini, ci probabilitatea ca vestea despre această persecuție să păteze reputația internațională a Sudanului!

Acest interogatoriu a mai durat ceva vreme, domnul Abdurrahman depunând mărturie despre diverse activități ilegale comise de pastorul Hassan, pastorul Kuwa, Monim și cu mine. Avocații noștri au adus contraargumente și au ridicat obiecții, însă fără nici un rezultat. De fiecare dată, judecătorul lua partea acuzării.

Știam că procesul era un simulacru – vocea acuzării coincidea cu persoana care desfășurase investigațiile și niciuna dintre dovezile aduse de avocatul meu nu părea să aibă vreun efect asupra modului în care eram perceput – vinovat sau nevinovat. Mai rău, judecătorul era în mod limpede de partea acuzării; când procurorilor li se puneau întrebări la care nu puteau răspunde în mod satisfăcător, judecătorul intervenea și vorbea în numele lor. Vedeam limpede că procesul se desfășura exact ca acelea din Cehoslovacia comunistă și că șansele ca verdictul să-mi fie favorabil erau reduse.

* * *

La două zile după, am mai scris o scrisoare familiei mele:

Dragii mei,

Salutări tuturor de aici, din închisoarea Al-Huda, vă mulțumesc sincer tuturor pentru rugăciunea voastră neîncetată, pentru postul și susținerea voastră și de asemenea pentru scrisorile pe care mi le scrieți și de la care primesc multă încurajare și fericire. Mulțumesc pentru ajutorul vostru atât de mare, pentru rugăciunile voastre și pentru harul pe care îl chemați peste mine (2. Cor. 1:11). Cred că nu peste mult timp îl vom lăuda pe Dumnezeu cu toții, împreună.

Citesc toate scrisorile pe care le primesc, din nou și din nou, și mă simt foarte încurajat de ele, mai ales de versetele pe care mi le trimiteți. Datorită rugăciunilor voastre, simt nemaipomenita atingere a mâinii lui Dumnezeu. Puterea pe care o dobândesc în urma rugăciunilor voastre mă ajută să continui în această luptă a credinței. Dumnezeu dă putere slăbiciunii mele (2 Corinteni 12:10) și tot El este cel ce va avea ultimul cuvânt de spus în această luptă, în locul meu (Psalmul 57:3).

Astăzi, cuvintele lui Pavel mi-au vorbit și mai puternic în 2 Corinteni 6:3, mai ales versetul 10. Doar plin de recunoștință fiind pot să pun în cuvinte nemaipomenita bucurie cu care mă umple Dumnezeu în poșida acestei întemnițări ce se prelungeste. Cu cât stau mai mult timp în închisoare, cu atât crește și bucuria mea și, prin mâna bătută în cuie a lui Isus, am parte de noi experiențe. Toate acestea ni le putem explica doar prin sacrificiul lui Isus Cristos, care ne-a iubit. Trăiesc, cunosc și simt minunata ocrotire și intervenție a mâinilor lui Dumnezeu, mai ales atunci când pericolul mă paște.

În scrisoare am descris și o situație remarcabilă care tocmai se întâmplase la Al-Huda – o recentă și nemaipomenită intervenție a lui Dumnezeu în favoarea mea. Cu două săptămâni în urmă, un nou prizonier periculos fusese transferat în camera noastră deja supraaglomerată, de 95 de oameni. Erau doar 75 de paturi în celulă. Fratele Shukwan mi-a spus că proaspătul prizonier era un traficant de droguri condamnat pentru o crimă comisă în adolescență și acum era în al 14-lea an din sentința de 20 la care fusese condamnat. Spre surpriza mea, omul a venit și s-a așezat

lângă mine pe pat, începând să le distribuie celorlalți o substanță halucinogenă numită „bango”. A adus cu el un enorm televizor modern și un DVD player, sperând să transforme liniștitul nostru colț de celulă într-un cuib gălăgios al drogurilor unde prizonierii să poată fuma și viziona filme cu lupte.

Fratele Shukwan, „bodyguardul” meu, a fost peste măsură de furios și a doua zi a rotit patul nostru suprapus cu 90 de grade, pentru a izola colțul și a-i împiedica pe alții să vină să se uite la film. Prizonierul cel nou s-a enervat foarte tare și nu s-a lăsat cu una, cu două. A chemat mai mulți dintre prietenii lui să vină să fumeze în jurul patului meu. De două ori m-am ridicat și i-am înfruntat direct, spunându-le, într-o arabă stricată, că nu sunt de acord cu practicile lor și că ar trebui să plece de acolo. Spre surpriza mea, prizonierii păreau să mă respecte și au părăsit în curând colțul pentru a merge să fumeze bango în celălalt capăt al camerei.

Prizonierul pierdea acum clienți și s-a decis să se răzbune. Toată lumea știa că cine vinde droguri în închisoare e prieten apropiat cu gardienii, așa că în ziua următoare, în timp ce mă întorceam de la capelă, câțiva gardieni m-au oprit pe neașteptate să mă percheziționeze. Căutând meticolos prin haine, unul dintre ei a descoperit centura mea secretă de sub lenjerie, unde îmi țineam banii și telefonul mobil. Mi-a luat telefonul, amenințând că îl păstrează dacă nu îl „cumparam” imediat cu 50 de lire sudaneze (aproximativ 8 dolari).

După ce m-au mai hărțuit câteva minute, m-au lăsat să mă întorc într-un final în celulă. Toată lumea părea să mă aștepte, mai ales prizonierul cel nou, care stătea cu mâinile încrucișate, încercând să mă intimideze. Și-a bătut joc de mine pe față tot restul după-amiezii și seara și-a pus televizorul fix lângă picioarele mele, dând volumul la maxim, așa încât toată celula putea auzi meciul de box feminin care se transmitea.

În următoarea noapte mi-a pus muzică direct lângă urechi, până la două noaptea. În mod miraculos, Dumnezeu mi-a dat suficientă

liniște și pace cât să pot dormi în toată agitația. Ceilalți deținuți erau nervoși din cauza neîncetatei zarve și-i purtau pică prizonierului, dar nimeni nu îndrăznea să-l înfrunte. Am văzut cum atitudinea prizonierilor se transforma în ură, dar eu am simțit altceva; în loc să-l urăsc, îmi era milă de el. Dumnezeu mi-a strecurat în inimă o iubire supranaturală pentru el, mai ales după ce am citit Zaharia 4:6, un verset care mi-a vorbit cu multă forță: „Nu prin putere și nici prin tărie, ci prin Duhul Meu, zice Domnul Oștirilor.”

În timp ce mă gândeam la acel verset și la acel om, Sfântul Duh mi-a încălzit inima. Am încercat să-l văd așa cum îl vedea Cristos, anume cu iubire. La urma urmei, ce fel de viață trebuie să fi avut omul acela? Trăise în închisoare vreme de 14 ani îndelungați, încă de când era adolescent. Din acel moment, am fost hotărât ca prin tot ce fac și tot ce spun să răspund cu bunătate cruzimii lui.

Următoarea noapte a fost, în mod misterios, foarte liniștită. Nu s-a auzit muzică dată tare, nu am fost intimidat și nici percheziționat de gardieni. Șocul cel mare a fost însă să mă întorc de la capelă și să văd că patul prizonierului era gol. Televizorul și DVD playerul lipseau la rândul lor. Întrebând ce se întâmplase, am aflat că omul fusese transferat, pe neașteptate și fără nici o explicație, la o altă închisoare sudaneză, aflată la aproape o mie de kilometri depărtare. Nu mi-a venit să-mi cred urechilor la auzul acestei vești și mi-am petrecut noaptea rugându-mă pentru el, rugându-l pe Dumnezeu să aibă milă de el. Promptitudinea cu care Dumnezeu a intervenit în această situație însă mi-a amintit că până și în celula asta, înconjurat de criminali, ucigași, hoți și traficanți de droguri, Dumnezeu veghea asupra mea, protejându-mă, apărându-mă și amintindu-mi că locul meu este lângă El. După cum spune și versetul 8 din Zaharia, capitolul 8: „cel ce se atinge de voi se atinge de lumina ochilor Lui.”

26

În următoarele două săptămâni audierile noastre au fost amânate și am așteptat cu sufletul la gură orice vești noi. La 3 noiembrie, ne-am întors în sfârșit la Khartoum și am aflat că partea acuzării își încheiase pledoaria. Era acum rândul apărării să prezinte cazul nostru.

Avocatul meu a început să-i pună întrebări procurorului. Curajul de care dădea dovadă înfruntând guvernul era uluitor. Chiar și acum, când îmi amintesc toate acestea, inima mi se umple de gratitudine.

– Atunci când se eliberează vize pentru Sudan, există vreo condiție care să interzică vizitatorului să intre în contact cu locuitorii acestei țări? a întrebat el. Are loc vreun război între Sudan și Cehia?

– Nu, a răspuns domnul Abdurrahman.

– Conform investigației dumneavoastră, majoritatea acestor fotografii au fost făcute în 2011, în Munții Nuba. Se afla domnul Jašek acolo?

Seria de întrebări a continuat, avocatul meu discreditând probele audio, video și fotografice aduse de procuror.

– Ați comparat vocile? Știți că vocea se poate modifica prin mijloace tehnice? Camera de fotografiat adusă ca probă – a fost aceeași cu care s-au făcut aceste fotografii?

Domnul Abdurrahman a admis că nu fusesem prezent acolo în 2011, însă găsea că fotografiile din 2012 erau suficient de incriminatoare, în pofida faptului că fuseseră fotografiate cu un model diferit de cameră Canon.

Avocații noștri și-au continuat întrebările, concentrându-se pe conferința din Addis Abeba, fotografiile studentului rănit și ajutorul umanitar care îi fusese oferit acestuia. Domnul Abdurrahman a cedat în fața majorității argumentelor aduse de partea apărării, iar eu am început să întrezăresc o rază de speranță.

Acuzarea a avut nevoie de trei luni pentru a-și construi pledoaria, dar avocaților noștri le-au fost suficiente trei ore pentru a o demonta cu totul.

* * *

Speranța mea însă nu ținu mult. În noiembrie și decembrie am mai avut încă șapte înfățișări săptămânale și a devenit limpede pentru mine că, în pofida multiplelor inexactități din pledoaria statului, existau în continuare multe dovezi împotriva mea. Acuzarea afirma că desfășurasem activități ostile împotriva statului, care amenințau securitatea sa națională și socială. „Munca umanitară ilegală” pe care o desfășurasem amenința, chipurile, securitatea națională și leza interesele societății sudaneze. Guvernul Sudanesez încerca să arate că în țara lor funcționa un regim democratic, dar eu știam că oricâte dovezi ar fi încercat să prezinte avocații mei tribunalul urma să facă ce voia. Sentința judecătorului avea să fie dată în funcție de indicațiile date de SNSI, și nu în funcție de faptele prezentate.

După fiecare înfățișare, ziarele progovernamentale publicau articole care ne prezentau pe toți patru ca fiind cei mai îngrozitori criminali și cei mai periculoși dușmani ai Guvernului Sudanesez. Deși mai întâlnisem această practică în țări totalitare din jurul lumii și sprijinisem prin munca mea creștini persecutați în situații similare, eram foarte frustrat din cauza nedreptății sistemului și a neajutorării mele. Știam că puteam fi găsit vinovat și condamnat la moarte. În cel mai bun caz, mă confruntam cu posibilitatea de a-mi petrece următorii 20 de ani din viață în închisoare. Noaptea,

când puteam vorbi la telefon în siguranță, îmi sunam familia ca s-o pregătesc pentru ce știam că e posibil să se întâmple. Era posibil să fiu eliberat, dar știam și că e posibil să primesc ani grei de închisoare, închisoare pe viață sau chiar pedeapsa capitală. Voiam să mă asigur că sunt pregătiți.

Funcționari consulari și uneori chiar și Ambasadoarea Cehiei din Cairo fuseseră de față la multe dintre ședințele de tribunal și m-au asigurat că vor începe negocierile pentru eliberarea mea, imediat ce avea să fie dat verdictul. Dar procesul negocierilor avea să dureze oare săptămâni? Luni?

– Cred că voi fi condamnat la 20 de ani, i-am spus funcționarului consular ceh într-o zi, după ce procedurile de judecată se finalizaseră.

– Nu, nici vorbă, a răspuns el. În aceste cazuri, probabil sentința va fi egală cu timpul petrecut deja în închisoare. Sunt încrezător că veți fi eliberat.

M-am rugat să aibă dreptate.

27

La început, când am fost arestat în Khartoum, eram proaspăt bărbierit și chel. Acum, opt luni mai târziu, părul îmi crescuse lung în spate și barba cobora valuri de pe bărbie, acoperindu-mi gâtul. Era, într-adevăr, o experiență sălbatică și mi se părea că înfățișarea mea se conforma rolului – acela al unui sălbatic.

Pentru a ne prepara mâncarea la Al-Huda, de multe ori neavând electricitate, trebuia să fim creativi. Focul cu cărbuni nu era niciodată cea mai bună opțiune, pentru că fumul se răspândea în toate celulele. Chiar dacă aprindeam cărbunii lângă ușă, aerul devenea aproape irespirabil. Pentru a contrabalansa mirosul îngrozitor al fumului, cineva a avut ideea să prăjească boabe verzi de cafea pe o farfurie deasupra focului, așa încât se răspândea o aromă plăcută.

Totuși, focul cu cărbuni nu oferea o soluție ideală pentru dilema noastră în ce privește gătitul. Ingenioși, prizonierii reușeau să furișeze înăuntru tot felul de obiecte pe care le vindeau celorlalți deținuți, așa că puteai să cumperi aproape orice. Tovarășii mei de celulă și cu mine am cumpărat sârmă de rezistență pentru a ne crea propria sobă electrică: plite africane, cum mai erau numite. O undă puternică de șoc electric m-a lovit când am atins accidental firele unele de altele, dar într-un final am reușit să aducem curentul electric prin sârmele de rezistență direct la câteva castroane rotunde din lut pe care le foloseam pentru a ne încălzi cina.

Îmi făceam griji în mod constant că cineva îmi va fura lucrurile. În închisorile în care mai fusesem, gardienii îmi închideau întotdeauna bagajul în depozit, însă aici, la Al-Huda, furtul era la

ordinea zilei. Fiecare prizonier era responsabil pentru siguranța propriilor bunuri. Am învățat pe propria piele această lecție, la trei zile după ce am sosit la Al-Huda, când am realizat că tot felul de lucruri începeau să-mi dispară din bagaj. Deodorantul, săpunul, mâncarea, medicamentele – toate au dispărut. De aceea, am început să-mi car bagajul după mine peste tot pe unde mergeam.

Pentru a-mi proteja bunurile mai prețioase, cum ar fi telefonul, cardurile, portofelul și banii, le păstram într-un buzunar secret pe care Vanda îl atașase curelei din jurul taliei. Singura dată când buzunarul nu era lipit de mine era când mă dezbrăcam ca să mă spăl în baia închisorii.

Cam la o săptămână după ce ajunseseam la închisoarea Al-Huda, am făcut greșeala de a agăța săculețul respectiv pe cuierul din baie. Am închis ochii pentru câteva secunde pentru a-mi clăti fața de săpun și pe când i-am deschis am văzut că toate bunurile îmi dispăruseră – totul. Cineva așteptase în separeul toaletei de lângă și își planificase perfect momentul furtului – tocmai când am închis ochii. Acest furt m-a făcut să mă simt frustrat, violat și foarte furios. Panicat, am împrumutat un telefon celular și mi-am contactat familia, dându-le indicații să sune la bancă și să ceară anularea cardurilor.

Câteva minute mai târziu, spre surprinderea mea, fratele Shukwan a venit la mine ținând în mână cardurile mele. După câte se pare, și-a folosit influența și puternica reputație în rândul deținuților pentru a găsi hoțul și a-mi recupera telefonul și celelalte bunuri de valoare. Banii pe care îi aveam în portofel însă nu i-am mai recuperat niciodată.

Într-o zi i-am spus conducătorului capelei că mi se furaseră medicamentele din bagaj.

– Adu-ți bagajul aici, a spus. De ce n-ai zis mai devreme?

L-am urmat în capelă, în timp ce-mi explica faptul că doar două din cele cinci toalete mai erau funcționale și că celelalte trei încăperi erau ținute sub cheie, pentru că el și restul prezbiterilor

le foloseau pe post de depozit. Mi-a spus că-mi puteam pune bagajul acolo oricând aveam nevoie și m-a asigurat că se va afla în siguranță.

Pe măsură ce se apropia luna decembrie, când se striga zilnic prezența, afară sub cerul liber, înduram un frig năpraznic. Marea mulțime de prizonieri, așezați în rânduri de câte cinci, era de obicei tăcută. Pentru mulți dintre noi, diminețile erau cele mai triste momente din închisoare. Tremurând în întuneric și frig, cu toții ne gândeam la viitorul nostru. *Încă o zi petrecută după gratii!* ne lamentam noi. *Câte zile mai avem de stat aici?*

Fix în fața rândului nostru se aflau trei recipiente uriașe din lut, goale pe dinăuntru, pentru apa potabilă, numite *dabanga*. M-am uitat atent la ele și m-am hotărât să fac ceva constructiv în aceste ceasuri nefericite din zorii zilei, începându-mi ziua prin rugăciune. Aceste *dabanga*, am decis, mă vor ajuta să-mi liniștesc mintea și să-mi vizualizez familia. Prima *dabanga* avea să fie soția mea, a doua fiica mea și a treia fiul meu și urma să mă rog pentru fiecare în parte. După rugăciunea pentru familia mea, vorbeam cu ele: *O, draga mea dabanga Vanda, cât timp va mai trebui să stau aici dimineața? Când voi putea să te cuprind din nou într-o strânsă îmbrățișare?* Cerul senin din zorii dimineții era plin de stele strălucitoare și îmi ridicam ochii spre ele, văzând luna și constelația Ursa Mare. Mă întrebam dacă nu cumva și Vanda privea în acel moment aceleași stele. *Ce-o fi făcând ea în clipa asta?* În acele momente prețioase, privind cerul, eram legat de ea.

Câteva luni mai târziu, după ce am fost eliberat din închisoare și m-am putut în sfârșit întoarce acasă, Vanda mi-a spus că și ea se simțise legată de mine prin rugăciune în timpul acelor prime ore ale dimineții, când stătea în frig în stația de autobuz și se uita la stele.

După fiecare numărătoare de dimineață, mă duceam în grabă la capelă. Inima-mi tresărea de bucurie în timp ce urcam scările către etajul unde se afla capela, așteptând cu nerăbdare noile lucruri pe

care Dumnezeu meu le pregătise pentru mine în fiecare zi. Dorul de casă și arzătoarea dorință de a-i revedea pe cei dragi se dizolva în curând în bucuria Domnului.

Când nu le slujeam celorlalți prizonieri, îl lăsam pe Dumnezeu să-mi slujească mie prin Cuvântul Lui. Încă mai aveam Biblia pe care mi-o dăruise funcționarul consular de la Ambasada Cehă din Cairo și se mai aflau acolo și exemplare ale Bibliei în versiunea de traducere *Good News Bible*, întrucât *Prison Fellowship*, o organizație internațională dedicată închisorilor, venea din vreme în vreme să propovăduiască în Sudan. Eram vizitați din când în când de pastori de la *Prison Fellowship*, care aduceau câteodată fructe și alte alimente care să ne suplimenteze mesele. Vizitele lor erau ca un balsam pentru inimile și pentru stomacurile noastre.

Și lucrarea din interiorul închisorii era rodnică. Într-o după-masă, pastorul Hassan, pastorul Kuwa și cu mine stăteam în capelă, când am simțit dintr-o dată o puternică încredințare a scopului pe care Dumnezeu îl are cu privire la prezența noastră în închisoare și la răspândirea Evangheliei către cei închiși alături de noi, care erau cu desăvârșire lipsiți de speranță, disperați și uitați de toată lumea. Acești oameni pierduți puteau să audă acum Evanghelia și să găsească împăcarea cu Dumnezeu prin sângele prețios al lui Isus Cristos, pentru a-și petrece eternitatea în rai. Ce era un an sau poate chiar mai mulți petrecuți în această situație plină de chin față de o eternitate întregă petrecută în rai de către cineva care, prin intermediul lucrării noastre, devenea credincios? Hassan și Kuwa se gândeau mai ales la prizonierii care așteptau pedeapsa capitală. Ni se reamintea tuturor că gândurile lui Dumnezeu și cărările Sale sunt mult mai înalte decât gândurile și cărările noastre omenești (Isaia 55:8-10) și că planurile Lui sunt mai înalte decât planurile noastre.

Cu cât mă simțeam mai epuizat din punct de vedere emoțional, cu atât Dumnezeu mă ridica prin puterea restauratoare a Cuvântului Lui, prin prezența vindecătoare a Spiritului Său și prin intermediul lucrării pe care mi-a îngăduit s-o am în capela închisorii Al-Huda. Știam și că biserica mea de acasă, din Cehia, se ruga pentru mine și postea în mod regulat. Nu mă uitaseră și nici Dumnezeu nu mă uitase. Mă încadram perfect în voia lui Dumnezeu și în scopul pe care El îl avea.

În zilele mele cele mai dificile, Dumnezeu își demonstra credințioșia prin faptul că îmi dădea atâta putere de câtă aveam nevoie pentru a apuca dimineața următoare. Mi-a amintit de 1 Petru 3:15, un verset pe care încercam să-l pun zilnic în practică atunci când vorbeam atât cu prizonieri musulmani, cât și cu gardieni: „Fiți totdeauna gata să răspundeți oricui vă cere socoteală de nădejdea care este în voi, dar cu blândețe și teamă.”

Pe căi neașteptate și misterioase, Dumnezeu îmi asigura toate cele necesare ca să merg mai departe și să predic în continuare. Din când în când, Dumnezeu îmi dădea chiar și idei noi, mesaje pe care le scriam și le predicam în capelă.

De mai multă vreme simțisem că Dumnezeu avea un scop precis pentru care mă trecea prin acest chin. Doar când am ajuns la Al-Huda însă acest scop mi-a devenit cu totul limpede. Am putut să văd că Dumnezeu a rânduit fiecare etapă a încarcerării mele, de la arestul din aeroport la interogatoriile la care am fost supus și izolarea mea. M-a pregătit și echipat să fiu trimisul Lui între prizonierii din Al-Huda.

În primele cinci luni, când nu am avut Biblia, viața mea de rugăciune s-a intensificat enorm. Apoi, în timpul celor trei luni în care am fost ținut în izolare, având Biblia cu mine, am avut ocazia unui studiu aprofundat. Am scos sute de note de lectură – am umplut literalmente fiecare margine de pagină și spațiul gol de pe foaia de gardă a Bibliei cu notițe scrise în litere mici și îngrijite. Multe dintre ele s-au transformat în predici, această perioadă de

studiu aprofundat pregătindu-mă pentru a predica în timpul celor șase luni ce aveau să urmeze, în cadrul lucrării mele din capela închisorii Al-Huda. Domnul mi-a pus la dispoziție din abundență material pe care să-l pot folosi și chiar dacă nu am predicat mult în engleză am avut încredere că Dumnezeu va avea grijă ca întotdeauna cuvintele mele să fie cele potrivite.

Eram hotărât să profit de orice ocazie pentru a împărtăși Evanghelia.

28

Mă aflu în închisoare în Sudan de un an și deși reușeam să vorbesc cu familia mea la telefon aproape în fiecare seară, am vrut să marchez această ocazie scriindu-le o scrisoare.

„Dragii mei”, le-am scris, „Vă salut pe toți și vă doresc multă pace de la Dumnezeu, în această perioadă de Advent!” Le-am mulțumit pentru rugăciunile lor, pentru post și pentru scrisorile de încurajare – mai ales pentru versetele pe care le incluseră – note spirituale care îmi aduceau mereu atât de multă bucurie. Le-am spus că Dumnezeu le răspunsese la rugăciuni, că ne umplea pe mine și pe tovarășii mei de închisoare cu atât de multă bucurie și pace cerească. Omeneste vorbind, acest an dificil fusese marcat de nenumărate atrocități, crime, torturi și o cruzime inumană. Totuși, Dumnezeu mi-a umplut mintea cu siguranța scopului său veșnic. Avea pentru mine un plan – știam asta fără nici o îndoială. Și cu ocazia acestei aniversări, eram cu atât mai încrezător că fiecare oră și fiecare minut pe care le-am petrecut în diferite închisori de pe teritoriul Sudanului nu s-au risipit fără rost. Dumnezeu nu risipește nimic.

Am luat mâna de pe pagină și m-am oprit pentru a reflecta asupra modului în care Dumnezeu m-a făcut un om mai bun și m-a format în ultimele 12 luni de închisoare. Din multe puncte de vedere mă simțeam ca Iosif din Vechiul Testament, care a fost acuzat pe nedrept și întemnițat în Egipt. Picioarele îi erau rănite din cauza cătușelor. Cei care îl țineau închis i-au legat de gât lanțuri. Psalmistul însă avea dreptate: „I-a încercat Cuvântul Domnului” (Psalm 105:19).

În fiecare zi, mă rugam ca Dumnezeu să-mi dea puterea de a trece acest mare test, de a îndura suferința și de mă dovedi vrednic pentru povara pe care cu har Dumnezeu mi-a pus-o pe umeri. Mă uluia gândul că Dumnezeu mă alesese pe mine pentru a-și pune în aplicare minunatul plan de mântuire și ca să fac această muncă salvatoare în închisorile de aici. Deși condițiile în care trăiam deveneau din ce în ce mai rele și fiecare închisoare nouă aducea cu sine noi provocări și frământări, Dumnezeu îmi arăta mici crâmpie din marele Său plan și voința Sa providențială. În cele mai întunecate momente ale mele, Isus a continuat să fie lumina și viața mea.

Privind în urmă la ziua de 10 decembrie 2015 și la cum am fost arestat în aeroport, la cele aproape patru luni pe care le-am petrecut într-o închisoare SNSI și la cum am fost transferat apoi la stația de poliție din Niyaba Mendola, inima mi s-a umplut de mulțumire. În acele patru luni groaznice, când primeam doar vești sporadice de acasă, îi adresam Domnului în mod repetat o simplă întrebare: *Cât timp va trebui să sufăr în această închisoare până să-mi văd familia din nou?* Dumnezeu nu a răspuns întrebării mele în acea zi, pe 10 aprilie, când trecuseră deja patru luni lungi de detenție; în schimb, a așteptat până a doua zi, când 12 imigranți din Eritreea, arestați la granița cu Libanul, au intrat în încăperea noastră supraaglomerată. În acea seară, vocea Mântuitorului nostru s-a făcut auzită limpede: *Du-te și împărtășește-le Evanghelia!*

„Așa că le-am dat mărturia mea”, am continuat în scrisoarea către familie. Le-am spus că, deși am crescut într-o familie creștină, a venit un moment când a trebuit să iau cea mai importantă decizie din viață: nu doar să-l invit pe Isus Cristos în viața mea, dar și să-i cer să preia controlul asupra ei. Acești oameni erau refugiați care încercaseră să fugă din Eritreea totalitară post-comunistă, al cărei președinte persecuta minoritățile religioase. Le-am spus că și eu încercasem să scap din Cehoslovacia comunistă în 1988, atunci când granițele s-au deschis puțin, dar că într-un final nu am ple-

cat, pentru că am simțit că nu asta era voia lui Dumnezeu pentru viața mea. Le-am povestit și despre încercările mele ulterioare de a evada din lumea comunistă și le-am spus că atunci când cineva își încredințează viața în mâinile lui Dumnezeu, El se îngrijește de persoana respectivă și îi oferă cel mai bun viitor posibil.

Am vorbit toată noaptea și, cu ochii aproape înlăcrimați, i-am invitat pe noii mei prieteni eritreeni să-și întindă mâinile și să atingă palmele străpunse de cuie ale lui Cristos – mâini întinse către oamenii din toată lumea. Acele brațe sunt ale Celui ce și-a dat viața pentru noi, care a murit pentru ca noi să putem trăi și care s-a ridicat din morți. Toți eritreanii din celula aceea au ascultat atenți și au dat curs îndemnului Duhului Sfânt din inimile lor. Au repetat cuvintele chemării mele chiar înainte să fie transferați la o altă închisoare, în următoarea dimineață. După acea experiență, când am acceptat în sfârșit scopul pe care Dumnezeu îl avea cu privire la întemnițarea mea, am început să profit de orice ocazie care mi se ivea pentru a împărtăși Evanghelia tovarășilor mei de închisoare și cât mai multor oameni cu putință.

Am mai consemnat încă o experiență în scrisoare, una similară care avusese loc recent, în urmă cu o săptămână. Stăteam în capelă într-o dimineață, când un tânăr sudanez a intrat, dorind cu disperare să stea cu mine de vorbă. M-am oprit imediat din citirea psalmilor și am început să-i pun întrebări despre relația pe care o avea cu Dumnezeu. În timp ce-i ascultam răspunsurile, am simțit că Dumnezeu mă cheamă să-i împărtășesc pur și simplu Evanghelia, să-l invit pe acest tânăr să-l accepte pe Isus Cristos ca Mântuitor personal și ca Domn. Se întâmpla ca numele lui să fie Avraam și, în doar câteva minute, s-a decis să pășească pe urmele omonimului său și să-și pună viața în mâinile lui Cristos. Când am început să citesc din nou din Biblie și am consemnat data, am realizat că era ziua în care se împlinea un an de la încarcerarea mea! Dumnezeu a fost așa de mărinimos, încât să permită încununarea acestei aniversări prin convertirea la credința în Cristos a unui tovarăș de închisoare!

Aproape în fiecare zi Dumnezeu trimitea pe cineva în capelă și auzeam vocea șoptită a Duhului Sfânt cum mă îndrumă, mă ghidează și-mi dă cuvintele potrivite. Intențiile lui Dumnezeu sunt atât de mărețe, iar eu eram recunoscător că El „ne poartă totdeauna cu carul Lui de biruință” și „răspândește prin noi în orice loc mireasma cunoștinței Lui” (2 Corinteni 2:14).

La încheierea scrisorii, am inclus o binecuvântare de final pentru familia mea: „Dumnezeu să vă binecuvânteze și să vă apere. Cu dragoste, Petr.”

29

Era Ajunul Crăciunului – al doilea Crăciun pe care îl petreceam închis în Sudan – și mă uitam la cei peste două sute de prizonieri care se înghesuiseră în capela noastră. A trebuit să mai adăugăm scaune și bănci pentru a-i găzdui pe toți. Autoritățile din închisoare ne-au permis să împrumutăm niște boxe puternice, pe care creștinilor sudanezi le plăcea să le folosească, iar zgomotul i-a atras chiar și pe musulmani, veniți să împărtășească cu noi această sărbătoare.

Slujba a fost foarte emoționantă. Cu câteva minute înainte de predica mea, am reușit să dau un scurt telefon familiei, din una dintre toaletele funcționale de la capelă. Le-am spus în grabă că nu pot vorbi decât câteva minute, pentru că urma să predic.

Am stat în capelă toată noaptea, rugându-ne și pregătindu-ne pentru următoarea zi, iar dimineață, a sosit la capelă preotul catolic local. Pentru prima dată în istoria închisorii Al-Huda, o sută de prizonieri condamnați la pedeapsa capitală au avut permisiunea de a veni la capelă. Aceștia erau închiși în celula morții – o celulă destinată celor care aveau să fie executați. Pastorul Hassan și pastorul Kuwa vizitau celula lor în fiecare duminică, predicând pentru acești bărbați, însă mie, pentru că eu eram străin, gardienii nu-mi permiteau să merg cu ei.

În ziua de Crăciun, am putut în sfârșit să-i întâlnesc pentru prima dată pe creștinii condamnați la pedeapsa capitală. Cu ochii plini de lacrimi, ne-am îmbrățișat. Acești oameni erau sortiți morții și i-am îmbrățișat, știind că probabil vor fi executați înainte de a avea șansa să ne întâlnim din nou în această lume.

Aveam să ne întâlnim în Rai, destul de curând.

* * *

La finalul lui decembrie, am fost în sfârșit chemat să depun mărturie în procesul meu. Procurorul mi-a pus întrebări și eu am răspuns cu încredere.

– Când ai vizitat Sudanul? m-a întrebat el.

– Am vizitat Sudanul de Sud în 2012, dar nu am intrat în Sudan și nu m-am întâlnit cu nici un comandant militar.

– Cum ai intrat în Sudan în 2015?

– Cu o viză de turist.

– Lucrezi pentru Vocea Martirilor?

– Am un contract de muncă pentru Vocea Martirilor, le-am explicat, dar nu sunt angajat, pentru că nu dețin cetățenie americană.

– De ce ai participat la conferința din Addis Abeba?

– Am participat la conferință ca să mă rog pentru pacea din Sudan.

După ce am răspuns la mai multe întrebări despre munca mea, despre vizitele făcute în Sudan și despre ajutorul acordat studentului creștin rănit, mi-am încheiat mărturia cu o declarație îndrăzneată:

– Într-o țară normală, atunci când cineva din afara granițelor aduce fonduri pentru a ajuta pe cineva, guvernul este recunoscător. Nu am venit în Sudan pentru a spiona, am venit pentru a oferi ajutor cuiva aflat în nevoie. Sudanul ar trebui să fie recunoscător.

Știam că mărturia pe care am depus-o era solidă, dar mai știam și că acest lucru nu avea să fie suficient.

* * *

Duminică, 29 ianuarie, m-am trezit înainte de zorii zilei și m-am pregătit, încă o dată, pentru călătoria către Khartoum. Procesul nostru avusese 21 de audieri în tribunal, pe parcursul a aproape șase luni. În tot acest timp, pe canalele media sudaneze, ziarele

progubernamentale răspândiseră articole de propagandă despre arestarea mea. Mă așteptasem să stau închis trei luni în total – o simplă formalitate. Însă acum eram în ianuarie 2017 și mă aflam în pușcărie de mai mult de un an.

În sfârșit, procesul meu ajunsese la final. Cel puțin asta însemna că se termina cu acele călătorii lungi, caniculare și pline de praf de la Al-Huda până la tribunalul din Khartoum în spatele unui camion de transportat vite.

Fratele Monim citea mereu ziarul în închisoare. Majoritatea audierilor noastre avuseseră loc duminica și de obicei apărea un articol despre acestea fie în numărul de luni, fie în cel de marți. Monim citea articolele și traducea apoi pentru mine ceea ce se spunea despre cazul nostru. Textul era de obicei însoțit de fotografii luate de pe hardul meu – „dovezi” că eram spion.

Cunoscând lucrurile pe care ziarele – controlate de către guvern – le spuneau despre noi, după părerea mea nu aveam cum să fim condamnați doar la timpul pe care îl petrecusem deja în închisoare și să ni se dea drumul acasă; guvernul investise prea mult timp și efort înfățișându-ne ca pe niște spioni și criminali periculoși. Pentru Guvenul Sudanez era important să arate lumii că sistemul său de guvernare și legile islamice pe care le aplicau împotriva activității creștine erau bune și potrivite. Știam că arestul și încarcerarea mea erau un gest motivat politic și primeam cu brațele deschise orice îmi rezerva viitorul, chiar dacă asta presupunea să petrec multe alte luni – sau chiar ani – în închisoare. Știam că Dumnezeu se folosea de mine și aveam încredere că va face acest lucru și mai departe, fie că aveam să fiu în închisoare în Sudan, fie că aveam să mă întorc acasă în Cehia.

Vorbeam cu familia mea în fiecare seară, cu ajutorul telefonului meu secret; i-am pregătit pentru eventualitatea de a fi găsit vinovat. „Să nu fiți surprinși”, le-am spus „dacă sunt condamnat la 15-20 de ani de închisoare.” Dar i-am îndemnat, de asemenea, să nu se lase copleșiți de această pedeapsă. Le-am amintit că știam

cum Guvernul Ceh negocia cu Sudanul pentru mine. Le-am spus că imediat ce sentința avea să fie citită și pedeapsa cunoscută, toată lumea avea să știe exact care era miza și negocierile vor putea să înceapă cu adevărat!

Într-o audiere anterioară, din 2 ianuarie 2017, judecătorul stabilise că pastorul Kuwa nici măcar nu era în Khartoum atunci când eu mă aflam acolo și că nu făcuse altceva decât să-i împrumute mașina pastorului Hassan. În consecință, cazul construit împotriva pastorului Kuwa fusese respins din lipsă de dovezi. M-am bucurat din inimă pentru el și m-am rugat ca acesta să fie un semn bun și pentru mine.

Dar Hassan, Monim și cu mine încă ne așteptam verdictele, iar astăzi aveam să le primim. Eram tăcuți în timp ce intram în clădirea tribunalului, fiecare dintre noi gândindu-ne și rugându-ne, privind în jur și așteptând. Mă întrebam oare ce făcea Vanda acasă și mă rugam ca veștile pe care urma să le primesc azi să nu-i frângă inima. Am intrat în sala de judecată și am găsit-o plină ochi de activiști, jurnaliști, reprezentanți ai numeroaselor ambasade și cetățeni obișnuiți. Judecătorul a intrat și ne-am ridicat în picioare.

Vocea judecătorului era fermă și clară în timp ce citea documentul verdictului. Pastorul Hassan și Monim fuseseră amândoi găsiți vinovați pentru cele patru acuzații care li se aduceau și condamnați la 12 ani de închisoare. Fiica adolescentă a pastorului Hassan s-a prăbușit în spatele nostru, cu ochii în lacrimi.

Așteptam verdictul meu, dar din moment ce audierea era doar în limba arabă, depindeam de pastorul Hassan, care îmi traducea. Stăteam așezat pe bancă, trăgând adânc aer în piept și încercând din greu să mă calmez, dar simțeam cum inima îmi bătea să-mi spargă pieptul. Îmi fixasem privirea pe judecător și așteptam cuvintele pe care acesta avea să le rostească. În timp ce-mi citea verdictul, Hassan s-a aplecat spre mine pentru a-mi traduce în engleză. Nu și-a putut ascunde șocul care-i impregna vocea.

– Judecătorul te-a găsit vinovat de toate cele opt acuzații aduse împotriva ta și ești condamnat la închisoare pe viață – cea mai gravă pedeapsă, în afară de pedeapsa capitală!

Sentința mai prevedea să plătesc o amendă de 100.000 de lire sudaneze (aproape 17.000 \$) și tot echipamentul care mi se confiscase – aparatul de fotografiat Canon și obiectivele, laptopul, iPhone-ul, camera de filmat și drive-urile externe – devenea proprietatea Guvernului Sudanesez.

Eram absolut sigur că viața mea era în mâinile lui Dumnezeu, așa că am rămas calm. Deși ar putea părea greu de crezut, am simțit o *ușurare*. Cu toate că am sperat și m-am rugat pentru un deznodământ mai favorabil, nu eram cu totul surprins că Guvernul Sudanesez mă condamnase la închisoare pe viață (care în Sudan era echivalentul a 20 de ani de închisoare). Procesul, acest chin îndelungat, se încheiase în sfârșit.

Într-un fel, această pedeapsă dură a arătat în mod clar absurditatea întregului caz politic și religios construit împotriva mea și a dragilor mei tovarăși de închisoare și frați sudanezi. Dacă guvernul ar fi dat o sentință mai rezonabilă – șase luni sau un an – mulți ar fi crezut că acuzațiile care mi se aduceau erau legitime și că eram cu adevărat implicat în activități criminale în Sudan. O pedeapsă cu închisoarea pe viață pentru cineva care aducea ajutor în țară arăta însă că întregul proces era o farsă lipsită de sens.

În ce privește lucrurile mele, nu îmi făceam deloc griji pentru pierderile materiale. Puteam să cumpăr un alt computer sau un alt aparat de fotografiat. Domnul a dat și Domnul a luat. Binecuvântat fie Numele Domnului! (Iov 1:21) Nu îmi făceam griji nici măcar pentru sentința pe viață. La urma urmei, viața mea nu-mi mai aparținea mie, ci lui Isus Cristos! o cumpăraseră plătind pentru ea un preț mare.

30

Pastorul Hassan, Monim și cu mine nu mai așteptam următoarea înfățișare la tribunalul din Khartoum. Nu mai eram cei de pe banca acuzaților. Eram acum criminali condamnați și urma așadar să fim transferați la o altă închisoare. Pentru că dovezile aduse împotriva lor erau atât de neconvingătoare, Hassan și Monim fuseseră atât de siguri că vor fi eliberați, încât le dăruiseră deja toate hainele și celelalte obiecte personale altor prizonieri de la Al-Huda.

Noaptea de după anunțarea verdictului ne-am petrecut-o în închisoarea de tranziție din Omdurman, îngrămădiți laolaltă cu zeci de oameni în frigul tăios al unui arest aflat în aer liber. Pentru că eram criminali cu sentințe lungi, am fost trecuți printr-un obositor proces birocratic necesar transferului nostru în închisoarea care avea să ne fie destinația finală; acest proces includea faptul că amprentele ne-au fost luate de mai bine de zece ori. După o noapte amarnică petrecută în aer liber, dimineața am revenit la rutina care ne era deja familiară de a fi urcați în camionul pentru transportat vite. Totuși, de data asta, nu știam unde vom ajunge. Această incertitudine amenința să se transforme în neliniște, dar mi-am amintit mie însumi că Dumnezeu era Cel ce deținea controlul.

Camionul pentru vite avansa șerpuit pe drumurile prăfoase din orașul Khartoum, către aeroport, ajungând în final la Închisoarea Comună de Nord din Khartoum, cunoscută sub numele de „Închisoarea Kober”. În timp ce camionul se oprea în dreptul acestui masiv complex, am simțit un straniu amestec de teamă și pace.

Știam că Dumnezeu era cu mine, dar nu aveam de unde să știu ce anume mă aștepta la această ultimă destinație din sistemul penitenciar sudanez.

Principala clădire a complexului fusese construită în 1905 de către un englez pe nume Cooper, însă când numele i-a fost transcris în arabă, C-O-O-P-E-R a devenit K-O-B-E-R. Pentru mine ușile cu gratii de la ambele etaje ale clădirii principale a închisorii Kober arătau de parcă ar fi fost transportate direct dintr-un film american.

Am fost procesați, după care duși în secțiuni diferite ale închisorii. Gardienii mi-au luat MP3 player-ul și, deși mi-am păstrat cartela SIM, m-au forțat să le dau telefonul. M-am îngrozit la gândul că aveau să-mi ia Biblia, dar, în mod surprinzător, mi-au permis s-o păstrez. Hassan și cu mine am ajuns în secțiuni separate, ambele părând să aibă condiții relativ bune. M-am bucurat să văd că toaletele și dușurile din zona noastră erau în stare de funcționare.

Monim însă nu a fost la fel de norocos. A fost dus în partea cea mai veche a închisorii, clădirea originală construită de Cooper, care era mizerabilă și nu avea apă curentă sau toalete funcționale. Monim era din Darfur și locuitorii acestei regiuni erau considerați aproape ca niște trădători, din cauza războiului civil din Sudan. Mai mult decât atât, tonul închis al pielii sale îl făcea o țintă ușoară pentru rasismul care era comun printre mulți dintre musulmanii de origine arabă din Sudan.

În ultimii ani, închisoarea Kober fusese una dintre „casele bântuite” ale Sudanului – centre de detenție secrete unde prizonierii politici erau torturați fizic și mental. Uneori erau executați. Tot aici erau transferați de la Al-Huda cei cu pedeapsa capitală, atunci când sosea data execuției. Hassan și Monim aflaseră despre execuțiile prin spânzurare de la Kober din spusele condamnaților la moarte de la Al-Huda, însă noi nu am fost niciodată martori la așa ceva.

Închisoarea Kober avea două bucătării – prima pregătea mâncare pentru prizonierii de aici și cealaltă îi hrănea pe prizonierii din închisoarea SNSI din vecinătate. Pentru că mâncarea noastră era gătită la fața locului, lipia sudaneză pe care o primeam zilnic era uneori proaspătă și caldă. Pe lângă aceasta, mâncarea de la Kober era mult mai bună decât cea de la Al-Huda, unde nici măcar sudanezii nu o puteau mânca fără s-o dreagă ingenios pe plitele lor electrice. Totuși, chiar și la Kober, prizonierii își găteau ulterior mâncarea. Ca și la Al-Huda, deținuților care aveau ceva bani li se permitea să achiziționeze unele alimente, printre care făină și uneori chiar și carne.

Pastorul Hassan și cu mine știam că unii dintre tovarășii noștri din celula de la Al-Huda fuseseră transferați la Kober în momentul în care au fost prinși furând de la gardieni. Ca pedeapsă, fuseseră trimiși în secțiunea cea mai strictă a închisorii. Când i-am reîntâlnit, la câteva zile după ce Hassan, Monim și cu mine ajunseserăm, au fugit spre mine și m-au îmbrățișat, cu zâmbete largi pe față. Am realizat repede cât de mult apreciau și prețuiau prietenia noastră și am fost din nou recunoscător să văd că Dumnezeu se folosea de mine în acest fel.

* * *

Deseori, comandantul închisorii sau adjunctul său făceau rouduri printre deținuți pentru a le asculta nemulțumirile.

– La Al-Huda mi s-a permis să am cu mine MP3 player-ul, am spus eu. Aici de ce nu pot să-l păstrez?

Mi s-a promis că-l voi recupera – că ar trebui să-l cer de la gardian – dar nu l-am mai primit. Chiar și fără MP3 player, am continuat să predau limba engleză și la Kober. Utilizând textul din Evanghelia lui Ioan, le-am predat tovarășilor mei musulmani bazele limbii engleze și mă rugam ca și mesajul Evangheliei să pătrundă în inimile lor pe această cale.

Spre deosebire de capelele de la Omdurman sau Al-Huda, aici nu aveam decât ocazional oportunitatea de a predica. Știind că unii musulmani participau la slujbele din capelă, m-am asigurat că predicile mele aveau caracter de evanghelizare. Însă pentru că printre predicile rezultate în urma studiului meu biblic de la Niyaba Mendola foarte multe erau neutilizate, resimțeam până în adâncul inimii lipsa ocaziei de a predica în mod regulat.

31

Încetul cu încetul am început să mă adaptez condițiilor din închisoarea Kober. Încă mă puteam întâlni cu pastorul Hassan în timpul zilei, dar după ce se făcea prezența de după-masă, eram în-cuiați în celule separate din secțiuni diferite ale închisorii. În așa-zi-sa secțiune „VIP”, eram închis alături de oficiali guvernamentali, ofițeri de poliție și soldați din forțele de securitate care au dezertat de pe câmpurile de luptă din Darfur sau chiar Yemen – trimiși să lupte în numele Arabiei Saudite la ordinul președintelui Bashir. În secțiunea VIP se afla chiar și un colonel din cadrul Securității Sudezeze care refuzase să îndeplinească un astfel de ordin.

Acești bărbați se purtau prietenește, ba chiar împărțeau cu mine mâncarea pe care rudele le-o aduceau. Unul dintre ei avea chiar și o celulă privată, dotată cu aer condiționat și televiziune prin satelit. Într-o zi, omul a suferit o criză dureroasă de gută și i-am dat câteva dintre tabletele mele de ibuprofen. A fost foarte recunoscător că în sfârșit l-a mai lăsat durerea. Când și-a dat seama că nu-mi puteam contacta familia din cauză că nu aveam telefonul la mine, mi-a făcut invitația deschisă de a vizita celula lui cu aer condiționat oricând doream și a-i folosi telefonul pentru a-mi suna familia. Ar putea fi aceasta o capcană? m-am întrebat. La început nu am dat curs ofertei sale, dar după câteva zile care au trecut anevoie, am cedat și i-am telefonat soției.

Închisoarea era foarte aproape de aeroport și din celula mea puteam vedea cum avioanele decolează de pe o pistă din apropiere. Erau la o distanță așa de mică, încât puteam vedea cum

își retractează roțile la decolare, iar când am vorbit cu Vanda în seara aceea, până și ea a putut auzi mugetul asurzitor al uriașelor avioane rusești de marfă. Familia mea aflase despre sentința mea prin intermediul ofițerului consular din Ambasada Cehă din Cairo și chiar dacă erau foarte dezamăgiți, fuseseră pregătiți pentru această posibilitate. Sperau că negocierile diplomatice care se duceau pentru eliberarea mea aveau în curând să aibă succes, dar nu știau dacă acest proces va dura săptămâni, luni sau chiar ani. Cu toate acestea, se rugau și posteau în continuare.

Soldații SNSI din Kober vorbeau puțină engleză și voiau să-i învăț mai mult, așa că am pus mâna pe Biblie și am folosit Evanghelia lui Ioan pe post de manual. Era un flux constant de soldați, dintre care multora li se dădea drumul în momentul în care erau de acord să se întoarcă pe câmpul de luptă.

Din fericire, noul meu prieten din celula cu aer condiționat nu s-a dovedit a fi un spion SNSI, dar cât timp am petrecut în închisoare am avut șansa de a întâlni mulți oameni care erau. În ziua în care ne-am primit sentințele, am fost transferați la închisoarea de tranziție de la Omdurman. În timp ce așteptam la coadă pentru a ni se lua amprente, am observat un bărbat alb, ceva mai în vârstă decât mine, pe care l-am salutat în engleză.

– De unde sunteți? l-am întrebat.

La început, și-a dus degetul la buze, avertizându-mă să nu spun nimic. Apoi, cu un accent rusesc pronunțat, a spus: „Nu engleză”. Așa că am repetat întrebarea în rusă și mi-a răspuns. Mi-a spus că era inginer mecanic și că o companie îl înșelase, promițându-i un „job bun” în Sudan. Într-un final, reprezentanții companiei au dispărut din Sudan, lăsându-l cu o factură neplătită la hotel.

Întâlnirea a fost ciudată și nu am fost cu totul surprins când ne-a însoțit pe mine, pe Hassan și pe Monim la Kober. Deși pretindea că nu vorbește engleză, era cumva mereu în preajma noastră și mereu părea dornic să tragă cu urechea la conversațiile pe care le purtam în limba engleză. Nu mă simțeam confortabil

în prezența lui, dar am decis să-i împărtășesc Evanghelia în rusă. A pretins imediat că e creștin ortodox rus!

Într-o zi, când își făcea veacul din nou în preajma noastră, un prizonier egiptean l-a recunoscut ca fiind un pilot rus care obișnuia să transporte soldații din forțele de securitate de la Khartoum la Darfur. Deși acest egiptean nu vorbea decât foarte puțină engleză, l-a speriat pe rus de moarte, spunând:

– Anatolie... pilot... securitate, arătând către umerii lui, acolo unde trebuiau să fie în mod normal epoleții cu gradele de ofițer.

Pilotul rus a șters-o cât a putut de repede și a trecut destul de multă vreme până să-l mai vedem.

Fratele Monim nu avea voie decât rareori să viziteze secțiunea noastră din Kober. În timpul zilei, stăteam de obicei la umbră și citeam din Biblie. Pentru că nu mi se permitea să merg la capelă prea des, am decis să împărtășesc Evanghelia în franceză unora dintre tovarășii mei de închisoare care proveneau din țări africane francofone. Mai ales un tânăr musulman, un jucător de fotbal din Guineea, era dornic să asculte micile mele predici în limba franceză și am ajuns să fim prieteni apropiați. În fiecare zi mă rugam ca Dumnezeu să i se arate ca Domn și Mântuitor tânărului meu prieten musulman.

* * *

În fiecare zi la Kober, mi se reamintea că timpul și viața mea erau în mâinile Domnului. El era cel ce deținea controlul asupra vieții mele. Într-o dimineață, în timpul rutinei mele zilnice, cum stăteam sub unul dintre copacii din curte și citeam din partea mea preferată a Scripturilor, Psalmii, am ajuns la Psalmul 126:

„Când a adus Domnul înapoi pe prinșii de război ai Sionului, parcă visam. Atunci, gura ne era plină de strigăte de bucurie și limba, de cântări de veselie.

Atunci se spunea printre neamuri: ‘Domnul a făcut mari lucruri pentru ei!’ Da, Domnul a făcut mari lucruri pentru noi și de aceea suntem plini de bucurie.”
(Psalmul 126:1-3)

Dintr-o dată, doi gardieni au apărut în fața mea, aducând un mesaj surprinzător. Nimic nu m-ar fi putut surprinde mai mult și mă străduiam să pătrund înțelesul spuselor lor.

– Petr, mi-au spus, azi ți se dă drumul din închisoare!

Sentimentul descris în Psalmul 126 mă inundă. *Să fie oare adevărat?* mă întrebam. *N-o fi doar un vis?* Mă păcălisem de multe ori înainte și acum îmi venea greu să cred că e altceva decât un vis. Totuși, vestea era cât se poate de veridică! Ochii mi s-au umplut de lacrimi și m-am gândit la Vanda. *În sfârșit!*

Vestea eliberării mele s-a răspândit printre prizonierii secțiunii noastre ca focul. Cum se întâmpla de fiecare dată când un prizonier era eliberat, vestea era un prilej de bucurie și sărbătoare. Poate că data viitoare va fi vorba despre mine, se gândea fiecare dintre acești bărbați. Strigăte de bucurie ieșeau din piepturile tovarășilor mei de închisoare și primeam îmbrățișări pline de entuziasm. Nu după mult timp, i-am văzut pe Hassan și pe Monim venind către mine, plini de bucurie la rândul lor: dacă mi se dădea mie drumul, cu siguranță că și lor avea să le vină rândul numaidecât.

După cum era obiceiul, mi-am donat hainele celorlalți prizonieri. Oamenii și-au întins mâinile cu nesaț către bunurile mele și am supravegheat cu grijă haoticul proces de distribuție, ca să mă asigur că Hassan și Monim vor primi medicamentele. Gardienii așteptau însă și știam că trebuia să plec. Neavând asupra mea decât o valiză de mână pe jumătate goală, i-am urmat în zona de recepție a închisorii.

Doi ofițeri de securitate din cadrul SNSI mă așteptau.

– Președintele Sudanului ți-a acordat grațierea, mi-au spus. De acum, ești liber.

M-am uitat la armele pe care le purtau sub cămăși. În pofida faptului că părăseam închisoarea, eram pe deplin conștient că mă aflam încă în Sudan, sub controlul absolut al unui regim totalitar care putea face orice dorea. Sub suprafața emoțiilor mele veghea un sentiment estompat de neliniște și eram într-o stare de alertă maximă. Președintele Bashir se afla la putere de aproape treizeci de ani și știam că se putea ca această nouă stare de pretinsă libertate să nu însemne de fapt că sunt cu adevărat liber.

Gardienii închisorii mi-au returnat bunurile, inclusiv MP3 player-ul și telefonul. Cartela SIM încă era ascunsă cu grijă în buzunarul meu secret.

– Vei veni cu noi, mi-au spus.

Am privit cu încordare cum ofițerii îmi pun bagajul în spatele unei mașini mici de culoare albă, pentru a mă duce apoi la o frizerie, unde au insistat să-mi fie rasă barba. Frizerul mi-a cerut să mă întind pe spate în scaun, după care mi-a acoperit fața cu o mască de tratament cu efect calmant. Acest proces mi s-a părut a fi o încercare absurdă de a impresiona – ca să dovedească faptul că mi s-a purtat bine de grijă cât timp m-am aflat în custodie sudaneză. A repetat de trei ori acest procedeu până când corpul a început să mă doară din cauză că stăteam în aceeași postură chinuitoare de atâta timp. După ce a fost mulțumit de rezultatul seriei de tratamente faciale, s-a grăbit să găsească un mic dispozitiv mobil de masaj cu care să-mi detensioneze gâtul și umerii.

– Trebuie să te relaxezi, mi-au spus ofițerii după ce am plecat în sfârșit de la bărbier.

Ușor de zis. Eram în prezența acelorași ofițeri SNSI care mă interogaseră și mă băgaseră la închisoare și doar imaginea lor era suficientă ca să mă facă să retrăiesc unele dintre cele mai groaznice momente de prăbușire din ultimele 15 luni. Mai mult, le puteam vedea armele sub cămăși.

– Te ducem la saună, mi-au spus.

Nu mă interesa deloc mersul la saună – nu făcea altceva decât să le dea ofițerilor șansa de a-mi percheziționa bagajele în căutarea telefonului celular – însă noua mea situație de „libertate” dicta să mă duc într-acolo. Nu voiam să creez probleme, așa că m-am dus fără să mă plâng. Am ajuns la o saună privată și am poșisit în vestiar.

În timp ce mă dezbrăcam, mi-am împăturit hainele deasupra genții și mi-am scos telefonul celular. În câteva minute aveau să percheziționeze totul. Nu puteam lua telefonul cu mine în saună, dar nu puteam să-i las să-mi ia cartela SIM – micul cip conținea toată informația din telefoanele și mesajele schimbate în cadrul închisorii. În consecință, am scos-o repede din buzunarul secret și mi-am băgat-o în gură, potrivit-o după molarul din spate.

Am petrecut zece minute agitate în sauna fierbinte, după care am insistat să plecăm.

Ofițerii m-au dus la un fast-food local, unde mi-au comandat o porție gigantică de pulpe prăjite, cartofi prăjiți, salată și Sprite și se uitau le mine cum încercam să mănânc. Stomacul îmi era sensibil și micșorat considerabil, după mai bine de un an de porții insuficiente de mâncare, și apoi mă simțeam ciudat să mănânc în compania unui public atât de atent.

Am plecat apoi de la restaurant și am oprit la un magazin select de haine.

– Vrei să cumperi un parfum? Un costum? Ai nevoie de o cămașă, de o cravată. Unul dintre ei număra un teanc mare de bancnote.

– *Nici vorbă*, m-am gândit. *Sunt în Africa. Nu am de gând să călătoresc îmbrăcat în costum.*

Îmi puteam da seama că gardienii mei au primit ordinul de a face ca felul în care arăt să fie cât mai dichisit cu puțință. Dacă eram pus în libertate arătând ca un om de afaceri bine îmbrăcat care tocmai ieșea dintr-un hotel de lux, cum ar putea lumea să creadă că am fost maltratat? Am încercat să nu particip la această piesă de teatru, dar fără să-mi înfurii paznicii.

– Am haine bune, le-am spus.

– Nu, nu, hainele tale nu sunt suficient de bune.

Păreau să știe mai multe decât mine.

– Am perechea asta de blugi, le-am spus, arătându-le niște haine curate din bagaj. Li se dăduse ordinul clar de a mă face mai prezentabil, însă, fără prea multă tragere de inimă, ofițerii

au fost de acord să se rezume la a-mi cumpăra o curea care să înlocuiască sfoara roasă de plastic pe care o aveam în jurul taliei și care îmi ținea pantalonii.

Am mers apoi la un magazin alimentar. Mi-au spus să cumpăr suficientă mâncare cât să-mi ajungă pentru micul dejun în următoarelor trei sau patru zile, așa că am luat niște cafea instant, ceai, pâine, ouă, fructe și batoane de ciocolată.

Ne-am urcat din nou în mașină și în curând am oprit la ceea ce părea a fi un bloc de locuințe. Clădirea era împrejmuită de un zid uriaș de beton, cu partea de sus acoperită de sârmă ghimpată, iar din spatele gardului, câțiva ciobănești germani lătrau amenințător în timp ce coboram din mașină. Ofițerii SNSI m-au condus înăuntrul clădirii. Aveam să stau aici până luni, mi-au spus: patru nopți. Mi-au luat cel mai bun tricou pentru a-l duce la curățătorie – era tricoul pe care-l păstrasem pentru când aveam să călătoresc înapoi spre casă – și mi-au promis să mi-l returneze în scurt timp.

Cartela SIM îmi era încă în gură.

* * *

Ofițerii au plecat, lăsându-mă în sfârșit singur în dormitorul din apartament. Știam că erau microfoane, dar trebuia s-o sun pe Vanda. M-am uitat rapid împrejur și m-am hotărât că toaleta era probabil cea mai discretă zonă, așa că am mers acolo, am scos cartela SIM din gură, am șters-o de tricou, am pus-o în telefon și am format rapid numărul Vandei.

De acasă din Cehia, Vanda a răspuns la telefon. Vorbeam în șoaptă și a trebuit să spun repede ce aveam de spus.

– Ce se întâmplă? m-a întrebat neliniștită Vanda.

– Am fost eliberat din închisoarea Kober azi dimineață și acum mă aflu într-un loc necunoscut, i-am șoptit. Arată ca o ascunzătoare neoficială a poliției secrete sudaneze. Mi s-a spus că voi sta aici o vreme.

Oficialii din Cehoslovacia dețineau astfel de apartamente sau case în timpul regimului comunist; era un loc secret, în care puteau ascunde o persoană, se puteau întâlni cu un informator, puteau interoga un prizonier sau puteau petrece timp cu o amantă, fără să fie descoperiți.

Vanda era derutată de acest telefon misterios și era îngrijorată că aș putea fi în pericol. Crescând în Cehoslovacia regimului comunist, cunoștea multe povești despre prizonieri „eliberați” din închisoare care mai apoi erau găsiți morți într-un loc sau altul. Era modul în care guvernul de atunci rezolva acele cazuri și acum se temea că Guvernul Sudanesez încearcă să „rezolve” astfel și cazul meu.

Am închis telefonul și, cu sentimente contradictorii de entuziasm și îngrijorare, Vanda a început să se roage.

33

Trei nopți am stat în apartamentul SNSI și am așteptat. Stăteam toată ziua în pat ascultând Scriptura la MP3 player și mă întrebam ce se va întâmpla în continuare.

Apartamentul era mic, având un pat mare înăuntru și un singur dormitor. Patul mirosea a curat, așa că am decis să mă întind pe cuvertură. Apă curentă era doar preț de câteva minute în fiecare zi, așa că lăsam o găleată sub robinetul pornit din baia murdară, așteptând ca țevile să se deschidă. Când găleata se umplea, foloseam o sticlă de plastic pentru a face duș și mă uscam cu prosoapele puse la dispoziție. Uneori, auzeam noaptea zgomotul făcut de apa care curgea prin țevi și săream din pat ca să trag apa la toaletă.

În timpul nopții, ofițerii de securitate veneau la fiecare 30 de minute să se asigure că nu evadasem.

– Vrei să-ți aducem niște vin? m-au întreat... Sau niște doamne?

Le-am refuzat ofertele de a-mi aduce alcool sau femei, însă am descoperit în curând că mai erau și alți vizitatori în apartamentul meu. Noaptea, după ce stingeam lumina, apăreau șoareci, care săreau de pe podea direct în patul meu. Uneori, aterizau direct pe mine sau pe pernă, în spatele capului meu proaspăt ras. Săream din pat și aprindeam lumina, iar șoarecii dispăreau imediat. În dimineața următoare, când am cercetat apartamentul pentru a afla pe unde intră, am descoperit că urcau pe canalizare și ieșeau pe gura de scurgere din vană.

Între vizitele ofițerilor și cele ale rozătoarelor, abia adormeam, dar reușeam să trag un pui de somn în fiecare după-amiază. Gardienii primiseră ordin să mă hrănească bine, așa că de două ori

pe zi, ieșeam să mâncăm. În rest, mâncam din cele pe care mi le cumpăraseră de la magazinul alimentar. Îmi fierbeam apă pentru ceai pe plită, găteam ouă și așteptam să vină ziua de luni.

* * *

Duminică, 26 februarie, la 3:30 după-masa, cu o zi mai devreme decât era programată plecarea mea, ofițerii de securitate au venit la apartament și mi-au spus:

– Cineva vrea să vorbească cu tine, așa că pregătește-te.

Îmi țineam lucrurile în bagajul gata făcut, pentru eventualitatea în care trebuia să mă mut de la un moment la altul, așa că am pus mâna pe valiză și am dat să pășesc spre ușă. *În sfârșit!*

– Nu, nu, ușurel, a spus unul dintre oameni. Cineva vrea să vorbească cu tine la telefon. Am pus bagajul jos, iar ofițerul mi-a dat un telefon mobil.

Am fost surprins să aud vocea ambasadoarei.

– Domnule Jašek, unde sunteți? întrebă ea. Am venit să vă luăm. Vă așteptăm la aeroport.

Eram așa de fericit, că abia puteam vorbi.

– Ce bine! am spus eu, dar nu știam unde mă aflam și mă întrebam cum voi ajunge la aeroport.

– Avionul pleacă la 5 după-amiază, a răspuns ambasadoarea.

Știam însă că nu eram aproape de aeroport și mă îndoiam că voi ajunge la timp. Era mai puțin de o oră și jumătate până la decolarea avionului, iar eu eram la mila ofițerilor SNSI.

Am închis telefonul, ofițerii au plecat, iar eu am așteptat. Eram singur în apartament, privind cum timpul trecea minut cu minut. Mi s-a părut o eternitate. Puțin după ora 4 după-masa, ofițerii s-au întors într-un final, dar în acel moment eram deja sigur că nu mai am cum să prind zborul.

Ne-am urcat în mașină și am pornit către aeroportul Khartoum. Nu aveam nici pașaport și nici un act de identitate. Mă întrebam dacă sudanezii nu aveau deja cel puțin un pașaport de-al meu

la aeroport, din moment ce atunci când am ajuns în Khartoum aveam două. M-am întrebat în treacăt și ce se întâmpla cu laptopul, aparatul meu de fotografiat și celelalte bunuri pe care le avusesem. Dacă era adevărat că fusesem grațiat cu totul, atunci ar trebui să fiu tratat ca și când nu comiseseșem nici o infracțiune. Și asta ar însemna ca pedeapsa confiscării acestor bunuri să nu se mai aplice... cel puțin în teorie. Însă nu voiam să risc să-i jignesc pe ofițeri punând aceste întrebări. (Grațiat, negrațiat, nu am mai văzut obiectele respective de la proces încoace. Probabil că un ofițer SNSI face niște fotografii minunate cu vechiul meu aparat de fotografiat!)

Îmi aminteam cum am călătorit ultima dată spre aeroport, cu microbuzul hotelului, în urmă cu 15 luni, și m-am rugat ca de această dată deznodământul să fie altul.

* * *

Am ajuns în sfârșit la aeroport. Paznicii care mă însoțeau erau îmbrăcați în haine civile și purtau ochelari de soare; mi-am dat seama că se dădeau drept angajați de-ai aeroportului. Și-au prezentat legitimațiile și ne-au însoțit într-o zonă de siguranță din aeroport. Mi-au deschis portiera și m-au escortat într-un separeu pentru VIP-uri. Ofițeri de securitate cehi, dintre care un bărbat pe care îl întâlnisem cu un an în urmă la Clubul Național SNSI, mă așteptau alături de doi medici.

Doi ofițeri de securitate SNSI m-au însoțit în separeu. Pe unul l-am recunoscut de la închisoarea SNSI – era persoana care mă fotografiase atunci când am fost arestat.

Medicii veniseră pregătiți cu ceva ce arăta ca un spital ambulant complet. Mi-au făcut o examinare completă, m-au conectat la un EKG, mi-au măsurat nivelul de oxigen din sânge și mi-au oferit fluide speciale de rehidratare cu electroliți. Au aflat de la funcționarul consular ceh că mă purtam normal și că mintea îmi

părea intactă, dar se temeau de posibilitatea deshidratării. Cei doi ofițeri SNSI mă priveau plini de uimire. Eram sigur că acum erau cu totul convinși, văzând atenția imensă cu care mă tratau medicii din cadrul Serviciului de Informații Ceh, că eram spion.

După ce am fost examinat, am așteptat. Am aflat că Ministrul Ceh al Afacerilor Externe urma să ajungă în curând și că ne vom întoarce în Praga cu avionul său.

– Trebuie să merg la toaletă, am reușit să spun.

La toaletă, mi-am scos telefonul și am sunat-o pe Vanda. După telefonul pe care i-l dădusem cu trei zile în urmă, care o făcu să se teamă într-atât, s-a simțit teribil de ușurată când mi-a auzit vocea din nou. Vanda urmărise pe website-ul oficial programul de călătorie al Ministrului de Afaceri Externe și știa că plecase în data de 26 în Sudan, pentru o vizită de o zi. Dacă această călătorie se desfășura conform planului, știa că s-ar putea să mă întorc acasă în câteva ore.

– Sunt la aeroport, am spus repede. Și se pare că vom zbura în curând. Îl așteptăm pe Ministru și pe echipa lui.

N-a durat mult și am aflat că gestul meu a fost unul riscant. Când ni s-a transmis că Ministrul aterizase, am părăsit separeul. Paznici sudanezi ne-au însoțit până la scara avionului, care era o aeronavă oficială uriașă aparținând Guvernului Ceh. Ne-am ambarcat și i-am rugat să-mi permită s-o mai sun o dată pe soția mea.

– Mai bine nu, vă rugăm, răspunse ofițerul de la securitate. Ați făcut o mare greșeală sunând-o pe soția dumneavoastră de la toaletă.

Negocierile delicate care se purtasera pentru eliberarea mea se finalizaseră abia cu o zi în urmă, mi-a spus, și ofițerii știau că până când avionul nu decola, orice era de fapt posibil.

M-am lăsat pe spate în scaunul tapițat cu piele din avion, copleșit de gândul că aș fi putut să-mi pun în pericol eliberarea.

După 45 de minute, ministrul a sosit împreună cu cei care îl însoțeau. Eram puțin îngrijorat de felul în care avea să mă pri-

mească. Auzisem la un moment dat de la familia mea că afirmase în mod public că trebuia să mă fi așteptat să am probleme atunci când am început să mă interesez de felul în care erau încălcate drepturile creștinilor persecutați din Sudan. Pe undeva, mi se părea mie, sugerase că toate cele pe care le îndurasem fuseseră din vina mea, din moment ce luasem decizia de a călători într-o țară atât de periculoasă ca Sudanul.

Ministrul Lubomír Zaorálek a intrat în avion, mi-a zâmbit și mi-a spus:

– Domnule Jašek, bine ați venit la bordul aeronavei din Forța Aeriană Cehă! În primul rând, dați-mi voie să vă transmit salutări din partea prietenilor mei din Biserica Frățească din Most, care mi-au povestit despre activitățile dumneavoastră umanitare. Apreciez mult munca pe care o depuneți.

Gheața s-a spart în întregime. I-am strâns mâna, după care am fost salutat de către membrii personalului său și purtătorul lui de cuvânt.

Zborul spre Praga a durat ceva mai bine de șase ore. Pe durata lui, Ministrul Zaorálek și-a părăsit scaunul pe care îl ocupa la clasa întâi pentru a sta cu mine în spate. Vreme de aproape două ceasuri mi-a pus întrebări, vrând să afle în detaliu cum a fost îngrozitoarea mea experiență din închisoare. A ascultat în liniște, apoi s-a întors către mine zicând ceva ce dovedea o înțelegere profundă a lucrurilor prin care am trecut, rezumând ceea ce sperasem să fie adevărat de-a lungul întregului an precedent:

– O, Doamne, ascultându-vă, pun pariu că modelul dumneavoastră trebuie să fie apostolul Pavel.

– În seara zilei de 26 februarie, telefonul Vandei sună din nou. Funcționarul consular ceh Jaroslav Vejrych se afla la celălalt capăt al liniei pentru a-i da această veste minunată:

– Petr e în avion.

Vanda a izbucnit în lacrimi apoi și-a îmbrățișat strâns copiii. L-au lăudat pe Dumnezeu și s-au apucat repede să răspândească vestea bună printre creștinii care se rugaseră și postiseră pentru mine în ultimele 14 luni.

Familia mea știa că voi ateriza pe aeroportul militar din Praga și că nu va putea să mă întâlnească acolo. Au mers cu mașina până la spitalul militar, unde au așteptat plini de nerăbdare.

Când am coborât din avion, câteva ceasuri mai târziu, o mulțime de reporteri s-a strâns în jurul meu pentru o conferință de presă. Într-o mare de microfoane, am avut șansa de a-i mulțumi Ministrului de Externe pentru efortul consistent pe care l-a depus pentru a-mi negocia eliberarea. Am înțeles cât de dificil trebuie să fi fost, am adăugat, într-o țară al cărei președinte era acuzat de Curtea Penală Internațională. Mi-am exprimat și profunda recunoștință față de biserica de acasă, din Kladno, și față de pastorul nostru, Daniel Kaleta. Le-am mulțumit reprezentanților americani ai Vocii Martirilor pentru sprijinul imens pe care mi l-au oferit, avocatului și în special familiei mele, care mi-a fost alături în aceste luni dificile. Nu în ultimul rând, am mulțumit sutelor de mii de creștini care s-au rugat pentru mine și celor care au semnat petiția

online inițiată de CitizenGo, o organizație dedicată campaniilor pentru persoane persecutate din întreaga lume.

În timp ce pășeam pe asfaltul din Praga și în timp ce eram transportat la spitalul militar pentru analize, inima și mintea îmi erau tot în Sudan. Puțin după miezul nopții, când am ieșit din ambulanță și familia mi-a ieșit înaintea – îmbrățișându-i pentru prima dată în mai bine de un an de zile – i-am mulțumit Domnului că facem parte dintr-o familie încă și mai mare. E una răspândită în jurul globului pământesc și i-am mulțumit Domnului că nici măcar o închisoare sudaneză nu ne poate despărți unul de altul.

EPILOG

Când m-am întors în Praga, înconjurat din nou de familia mea și de familia noastră care este biserica, oameni care s-au rugat pentru mine atât de fervent cât timp am fost în Sudan, am început să mă gândesc la modurile în care Dumnezeu m-a schimbat în timpul celor 14 luni și jumătate de detenție.

Am fost atât de recunoscător Domnului – profund recunoscător – pentru că-mi oferise privilegiul de a fi supus batjocurilor în numele Mântuitorului meu. Spre binele familiei mele, eram recunoscător că am fost arestat într-un moment când copiii mei erau deja mari și au putut-o încuraja pe mama lor, care cred că a suferit cel mai mult. În ce mă privește pe mine însă, mi-aș fi dorit ca Dumnezeu să-mi fi permis această experiență când eram mai tânăr, pentru că știu că restul vieții mele ar fi arătat foarte diferit.

Deseori, Dumnezeu îngăduie suferința cu scopul de a ne învăța răbdarea, pentru a ne învăța cum să așteptăm ca El să se manifeste. Psalmistul a scris: „Eu nădăduiesc în Domnul, sufletul meu nădăduiește și aștept făgăduința Lui” (Psalmul 130:5). A aștepta ca Dumnezeu să se manifeste este cheia vieții creștine. Descătușează toate resursele de disciplină creștină cum ar fi rugăciunea, postul și slujirea celorlalți oameni și ne vindecă de suferința pricinuită de așteptările pe care ni le produce „creștinismul instant” – o atitudine pe care am întâlnit-o în propria mea inimă în prima perioadă a detenției.

În martie 2016, când credeam că voi fi eliberat, am fost supărat că Dumnezeu m-a ținut închis în continuare. Voiam să mă duc

acasă, să fiu cu familia mea. Voiam să mă întorc la biserica mea din Cehia și să particip la închinare ca întotdeauna. După experiența închisorii însă, am văzut lucrurile diferit. Dumnezeu îmi rezervase ceva mult mai bun. Mă ținea în Sudan cu un anumit scop. Mă pregătea să răspândesc Evanghelia în închisoare, la Omdurman, la Al-Huda, la Kober, și să le prezint dragostea lui Dumnezeu anchetatorilor și avocaților mei în timpul întâlnirilor de la tribunal. Sincronizarea Domnului ne întrece întotdeauna așteptările. În momentul în care am încetat să mă gândesc la mine însumi, am încetat să mă simt îngrozitor și am văzut cum se conturează un plan mai amplu.

Din punctul meu de vedere, experiența din închisoarea din Sudan a fost un prilej nemaipomenit de a-l proclama pe Cristos, chiar dacă mie personal mi-a produs suferință. Am văzut că Dumnezeu ne îngăduie uneori să umblăm „prin valea umbrei morții” (Psalmul 23:4) ca să ne învețe să avem încredere în puterea Lui în loc de a ne încrede în puterea noastră. Doar umblând prin vale, în umbră și în întuneric, îl putem vedea pe Cristos strălucind. Cu cât ești mai neajutorat, mai lipsit de speranță și de apărare, cu atât mai ascuțit îți va fi auzul la vocea Păstorului, în timp ce toiagul și pașii Lui ghidează calea.

De multe ori, mai ales când starea de sănătate mi se deteriora în închisoarea SNSI, m-am simțit frustrat din cauză că nu găseam cuvintele potrivite pentru a mă ruga. Uneori, mai ales în timp ce tovarășii mei de închisoare din ISIS mă băteau, tot ce puteam face era să gem. Dar în timpul acelor momente îngrozitoare, Duhul Sfânt gemea și el împreună cu mine, mijlocind în numele meu (Romani 8:26).

La patru luni după ce am fost arestat, când Dumnezeu mi-a dat șansa de a împărtăși Evanghelia unui grup de 12 eritreeni, mi-am schimbat cu totul perspectiva. Până în acel punct nu mă puteam gândi decât la un singur lucru: voiam să fiu liber și să mă întorc acasă; însă după ce le-am povestit acelor oameni despre dragostea

lui Dumnezeu și am văzut supunerea lor față de Dumnezeu, am realizat dintr-o dată: *Ce înseamnă patru luni în închisoare față de o eternitate petrecută în Rai?*

În acel moment și atitudinea mi s-a schimbat. Am început să mă gândesc mai puțin la circumstanțele mele personale și mai mult la cei care aveau nevoie de Cristos. Dumnezeu îmi arăta importanța faptului de a vedea viața dintr-o perspectivă mai amplă, una eternă.

În Sudan am ajuns să fiu mult mai recunoscător pentru Biblie decât fusesem vreodată în Cehia. Duhul Sfânt ne vorbește întotdeauna atunci când citim Cuvântul Său. Am simțit aceasta cel mai acut atunci când ofițerul consular al Ambasadei Cehe mi-a dat o Biblie. Când am dus-o la mine în celulă și am citit-o din scoarță în scoarță, am dezvoltat un apetit pentru Cuvântul Domnului mai intens ca niciodată. Prezența lui Cristos în celula mea era imediată, puternică și reală.

Cu cât citeam mai mult din Cuvântul lui Dumnezeu, cu atât mai înfometat eram să-l cunosc și mai mult pe Dumnezeu. Am înțeles în sfârșit mai bine ce anume voia Pavel să spună atunci când scria: „Întristările noastre ușoare de o clipă lucrează pentru noi tot mai mult o greutate veșnică de slavă, pentru că noi nu ne uităm la lucrurile care se văd, ci la cele ce nu se văd, căci lucrurile care se văd sunt trecătoare, pe când cele ce nu se văd sunt veșnice” (2 Corinteni 17,18). Am înțeles în sfârșit cum se simțea psalmistul atunci când scria: „Dar Domnul este turnul meu de scăpare, Dumnezeul meu este stânca mea de adăpost.” (Psalmul 94:22). În timpul acelor momente de lectură intensă a Bibliei am pregătit mai multe predici decât am putut să predic și nici până în ziua de azi nu le-am predicat pe toate.

Cuvântul lui Dumnezeu nu este legat (2 Timotei 2:9) nici chiar atunci când oamenii lui Dumnezeu se află în lanțuri. Scriptura este vie și activă și când am reușit să simt cum acționează ea în închisoare, nu am putut s-o țin doar pentru mine. Dumnezeu mi-a dat ghes să împărtășesc Evanghelia tovarășilor mei deținuți – creștini

nominali, animiști, chiar și musulmani. Dumnezeu mi-a acordat nu doar privilegiul de a împărtăși Evanghelia în multiple închisori, dar și să îmi arăt dragostea față de ceilalți prizonieri, dintre care mulți erau dușmani ai Evangheliei doar pentru că nu îi auziseră de fapt mesajul înainte. Prin intermediul Harului lui Dumnezeu, am reușit să plantez sămânța adevărului lui Dumnezeu în inimile lor și mă rog ca alți oameni s-o ude și Domnul o va face să crească. În închisoare am învățat cu adevărat ce înseamnă să-ți iubești dușmanii. Încă mă rog pentru membrii ISIS care sunt întemnițați și mă rog ca acei numeroși creștini care sunt și ei întemnițați în Sudan să aibă la rândul lor șansa de a împărtăși Evanghelia.

Când eram mai tânăr, mă întrebam mereu cum putea cineva să facă munca unui pastor. I-am spus o dată soției mele:

– Să fii pastor trebuie să fie foarte greu. Cum poate cineva să pregătească predici pentru fiecare duminică și să spună lucruri noi fără să se repete? N-aș putea niciodată să fiu pastor.

Nu mă puteam imagina pregătind predici pentru fiecare duminică, însă în închisoare, pentru că petreceam atât de mult timp împreună cu Dumnezeu în fiecare zi, munca de pastor a ajuns să fie ceva foarte natural. Duhul Sfânt mă învăța cum să-i ascult vocea.

În primul rând, experiența detenției m-a făcut să fiu și mai sensibil la importanța pe care o avea rugăciunea. Uneori aud oameni spunând cu ușurință: „Am să mă rog pentru tine.” Și eu vorbeam așa mai demult. Dar mă rog cu adevărat? Cât de des? Pentru cât timp? Am un prieten în fosta URSS, un bărbat numit Anatolie, care se trezește și se roagă pentru mine în fiecare dimineață.

La început, când am fost arestat în Sudan, soția mea a avut foarte puține informații despre mine. Prima persoană pe care a contactat-o familia mea a fost pastorul nostru. S-a lansat imediat un lanț de rugăciune și la aproximativ trei săptămâni după, a fost inițiată și o rețea de oameni care posteau. În fiecare zi, cel puțin o persoană – uneori chiar trei – posteau pentru mine o zi întregă și se rugau.

În mod normal, familia mea participa o dată pe săptămână la grupe de studiu biblic. Când am fost în Sudan însă, soția mea a participat la cel puțin două, dacă nu trei, întâlniri ale unor grupuri diferite. Într-o seară, persoana care conducea una dintre aceste grupe de studiu, și-a închis Biblia și le-a spus celorlalți că Sfântul Duh îl îmbia să încheie discuția despre pasajul pe care îl studiau și în schimb să îngenuncheze și să se roage pentru mine și pentru situația în care mă găseam în acel moment în celula mea. Întregul grup a îngenuncheat și a început să declare izbânda lui Dumnezeu în celula în care mă aflam. După ce și-au încheiat rugăciunile, membrii grupului s-au întors liniștiți acasă.

Abia câteva luni mai târziu, după ce am fost eliberat din închisoare și eram în camera noastră de zi împreună cu soția mea, uitându-ne peste calendarul familiei, am descoperit ceva incredibil. În timp ce Vanda și cu mine ne împărtășeam unul altuia experiențele pe care le avusesem cu Dumnezeu în fiecare zi a detenției mele, am descoperit că în ziua în care grupul de studiu se rugase pentru mine eu eram îngenuncheat înaintea membrilor ISIS cu care împărțeam celula, în timp ce ei mă interogau și mă băteau cu coada de mătură. În acele momente am avut nevoie de rugăciune mai mult decât în oricare dintre zilele vieții mele și Dumnezeu Însuși a chemat războinici care prin rugăciune să lupte alături de mine și pentru mine. Mare este Dumnezeu și Duhul Sfânt mijlocește pentru sfinți după voia lui Dumnezeu (Romani 8:27). Domnul fie lăudat pentru această minunată adevărire!

Experiența din închisoare mi-a arătat încă o dată cât de valoroasă este mijlocirea în rugăciune pentru alți creștini din întreaga lume. Asemeni lui Aaron și Hur, care au susținut brațele lui Moise în timpul bătăliei, la fel trebuie și noi să-i sprijinim pe cei care se chinuie și suferă, aceia care sunt persecutați chiar acum, azi, în acest moment. Am petrecut multe ore rugându-mă pentru pastorul Hassan și Monim, după ce am fost eliberat. Ambii au fost într-un final eliberați, însă inima mea rămâne în continuare alături de frații

aflați în închisorile din Sudan, de la care primesc vești din când în când prin email sau SMS. Poporul lui Dumnezeu *trebuie* să fie un popor al rugăciunii.

Împărăția lui Dumnezeu nu se răspândește niciodată așa cum ne așteptăm. Dumnezeu alege să se folosească de lucruri frânte – vase sparte – pentru a transmite mesajul Său care schimbă vieți. Dacă Dumnezeu s-a putut folosi de cineva ca mine pentru răspândirea Evangheliei, atunci cu siguranță se poate folosi și de cineva ca tine.

În ce mă privește, mă rog ca experiențele mele să-i poată încuraja pe toți frații și surorile întru credință din toată lumea care sunt amenințați cu persecuția sau care vor avea de-a face în curând cu acest chin. Oamenii mă întrebă uneori dacă mă consider un martir. Nu sunt martir, dar am văzut chipurile unora care sunt – oameni ca Monica, Danjuma și atât de mulți alți creștini pe care i-am cunoscut în închisorile din Sudan.

În Filipeni 1:29, Pavel se adresează bisericii din Filipi: „Vouă vi s-a dat harul nu numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru El.” Am studiat acest verset în diferite traduceri ale Bibliei și una dintre ele spune anume că ne-a fost acordat „privilegiul” nu doar să credem în Cristos, ci și să suferim pentru el.

Când familia mea încă trăia sub regimul comunist, am călătorit împreună cu fratele și cu sora mea în Marea Britanie, cel mai îndepărtat loc în care puteam ajunge pe atunci cu mașina. Am vizitat o biserică din nordul Londrei și am participat la un studiu biblic. Chiar atunci, grupul purta o discuție despre persecuție și suferință și dintr-o dată iată-ne pe noi acolo – trei oameni din Cehoslovacia comunistă.

Grupul ne-a întrebat cum priveam noi persecuția. La acea dată, dintre toți cei care participau la acel mic grup de studiu, probabil că noi puteam fi considerați experți. Îmi amintesc cele spuse de sora mea, Jana:

– Cred că este un privilegiu să ajungi să suferi în Numele Domnului.

Pastorul a înțeles imediat, dar ceilalți au fost foarte dezorientați. Ce fel de privilegiu ar putea fi să ai parte de experiența persecuției?

Am experimentat personal *privilegiul* persecuției și sunt recunoscător că am avut șansa de a împărtăși chiar și o frântură din suferința lui Cristos.

Evanghelia lui Cristos este una a persecuției și Domnul Isus și-a pregătit discipolii pentru persecuție în Ioan 15:18-21:

„Dacă vă urăște lumea, știți că pe Mine M-a urât înaintea voastră. Dacă ați fi din lume, lumea ar iubi ce este al ei, dar, pentru că nu sunteți din lume și pentru că Eu v-am ales din mijlocul lumii, de aceea vă urăște lumea. Aduceți-vă aminte de vorba pe care v-am spus-o: ‘Robul nu este mai mare decât stăpânul său.’ Dacă M-au prigonit pe Mine, și pe voi vă vor prigoni; dacă au păzit cuvântul Meu, și pe al vostru îl vor păzi. Dar vă vor face toate aceste lucruri pentru Numele Meu, pentru că ei nu cunosc pe Cel ce M-a trimis.”

În Luca 21:12-16, Dumnezeu ne dă mai multe detalii despre persecuția care ne așteaptă:

„Dar înainte de toate acestea, vor pune mâinile pe voi și vă vor prigoni, vă vor da pe mâna sinagogilor, vă vor arunca în temnițe, vă vor târî înaintea împăraților și înaintea dregătorilor din pricina Numelui Meu. Aceste lucruri vi se vor întâmpla ca să fiți mărturie. Țineți bine minte, să nu vă gândiți mai dinainte ce veți răspunde, căci vă voi da o gură și o înțelepciune căreia nu-i vor putea răspunde, nici sta împotriva toți potrivnicii voștri. Veți fi dați în mâinile lor până și de părinții, frații, rudele și prietenii voștri; și vor omorî pe mulți dintre voi.”

Da, unii dintre noi vor fi uciși. Pavel ne amintește despre aceasta în Romani 8:35-39:

„Cine ne va despărți pe noi de dragostea lui Hristos? Necazul sau strâmtorarea sau prigonirea sau foamea sau lipsa de îmbrăcăminte sau primejdia sau sabia? După cum este scris: ‘Din pricina Ta suntem dați morții toată ziua; suntem socotiți ca niște oi de tăiat.’ Totuși în toate aceste lucruri noi suntem mai mult decât biruitori, prin Acela care ne-a iubit. Căci sunt bine încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici puterile, nici lucrurile de acum, nici cele viitoare, nici înălțimea, nici adâncimea, nici o altă făptură nu vor fi în stare să ne despartă de dragostea lui Dumnezeu, care este în Isus Hristos, Domnul nostru.”

Când mă gândesc la creștinii uciși în număr mare în fiecare an în Nigeria de Nord, mi se reamintește din nou și din nou că noi, creștinii, suntem „socotiți ca oi de tăiat”. Însă din perspectiva eternității, în toate acestea suntem mai mult decât învingători!

Cu aceste cuvinte, rostite cu mult înainte de amvonul meu din închisoare, le-am oferit încurajarea lui Cristos multor creștini din toată lumea. I-am pregătit pentru persecuție prin intermediul cuvintelor lui Pavel din 2 Timotei 3:12: „De altfel, toți cei ce voiesc să trăiască cu evlavie în Hristos Isus vor fi prigoniți.” Am încurajat în mod activ alți oameni să se pregătească pentru persecuție, cum m-aș fi putut aștepta, așadar, să nu mă confrunt la rândul meu cu ea?

Domnul mi-a dat *privilegiul* de a suferi pentru Numele Lui și e o mare bucurie să fiu considerat vrednic de o asemenea chemare.

POSTFAȚĂ

Un cuvânt despre suferință

Poate că v-ați gândit la semnificația suferinței atunci când ați auzit despre formele dramatice ale persecuției prin care au trecut creștinii în Sudan. Sper că veți fi de acord cu mine că persecuția nu este doar un „instrument de disciplină” pentru creștinii căldiceii, care să-i ajute să scape de carnalitatea lor, sau un catalizator pentru răspândirea Evangheliei.

Noul Testament vorbește despre suferință dintr-un alt punct de vedere: „dimpotrivă, bucurați-vă, întrucât aveți parte de patimile lui Hristos, ca să vă bucurați și să vă veseliți și la arătarea slavei Lui.” (1 Petru 4:13). Da, ați citit bine: ar trebui să ne *bucurăm* atunci când avem parte de suferință! Priviți la apostolii care au fost bătuși de către evrei: „Au plecat dinaintea soborului și s-au bucurat că au fost învredniciți să fie batjocoriți pentru Numele Lui.” (Fapte 5:41). Da, apostolii au considerat că este o *onoare* să fie bătuți în numele Dumnezeului lor.

În Filipeni 1:29, apostolul Pavel consideră că suferința creștinilor este un har acordat: „Căci cu privire la Hristos, vouă vi s-a dat harul nu numai să credeți în El, ci să și pătimiți pentru El.” Cred că suferința, mai ales atunci când este încununată cu moartea unui martir, este o onoare dintre cele mai extraordinare și un privilegiu important pentru creștini. Această „ceremonie de absolvire” include mulți spectatori. Nu doar publicul implicat al arenelor romane sau membrii furioși ai plutoanelor de execuție. (Apropo, unii dintre aceștia au devenit creștini autentici după ce au fost martorii credinței creștinilor executați). Creștinii martiri

sunt o mărturie a credinței și a ascultării nu doar pentru ochii lumii noastre, dar – îndrăznesc să spun – mai ales pentru lumea spirituală. „Căci parcă Dumnezeu a făcut din noi, apostolii, oamenii cei mai de pe urmă, niște osândiți la moarte, fiindcă am ajuns o priveriște pentru lume, îngerii și oameni.”(1 Corinteni 4:9). Da, o priveriște asemănătoare scenei de teatru! Desigur, este potrivit ca oamenii de credință creștină să fie pregătiți să apară pe scena vieții sau – dacă vreți – într-o arenă în care să fie arătați publicului.

Știi că Dumnezeu este mândru de supușii Lui – ba chiar se laudă cu ei. „Ai văzut pe robul Meu, Iov? Nu este nimeni ca el pe pământ. Este un om fără prihană și curat la inimă. El se teme de Dumnezeu și se abate de la rău”, îi spune Dumnezeu lui Satan. Nu Satan este cel care, cu o bucurie malițioasă, indică spre cel ales pentru ispitire, pe care îl cunoaște și pe care îl va păcăli. Dumnezeu este cel care se mândrește cu servitorul Său pentru că știe că Iov va rămâne credincios chiar în ispitele cele mai dificile. El știe cât putem duce și nu va îngădui să fim ispitiți peste această limită (1 Corinteni 10:13).

Da, un creștin martir este un actor într-o reprezentație „în direct” care durează de secole, regizată de Însuși Dumnezeu, având ca spectatori în primele rânduri pe Satan și pe servitorii lui. Dumnezeu arată lumii vizibile și lumii spirituale deopotrivă credințioșia slujitorilor Săi, pe care Lucifer a pierdut-o atunci când s-a ridicat în mândrie.

Dumnezeu nu oferă acest rol tuturor oamenilor. Totuși, în Cristos suntem toți același trup. „Dacă suferă un mădular, toate mădularele suferă împreună cu el; dacă este prețuit un mădular, toate mădularele se bucură împreună cu el.” (1 Corinteni 12:26)

Din moment ce suntem toți părți ale aceluiași trup, este cu totul normal să ne intereseze unde și cum suferă o parte a corpului nostru – frații și surorile noastre. „Aduceți-vă aminte de cei ce sunt în lanțuri, ca și cum ați fi și voi legați cu ei; de cei chinuiți,

ca unii care și voi sunteți în trup.” (Evrei 13:3). Putem înțelege cuvântul „trup” nu doar în sensul de trup fizic, ci și în sensul de trup spiritual – biserica. Refuzând să fim indiferenți și să ne purtăm ca și când suferința fraților și surorilor noastre în credință nu ne privește (oriunde în lume s-ar afla) – arătăm limpede că suntem afectați fundamental de suferințele lor, că suntem membre ale aceluiași trup, al cărui cap este însuși Domnul nostru Isus Cristos.

„Am fost în temniță și ați venit pe la Mine”, spune Dumnezeu Însuși în Matei 25:36. Este aproape imposibilă vizitarea tuturor închisorilor din regimurile totalitare. Totuși, ce putem face este să trimitem un mesaj de încurajare prizonierului sau un mesaj de protest paznicului. Sunt multe mijloace prin care putem arăta că suntem membre ale aceluiași trup care suferă și Dumnezeu vrea ca noi să facem acest lucru.

DESPRE AUTOR

În 2002, Petr Jašek s-a alăturat Vocii Martirilor (VOM) pentru a se implica în oferirea de ajutor și sprijin creștinilor persecutați din zonele ostile și din țările cu regimuri restrictive. Având experiență în domeniul administrației spitalelor, a coordonat proiectele Vocii Martirilor din Africa. În timp ce călătorea pentru a se întâlni cu credincioși persecutați, le aducea încurajări povestindu-le despre propria sa experiență, de fiu al unui pastor care fusese persecutat în Cehoslovacia comunistă.

Viața lui s-a schimbat dramatic în decembrie 2015, când a fost arestat la aeroportul din Khartoum, în Sudan. Tocmai se întâlneau cu câțiva credincioși pentru a afla cum ar putea Vocea Martirilor să le vină în ajutor mai eficient. În loc să-și continue munca pe care o desfășura între credincioșii aflați în detenție și familiile acestora, Petr a deveni el însuși deținut.

Petr a trecut prin momente de descurajare în închisoare, dar a ajuns să cunoască, de asemenea, credințioșia lui Dumnezeu într-un mod real și adevărat. A transformat perioada de detenție într-o șansă de a crește în Cristos, împărtășindu-și credința cu cei din jur și aducând încurajări creștinilor închiși împreună cu el.

De-a lungul celor 445 de zile pe care le-a petrecut în închisoare, Vocea Martirilor și creștinii din toată lumea au fost alături de familia lui Petr în rugăciune, oferindu-le sprijin pe diverse căi. Când Petr a fost eliberat, a revenit alături de soția lui, Vanda, și de cei doi copii ai lor, în Cehia.

Petr își continuă munca alături de VOM, slujind pe post de ambasador al organizației și călătorind în toată lumea pentru a povesti despre experiența detenției și pentru a-i încuraja pe credincioși să rămână alături de frații și surorile noastre care se confruntă cu persecuția, prin rugăciune și prin fapte concrete.

DESPRE VOCEA MARTIRILOR

Vocea Martirilor (VOM) este o organizație nonprofit interdenominațională de misiuni creștine dedicată slujirii familiei noastre persecutate din toată lumea prin sprijin practic și spiritual și ghidând alți membri din trupul lui Cristos care vor să se implice la rândul lor. Vocea Martirilor a fost fondată în 1967 de către pastorul Richard Wurmbrand, care a fost închis vreme de 14 ani în România comunistă pentru credința lui. Soția lui, Sabina, a fost și ea închisă vreme de trei ani. În 1965, Richard și familia lui au putut părăsi România datorită unei recompense care s-a plătit pentru ei și au dezvoltat o rețea mondială de misiuni dedicate sprijinirii creștinilor persecutați.

Lăsați-vă inspirați de credința curajoasă a fraților și surorilor noastre care trec prin experiența persecuției și aflați cum le puteți veni în ajutor, abonându-vă gratuit la buletinul lunar de știri. Vizitați site-ul *persecution.com* sau telefonați-ne la numărul 1-800-747-0085. Aflați care sunt cele cinci scopuri și declarații principale de credință la adresa *persecution.com/about*. Pentru a afla mai multe, vă rugăm să ne contactați:

Statele Unite – persecution.com

Australia – vom.com.au

Belgia – hvk-aem.be

Canada – vomcanada.com

Cehia – hlas-mucedniku.cz

Finlanda – marttyrienaani.fi
Germania – verfolgte-christen.org
Olanda – sdok.org
Noua Zeelandă – vom.org.nz
Africa de Sud – persecution.co.za
Coreea de Sud – vomkorea.kr
Marea Britanie – releaseinternational.org

Harta Sudanului, cu zonele de conflict.

Tatăl meu, pastor, ținându-mă în brațe când aveam doi ani. Părinții mei au fost ținuți sub supraveghere și interogați de către poliția secretă din Cehoslovacia comunistă din cauza activităților lor din Biserica Subterană, care nu erau pe placul guvernului.

Aveam 15 ani când am primit cartea *Cu Dumnezeu în subterană*, de Richard Wurmbrand, în limba germană. Tatăl meu mi-a dăruit-o după ce s-a întors de la interogatoriul la care îl supusese poliția secretă. În ziua aceea, ambii mei părinți au fost arestați în același moment, în locuri diferite. Când am ajuns de la școală nu erau acasă și m-am întreat oare ce se întâmplase cu ei. Întors acasă, văzând ce speriat eram, tatăl meu mi-a dat cartea și mi-a spus: „Citește-o. Vei fi întărit în credință.”

Împreună cu tatăl meu în timpul primei permisii din cadrul serviciului militar obligatoriu din Cehoslovacia comunistă. În prima lună de serviciu militar am avut ocazia de a-mi împărtăși credința în fața unui grup mare de soldați. După ce mi-a fost prea rușine să recunosc că tatăl meu era pastor, pe când eram în clasa a patra, i-am cerut lui Dumnezeu să-mi dea ocazia de a-l mărturisi public. Această ocazie a venit în timpul serviciului militar, când un ofițer a întrebat: „Cine de aici crede în Dumnezeu?” În acel moment am simțit: „Petr, acesta e momentul în care îl poți mărturisi pe Cristos în mod public.” Așa că am ridicat mâna. Am fost singurul din 300 de soldați. De atunci încolo, am încercat mereu să-l mărturisesc pe Cristos.

Creștinii au fost persecutați în Sudan sub conducerea fostului președinte Omar Hassan al-Bashir, care a venit la putere în urma unei lovituri de stat militare în 1989, implementând un regim islamist strict pe teritoriul întregii țări. În martie 2009, Curtea Penală Internațională de la Haga a emis un mandat de arestare pe numele lui – primul de acest fel emis pentru un șef de stat aflat încă la putere – care îl acuza de comiterea unor crime de război și crime împotriva umanității, inclusiv exterminare în masă, deportare, tortură și viol. Bashir a continuat să conducă Sudanul până pe data de 11 aprilie 2019, când a fost înlăturat de armată după câteva luni de proteste.

În decembrie 2002 am călătorit în Sudan pentru a doua oară. În această călătorie am însoțit un coleg de misiune pentru a distribui ajutoare creștinilor persecutați din Regiunea Superioară a Nilului, care atunci măsura aproximativ 20 de kilometri de la graniță. I-am încurajat pe creștinii sudanezi, ajutându-mă de Biblia în limba cehă pe care o primisem la șapte ani. Aceasta fusese strecurată ilegal în Cehoslovacia comunistă la sfârșitul anilor 1960. Fiind printre cei care au beneficiat de un astfel de ajutor în timpul persecuției comuniste, am fost fericit să le pot oferi la rândul meu încurajări fraților și surorilor din Sudan în timpul persecuției lor.

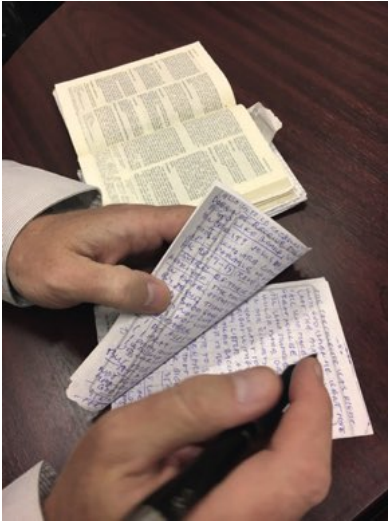

Am cunoscut-o pe Aida Skripnikova în Sankt Petersburg în decembrie 2002. Petrecuse patru ani în închisoare la sfârșitul anilor 1960 din cauza activităților ei creștine din cadrul URSS. Povestea remarcabilă a Aidei este relatată în cartea *Inimi de foc*.

În munca pe care am depus-o în cadrul Vocii Martirilor în regiunea Africii, am vizitat un băiat pe nume Weng, din nordul Nigeriei. Când Weng avea doar trei săptămâni, extremiștii islamiști i-au atacat satul. I-au incendiat casa și i-au ucis mama care încerca să fugă cu Weng în brațe. Bebelușul a căzut în flăcări și picioarele i-au fost afectate atât de tare, că nu s-au mai putut dezvolta normal. În această călătorie, Vocea Martirilor i-a oferit lui Weng proteze noi, care îi permitteau să umble și să alerge ca și ceilalți copii de vârsta lui. La doar trei săptămâni după ce a fost făcută această fotografie, am călătorit în Sudan, unde am fost arestat.

Am luat în secret aceste notițe în timp ce-mi citeam Biblia în închisoare, mai ales când mă aflam în izolare la secția de poliție din Niyaba Mendola. În această perioadă am beneficiat de ceea ce numesc un studiu biblic în particular cu Duhul Sfânt. Stând la fereastra celulei de la 8 a.m. la 5 p.m. în fiecare zi, am terminat de citit toată Biblia în trei săptămâni. Primele cinci luni din detenție nu mi s-a permis să am Biblie.

Această fotografie în care sunt împreună cu (de la stânga la dreapta) pastorul Hassan, pastorul Kuwa și fratele Monim a fost făcută în capela închisorii Al-Huda. Pe data de 29 ianuarie, pastorul Hassan și fratele Monim au fost amândoi condamnați la 12 ani de închisoare, iar eu la închisoare pe viață. Pastorul Kuwa a fost achitat pe 2 ianuarie, pentru că nu se afla la Khartoum pe timpul vizitei mele acolo. Fusese arestat din cauza activităților sale misionare printre musulmanii din țara sa.

Aceasta e prima ceașcă pe care am primit-o în închisoare pentru ceaiul de dimineață. Era foarte murdară când mi-a fost dată și nu am avut destulă apă ca s-o curăț cum trebuie. Am reușit s-o curăț abia cu nisip din deșertul de la închisoarea Al-Huda. Pentru că părul și barba îmi creșteau tot mai tare, aveam disperată nevoie de un piaptăn. Piaptănul din fotografie mi-a fost dăruit de funcționarul consular ceh. Biblia cehă pe care am citit-o în închisoare e deschisă la Psalmul 103, unul dintre fragmentele pe care le-am memorat, neștiind cât timp voi putea să păstrez Biblia.

Pastorul Hassan (dreapta), un alt prezbiter de la capela închisorii (stânga) și cu mine, la închisoarea Al-Huda. Când pastorul Hassan, pastorul Kuwa și cu mine am ajuns la închisoarea Al-Huda, am fost invitați la capelă în prima zi. Având încă trei predicatori, bătrânii au decis să crească numărul serviciilor în capela închisorii de la două pe săptămână la cinci pe săptămână. În timpul liber, îi învățăm pe prizonieri franceză și engleză.

În Ajunul Crăciunului am predicat în capela închisorii Al-Huda pentru peste 200 de prizonieri. În ziua de Crăciun, autoritățile penitenciare au permis ca aproximativ 100 de deținuți condamnați la moarte să participe la slujbă. Aceștia erau avizi după hrană spirituală. Când am ajuns pentru prima dată la capela închisorii Al-Huda, au participat doar 20-25 de persoane. Aproape cinci luni mai târziu, peste 200 de persoane participau la acest serviciu. În ziua de Crăciun, unui preot catolic originar din Italia i s-a permis să viziteze capela. Înainte de a începe predica în arabă, el a spus în engleză că nu a predicat niciodată pentru atât de mulți oameni, nici măcar la Roma.

Prima fotografie în care sunt împreună cu familia mea acasă, după eliberarea din închisoare. După ce am zburat acasă cu un avion al Forțelor Aeriene Cehe, împreună cu Ministrul Afacerilor Externe, mi s-a spus că trebuie să petrec două-trei săptămâni în carantină în Spitalul Militar Central din Praga. Dar, prin harul lui Dumnezeu, toate rezultatele analizelor mele au fost bune și am fost externat după doar două zile.

Împreună cu soția mea, la o plimbare prin centrul istoric din Praga, după ce am fost eliberat.

Vanda și cu mine la biserica noastră din Kladno, Cehia, după eliberarea din închisoare. Membrii din Biserica noastră își puseseră o alarmă pe telefoane, cu scopul de a se ruga pentru mine la ora 20 în fiecare seară, tocmai la ora când mă culcam. Rugăciunile m-au ajutat să dorm liniștit în fiecare noapte.

În timp ce filmam pentru un material de studiu dedicat lui Wurmbrand, am intrat în celula solitară a lui Richard Wurmbrand din Jilava, România. Chiar dacă afară era relativ cald, în temniță era încă foarte frig. În timp ce stăteam acolo, mi-a devenit și mai limpede faptul că protecția lui Dumnezeu a fost cea care l-a ajutat pe Richard să supraviețuiască acelor condiții dure din închisoare – foame, boli, bătăi și tortură.

Pe data de 11 mai 2017, prietenii mei, pastorul Hassan (dreapta) și fratele Monim (stânga), au fost eliberați din închisoarea din Sudan. Hassan a fost avertizat că autoritățile vor continua să-i monitorizeze activitățile. Știind că acest lucru ar pune multă presiune pe familia sa și ar atrage o atenție suplimentară asupra bisericii, el și familia au părăsit Sudanul. Fratele Monim a plecat și el. Ambii locuiesc într-o zonă rurală din estul Statelor Unite, unde am avut privilegiul să mă întâlnesc cu ei în timpul călătoriilor mele în SUA.

De când am fost eliberat din închisoare, am călătorit prin lume pentru a povesti despre felul în care Dumnezeu mi-a purtat de grijă în timp ce eram în închisoare și pentru a le mulțumi tuturor celor care s-au rugat pentru mine și familia mea. În această fotografie, sunt la o conferință Vocea Martirilor în Tulsa, Oklahoma, împreună cu pastorul Hassan și Todd Nettleton, de la Radio VOM.

CUPRINS

SUDANUL ÎNTR-O PERIOADĂ DE ISLAMIZARE VIOLENTĂ	5
PREFAȚĂ	7
CAPITOLUL 1	9
CAPITOLUL 2	13
CAPITOLUL 3	17
CAPITOLUL 4	23
CAPITOLUL 5	27
CAPITOLUL 6	30
CAPITOLUL 7	34
CAPITOLUL 8	37
CAPITOLUL 9	41
CAPITOLUL 10	50
CAPITOLUL 11	58
CAPITOLUL 12	61
CAPITOLUL 13	72
CAPITOLUL 14	78
CAPITOLUL 15	84

CAPITOLUL 16	92
CAPITOLUL 17	100
CAPITOLUL 18	114
CAPITOLUL 19	125
CAPITOLUL 20	130
CAPITOLUL 21	134
CAPITOLUL 22	141
CAPITOLUL 23	151
CAPITOLUL 24	156
CAPITOLUL 25	159
CAPITOLUL 26	165
CAPITOLUL 27	168
CAPITOLUL 28	174
CAPITOLUL 29	178
CAPITOLUL 30	183
CAPITOLUL 31	187
CAPITOLUL 32	192
CAPITOLUL 33	196
CAPITOLUL 34	201
EPILOG	203
POSTFAȚĂ	211
DESPRE AUTOR	214
DESPRE VOCEA MARTIRILOR	216

O tăcere bruscă se așternu în încăpere. Liniștea fu apoi întreruptă de urlate frenetice de laudă:

– Allahu Akbar!

Am înghițit în sec, respirând sacadat. Ochii mi s-au făcut mari.

Timp de câteva minute tovarășii mei de închisoare au sărbătorit succesul atacului terorist din Franța. Mai văzusem acest tip de bucurie frenetică în rândul musulmanilor extremiști la televizor, dar să asist pe viu la așa ceva era de-a dreptul șocant.

În acele momente terifiante înțelesesem că eram închis alături de extremiști islamisți. Următoarele zile aveam să aflu că, de fapt, tovarășii mei de celulă erau membri ISIS.

***

La data de 10 decembrie 2015, Petr Jašek a ajuns la aeroportul din Khartoum, Sudan, pentru a se întoarce acasă în Cehia. Înainte însă de a se îmbarca, a fost reținut de Securitatea Sudanese pentru a fi interogat despre activitățile pe care le desfășurase în țară – activități care, dacă urmau să fie descoperite, i-ar fi pus în pericol pe creștinii persecutați cu care se întâlnește. Pe parcursul desfășurării interogatoriului, fiind ulterior pus sub arest, Petr a realizat că nu se va putea întoarce la familia sa prea curând.

În schimb, a fost acuzat de mai multe infracțiuni și închis timp de 445 de zile – și toate acestea pentru a fi încercat să-i ajute pe creștinii persecutați de Guvernul Sudanese. Condamnat la închisoare pe viață și obligat să împartă celula cu teroriști ISIS, Petr împărtășește această poveste adevărată despre modul în care Dumnezeu i-a dat putere, curaj și un scop nou în timpul detenției sale.

Fiu al unui pastor care a fost persecutat în Cehoslovacia comunistă, Petr Jašek a fost bine echipat să se alăture Vocii Martirilor (VOM) în 2002 pentru a-i ajuta și sprijini pe creștinii persecutați în zone ostile și țări cu regimuri restrictive. Astăzi, Petr slujește împreună cu Vocea Martirilor ca ambasador al organizației, călătorind peste tot în lume pentru a vorbi despre experiența detenției sale din Sudan și pentru a-i încuraja pe credincioși să susțină biserica persecutată prin rugăciuni și în mod practic.

petrjasek.com

RO

 Vocea
Martirilor

ISBN: 978-1684510092

9 781684 510092